הלכות אישות פרק ה' - תמלול

סיכום השיעור

סיכום פון דער חברותא-לערנונג: רמב"ם הלכות אישות — קידושי כסף (פרטים)

כללי הקדמה

די חברותא לערנט אין **רמב"ם הלכות אישות (ספר נשים)**, אין די הלכות פון **קידושין** — ספּעציפיש די פרטים פון **קידושי כסף**: וואס ווערט גערעכנט אלס "שוה כסף" און וואס נישט, וועלכע זאכן קען מען מקדש זיין דערמיט, און וועלכע נישט.

הלכה: המקדש בדבר שהוא אסור בהנאה — אינה מקודשת

דער רמב"ם'ס ווערטער: המקדש בדבר שהוא אסור בהנאה — אינה מקודשת. ואפילו היה אסור בהנאה מדבריהם, כגון חמץ משעה שישית מיום ארבעה עשר — אינה מקודשת.

פשט: אן איסור הנאה זאך האט נישט קיין ממון-ווערט פאר א איד, ווייל מ'טאר עס נישט פארקויפן און נישט הנאה האבן דערפון. דערפאר איז עס נישט "שוה כסף" און קידושין ווירקט נישט.

חידושים און הסברות:

1. **פארוואס איז דאס נישט שוה כסף:** אפילו אויב די זאך האט אן אבסאלוטע מארקט-ווערט (א גוי קען עס קויפן), פאר א איד איז עס "לא תוכל עליו" — דו קענסט גארנישט טון דערמיט, ממילא איז עס נישט שוה פרוטה פאר דיר.

2. **וועלכע איסורי אכילה זענען אסור בהנאה:** פון אלע איסורי אכילה זענען בעיקר נאר **חמץ בפסח** און **בשר בחלב** אויך אסור בהנאה. אנדערע איסורים ווי נבילה, טריפה, חזיר — זענען נאר אסור באכילה אבער מותר בהנאה (ווי עס שטייט "לכלב תשליכון אותו").

3. **איסור הנאה מדרבנן — חמץ משעה שישית:** דער רמב"ם ברענגט אז אפילו חמץ פון שעה שישית אויף ערב פסח, וואס איז נאר אסור מדרבנן (מדאורייתא הייבט דער איסור ערשט אן שפעטער), איז אויך נישט מקודשת.

4. **צוויי מהלכים אין דעם טעם פאר איסור דרבנן:**

- **מהלך א':** עס איז א פראקטישע זאך — זי איז אן ערליכע אידענע וואס וועט נישט עסן חמץ ערב פסח, ממילא איז עס פאר איר נישט ווערט קיין פרוטה.

- **מהלך ב':** די חכמים'ס תקנה איז אזוי שטארק אז זי מאכט דעם חפצא גופא פאר אסור בהנאה — **הפקר בית דין הפקר**.

5. **מחלוקת וועגן דעם מקור:** ר' יואל אשר ברענגט אז **רש"י אין פסחים** טענה'ט אז דער יסוד איז הפקר בית דין הפקר — די רבנן האבן כח געהאט צו מאכן דעם חפצא פאר אסור בהנאה. ר' יצחק שטעלט אבער אונטער אז אין דער גמרא אליין שטייט נישט קלאר דער טעם, נאר אז אינה מקודשת, און מ'דארף אפשר גארנישט דעם יסוד — עס איז פשוט פראקטיש נישט שוה כסף.

הלכה: עבר ומכר — מקדש בדמיהן

דער רמב"ם'ס ווערטער: אויב מ'האט פארקויפט א דבר איסור הנאה (נישט עבודה זרה) און מקדש מיט די געלט — הרי זו מקודשת, ווייל די דמים זענען נישט תופסים דעם איסור. אבער עבודה זרה — שאם קידש בדמיה אינה מקודשת, ווייל דמי עבודה זרה אסורים.

פשט: ביי רוב איסורי הנאה, אויב מ'האט עבר געווען און פארקויפט, איז די געלט מותר בהנאה. אבער ביי עבודה זרה איז דער דין אנדערש.

חידושים און הסברות:

1. **דער חילוק צווישן סתם איסורי הנאה און עבודה זרה:** ביי עבודה זרה שטייט **"ולא ידבק בידך מאומה מן החרם"** — די געלט ווערט אויך אסור (תופס דמיו).

2. **פרש עגלי עבודה זרה — אינה מקודשת:** אפילו פרש (מיסט) פון א בהמה וואס איז עבודה זרה, וואס איז זייער ווייט פון דער עבודה זרה אליין און האט נישט קיין חשיבות, איז אויך אסור בהנאה. דער מקור איז **"מאומה"** — וואס איז מרבה אפילו פרש.

3. **פרש שור הנסקל — הרי זו מקודשת:** אין קאנטראסט, ביי שור הנסקל, וואס איז אויך אסור בהנאה, איז דער פרש **נישט** אסור, ווייל **"פרשו אינו אסור בהנאה שאינו דבר חשוב לגבי השור."** דער חילוק: ביי עבודה זרה שטייט "מאומה" וואס איז מרבה אלעס; ביי שור הנסקל איז נישטא אזא ריבוי, און פרש איז נישט חשוב גענוג צו ווערן כלול אין דעם איסור.

הלכה: המקדש בפירות שביעית, אפר פרה אדומה, מי נידה — הרי זו מקודשת

דער רמב"ם'ס ווערטער: המקדש בפירות שביעית, או באפר פרה אדומה, או במים שמילאן לעשותן מי נידה — הרי זו מקודשת.

פשט: אף אויף גם עס זענען דא הגבלות אויף די זאכן, זענען זיי נישט אין דער קאטעגאריע פון "אסור בהנאה" און דערפאר ווירקט קידושין.

חידושים און הסברות:

1. **פירות שביעית:** פירות שביעית באלאנגען טאקע פאר דעם מענטש — מ'האט א פטור פון בעלות אין א געוויסן זין (מ'דארף מפקיר זיין, נישט מאכן סחורה), אבער עס איז נישט אסור בהנאה. ממילא איז עס שוה כסף און קידושין ווירקט.

2. **אפר פרה אדומה:** עס איז נישט קלאר פארוואס עס איז מותר — עס באלאנגט לכאורה פאר הקדש. אין דער גמרא שטייט א ספעציפישער טעם דערפאר.

3. **מים שמילאן לעשותן מי נידה:** דאס איז וואסער וואס מ'האט אנגעפילט מיט דער כוונה צו נוצן פאר מי פרה (הזאה). דאס איז א מין **הזמנה** (designation) פאר הקדש, אבער נאך נישט הקדש ממש. עס איז נישט אין דער קאטעגאריע פון איסור הנאה.

4. **ראב"ד'ס השגה:** דער ראב"ד זאגט **"דוקא בהתחייב"** — ער מגביל דעם דין פון מים שמילאן, אז עס איז נאר מקודשת אין א באשטימטן פאל.

הלכה: **קידושין מיט הקדש — בשוגג vs. במזיד**

דער רמב"ם'ס ווערטער: אויב מ'האט מקדש געווען בשוגג מיט הקדש — הרי זו מקודשת, און ער דארף באצאלן קרן וחומש להקדש און ברענגען א קרבן אשם ווי יעדער מועל בשגגה. אבער אם קידש במזיד — אינה מקודשת.

פשט: ביי שוגג ארבעט דער דין מעילה — דער חפץ גייט ארויס לחולין, ער ווערט זיינס, נאר ער דארף באצאלן. ביי מזיד איז ער נישט בגדר מועל, דער חפץ בלייבט הקדש, ממילא האט ער גארנישט געגעבן.

חידושים:

- דער יסוד פון מעילה בשוגג איז אז דורך דעם מעשה מעילה גייט דער חפץ ארויס לחולין — "ס'איז שוין זיינס, אבער ער האט מועל געווען, דארף ער צאלן." ביי מזיד אבער — **"ביסט כלא מועל"** — דער חפץ בלייבט הקדש, ס'ווערט נישט דיינס, ממילא אינה מקודשת.

הלכה: **קידושין מיט מעשר שני**

דער רמב"ם'ס ווערטער: קידשה במעשר שני, בין בשוגג בין במזיד — אינה מקודשת, ווייל לפי שאין לו לעשות בו שאר חפציו עד שיתחלל — ס'שטייט "לה' הוא".

פשט: מעשר שני מעג א מענטש עסן אין ירושלים, ס'איז דא הנאה דערין, אבער מ'טאר עס נישט ניצן פאר אנדערע חפצים ביז מ'איז מחלל. קידושין פאר'ן חילול איז אסור.

חידושים:

- אינטערעסאנטע דיסקוסיע צי מעשר שני איז "נישט דיינס" אדער בלויז "דא איז אן איסור." דער מסקנא: ס'איז טאקע זיינס (ער גייט דאך ארויפגיין קיין ירושלים), אבער ס'איז דא אן איסור עס צו ניצן פאר שאר חפציו. דער פסוק "לה' הוא" באגרעניצט דעם שימוש — פאר עסן יא, פאר סתם אנדערע זאכן נאר נאך חילול.

הלכה: **כהן שקידש בחלקו מקדשי קדשים/קלים**

דער רמב"ם'ס ווערטער: כהן שקידש בחלקו מקדשי קדשים או קדשים קלים — אינה מקודשת, ווייל שלא הותרו אלא לאכילה בלבד.

פשט: דער כהן באקומט זיין חלק פון קרבנות, אבער ער האט נאר א זכות צו עסן, נישט בעלות וואס ער קען אוועקגעבן אדער פארקויפן.

הלכה: **כהן/לוי/ישראל מיט תרומה, מעשר ראשון, מעשר עני**

דער רמב"ם'ס ווערטער: כהן שקידש בתרומה גדולה, תרומת מעשר, וביכורים; לוי שקידש במעשר ראשון; ישראל שקידש במעשר עני — הרי זו מקודשת.

פשט: דאס זענען מתנות וואס באלאנגען צו זיי ממש — נישט נאר לאכילה, נאר פולע בעלות.

הלכה: **מתנות שלא הורמו כמי שהורמו — ישראל שירש טבלים**

דער רמב"ם'ס ווערטער: "מתנות שלא הורמו הרי הן כמי שהורמו" — דעריבער, ישראל שנפלו לו טבלים מבית אבי אמו כהן, און ער האט מפריש געווען תרומות ומעשרות — הרי הן כתרומות ומעשרות שנפלו לו בירושה, און אם קידש בהן אשה הרי זו מקודשת, ווייל אף על פי שאינן ראויין לו לאכילה יש לו למכרן למי שהן ראויין לו.

אבער: ישראל שקידש בתרומה שהפריש מגרנו — אינה מקודשת, ווייל אין לו למכרה — ער האט נאר טובת הנאה, און טובת הנאה אינה ממון.

פשט: א ישראל וואס ירש'נט טבל פון זיין זיידע (אבי אמו כהן) — מ'קוקט עס אן ווי דער זיידע האט שוין מפריש געווען, ממילא האט דער אייניקל גע'ירש'נט תרומה מיט ממונות'דיגע בעלות. ער טאר עס נישט עסן (ער איז א ישראל), אבער ער קען עס פארקויפן פאר א כהן — דאס גיט אים ממון'דיגע ווערט פאר קידושין.

חידושים:

1. **דער מעכאניזם:** דער כלל "מתנות שלא הורמו כמי שהורמו" מאכט אז מ'קוקט אן דעם טבל ווי שוין אפגעשיידט. דער אייניקל ירש'נט ממילא תרומה מיט פולע בעלות.

2. **ישראל שמפריש תרומה פון זיין גורן:** א פשוט'ער ישראל וואס שיידט אפ תרומה פון זיין אייגענעם גורן — ער האט נישט קיין בעלות אויף די תרומה, נאר **טובת הנאה** (ער קען אויסקלייבן

וועלכע כהן עס צו געבן). אבער טובת הנאה איז נישט ממון — "דער כהן ווערט זיין פרענד טאקע, אבער קיין געלט איז עס נישט ווערט."

3. **אלגעמיינער יסוד:** פאר קידושין דארף מען געבן עפעס וואס איז "דיינס" — ממון'דיגע בעלות. מעגליך אז דאס איז אויך דער טיפערער טעם פאר אלע פריערדיגע הלכות (איסורי הנאה, הקדש, מעשר שני) — **"א חלק פון איסור הנאה איז אז ס'איז מפקיע די בעלות כאילו."**

הלכה: קידושין מיט גזל, גניבה, חמס

דער רמב"ם'ס ווערטער: המקדש את האשה בגזל או בגניבה או בחמס — אם נתייאשו הבעלים ונודע שקנה אותו דבר ביאוש, הרי זו מקודשת. ואם לאו — אינה מקודשת.

פשט: גזלה = מ'נעמט צו מיט גוואלד; גניבה = מ'נעמט אומבאמערקט; חמס = מ'צווינגט יענעם צו פארקויפן. נאך יאוש ווערט דער גזלן קונה דעם חפץ, ממילא איז עס זיינס און קידושין ארבעט. פאר יאוש איז עס נישט זיינס.

חידושים:

1. **חמס:** רש"י הקדושים ווערט געברענגט אז ס'איז דא א חמס וואס איז נישט קונה — בעסענטליך **תליוהו וזבין**. דער חילוק צווישן חמס וואס ארבעט און וואס נישט — דארף מען לערנען אין הלכות גזילה.

2. **"נודע" — וואס מיינט דאס ווארט? צוויי פירושים:**

- **נודע ביהודה** (געברענגט דורך ר' אברהם בלומען): די **עדים** דארפן וויסן בשעת קידושין אז ס'איז שוין געווען יאוש. ווייל אויב עדים זעען א מעשה קידושין מיט גזל, טראכטן זיי אז ס'איז נישט כשר — זיי דארפן זען א כשר'ע קידושין. (עדות איז נישט בלויז אויף וואס מ'זעט מיט אויגן, נאר אויף וואס מ'פארשטייט — ווי מ'האט געלערנט ביי עדות בירור.)

- **פשוט'ערער פשט** (ר' יואל אשר): "נודע" מיינט אז דער **גזלן אליין** ווייסט אז ער איז עס קונה געווען דורך יאוש — ד.ה. דער יאוש איז שוין פאסירט **פאר** די קידושין, נישט נאכדעם.

3. **יאוש בגזילה vs. יאוש באבידה:** יאוש בגזילה מיינט קיינמאל נישט אז דער נגזל וועט נישט רופן אין בית דין — דער גזלן ווערט חייב געלט. יאוש מיינט נאר אז דער בעלים גיט אויף אויף דעם חפץ גופא, נישט אויף זיין תביעה.

4. **שינוי רשות בבת אחת מיט קידושין:** א וויכטיגער חידוש — דער שינוי רשות (וואס איז נויטיג צוזאמען מיט יאוש כדי קונה צו זיין גזילה) געשעט אין דער זעלבער רגע ווי די קידושין, ווען ער גיט עס איבער צו דער פרוי. דאס מיינט אז בשעת ער גיט עס אוועק, האט ער אליין נאך נישט געהאט קיין קנין גזילה — די גזילה ווערט ערשט קונה געווען דורך דעם אז זי באקומט עס. דאס איז א פאראדאקסאלע סיטואציע: ער גיט עפעס וואס ער האט נאך נישט פולשטענדיג קונה געווען.

[דיגרעסיע: מצוה הבאה בעבירה ביי קידושין]

5. **צו איז דא א פראבלעם פון מצוה הבאה בעבירה ביי קידושין מיט גזילה?** ר' יואל אשר העלט אויף אז אפילו אויב דער קנין קידושין איז חל, איז דאך דא א מצוה-אספעקט אין קידושין (מ'מאכט דאך א ברכת המצוות), און אפשר קען מען נישט מאכן די ברכה ווייל ס'איז מצוה הבאה בעבירה. ביי אן אתרוג גזול וואלט מען נישט יוצא געווען — אפשר דאס זעלבע ביי קידושין?

6. **ר' יצחק'ס תשובה — מצוה הבאה בעבירה איז נאר ביי מצוות שבין אדם למקום:** דער כלל פון מצוה הבאה בעבירה איז נישט אזוי קלאר ווי א כלל — ס'איז פארשידענע טעמים אין פארשידענע פלעצער אין ש"ס. דער עיקר טעם איז "הקריבהו נא לפחתך" — מ'קען נישט מקריב זיין פאר דעם אייבערשטן א גנבה'דיגע זאך. אבער קידושין איז נישט אזא מין מצוה וואס מ'גיט עפעס פאר'ן אייבערשטן — ס'איז א קנין צווישן מענטשן. דעריבער איז דער גאנצער נושא פון מצוה הבאה בעבירה מופקע פון קידושין.

7. **ר' יואל אשר'ס נואנס — קנין יא, מצוה ניין:** ר' יואל אשר פארשלאגט א חילוק: דער קנין קידושין איז חל (זי איז מקודשת), אבער דער מענטש האט נישט מקיים געווען מצות קידושין כתקונו. ער האט חתונה געהאט, אבער נישט באופן הרצוי. ר' יצחק איז נישט מסכים אז דאס מאכט סענס אלס פראקטישע נפקא מינה.

8. **[דיגרעסיע: צו קידושין איז א מצוה לויט דעם רמב"ם]:** דער רמב"ם'ס שיטה אז קידושין גופא איז א מצוה (מיט א ברכת המצוות) איז א חידוש — דער רא"ש און אנדערע ראשונים זענען נישט מסכים. זיי האלטן אז ס'איז א מצוה צו חתונה האבן, אבער נישט אז קידושין אליין איז א ספעציפישע מצוה. דער רמב"ם האט דאס מחדש געווען.

הלכה: הנכנס לבית חבירו ולקח כלי או אוכל וקידש בו אשה

דער רמב"ם'ס ווערטער: "הנכנס לבית חבירו ולקח כלי או אוכל וכיוצא בהן וקידש בו אשה... ובא בעל הבית ואמר לו למה לא נטלת דבר פלוני שהוא יפה ממנו... שלא אמר לו דבר זה אלא כדי שלא להתבייש עמו... והואיל וקידש בממון חבירו שלא מדעת חבירו הרי זה גזל ואינה מקודשת. ואם קידשה בדבר שאין בעל הבית מקפיד עליו כגון תמרה או אגוז וכיוצא בהן — הרי זו מקודשת מספק."

פשט: איינער קומט אריין אין א חבר'ס הויז, נעמט א כלי אדער עסנווארג אן רשות, און איז מקדש דערמיט א פרוי. דער בעל הבית קומט און זאגט "פארוואס האסטו נישט גענומען דעם בעסערן כלי?" — דאס איז נישט א ראיה אז ער איז מסכים, נאר ער וויל נישט מאכן א בושה. דעריבער איז זי נישט מקודשת (ווייל ס'איז גזל). אבער אויב ער האט מקדש געווען מיט א קליינער'גקייט וואס א בעל הבית איז נישט מקפיד — איז זי מקודשת מספק.

חידושים:

1. **"שלא להתבייש" — נישט "שלא לביש":** ר' יואל אשר מדייק אז דער רמב"ם זאגט "שלא להתבייש עמו" (ער שעמט זיך מיט אים) — נישט "שלא לביש עמו" (ער וויל אים נישט פארשעמען). דאס מיינט אז דער בעל הבית אליין איז אין א vulnerable, אומבאקוועמע סיטואציע. ער שעמט זיך פון דעם גאנצן מצב — זיין חבר האט אים באגנב'עט אין זיין אייגן הויז, בפני דער כלה. דער סארקאסטישער ענטפער ("פארוואס האסטו נישט גענומען דעם בעסערן?") איז א וועג ארויסצוקומען פון דער אומבאקוועמקייט, נישט א מחילה.

2. **דער כלל אז מענטשן ווילן נישט מ'זאל גמר'ענען פון זיי:** אפילו ווען דער בעל הבית רעדט אין אן "אינטערעסאנטע וועג" (סארקאסטיש), קענען מיר נישט אננעמען אז ער איז מסכים. מענטשן זאגן אזעלכע זאכן נאר ווייל זיי ווילן נישט מאכן קיינעם אומבאקוועם.

3. **"מקפיד" איז נישט "מקנה":** דער בעל הבית דארף נישט מקנה זיין — די שאלה איז נאר צו ער איז מקפיד אדער אינו מקפיד. אבער אפילו דער ציטאט "פארוואס האסטו נישט גענומען דעם בעסערן" איז נישט א ראיה אז ער איז אינו מקפיד, ווייל ער האט עס נאר געזאגט מחמת בושה.

4. **צו קען דער גנב טענה'ן שפעטער אין בית דין אז דער בעל הבית האט מסכים געווען?** ר' יואל אשר פרעגט: אויב צוויי חדשים שפעטער ווילן זיי דינ'ען, וועט דער גנב טענה'ן "ער האט מיר דאך געזאגט איך זאל נעמען." דער בעל הבית וועט ענטפערן "איך האב עס נאר געזאגט ווייל איך האב מיך געשעמט." דאס איז פונקט די הלכה — מ'גלייבט דעם בעל הבית אז ער האט עס נאר געזאגט מחמת בושה.

5. **פארוואס "מקודשת מספק" ביי תמרה או אגוז — צוויי פשט'ים:**

- **פשט פון אסאך מפרשי הרמב"ם:** דער ספק איז צו דער תמרה/אגוז איז ווערט א שוה פרוטה. ביי קליינינגקייטן ווייסט מען נישט אויב ס'איז ווערט גענוג.

- **ר' יואל אשר'ס פשט (וואס ער באפאָרצוגט):** אפילו ווען דער תמרה/אגוז איז זיכער ווערט א פרוטה, איז דער ספק צו דער בעל הבית איז טאקע אינו מקפיד. דער כלל "אין בעל הבית מקפיד" איז נישט הונדערט פראצענט זיכער — ס'איז א חזקה/סברא, נישט א ודאות. דעריבער איז ס'מקודשת מספק. **ראיה:** אויב דער ספק וואלט נאר געווען אין שוה פרוטה, וואלט דער רמב"ם געקענט פארווייזן צו זיין פריערדיגע "יראה לי" (פון א פריערדיגע הלכה וועגן ספק שוה פרוטה), און ער וואלט נישט געדארפט דערמאנען דעם נייעם כלל פון "אין בעל הבית מקפיד."

6. **חילוק צווישן שוה פרוטה און הקפדה:** שוה פרוטה איז איין דין, אבער הקפדה איז א ברייטערע זאך. א מענטש איז נישט מקפיד אפילו אויף מער ווי א שוה פרוטה — ער וואלט געגעבן א גאנצע קעיק פאר יענעמ'ס שידוך. דער ספק איז נישט צו ס'איז ווערד א פרוטה, נאר צו דער בעל הבית איז מקפיד אדער נישט.

7. **הסכמה שלא מדעת (אנאלאגיע צו יאוש שלא מדעת):** ר' יצחק ברענגט דעם מהרי"ט און תוספות תענית וועגן גזילה. תוספות האט א מושג פון "יאוש שלא מדעת" — ווען דער בעל הבית וואלט מייאש געווען ווען ער וואלט געוואוסט, אבער למעשה ווייסט ער נישט. מ'פסק'נט אז יאוש שלא מדעת איז נישט יאוש. ר' יואל אשר פארמולירט: אזוי ווי ס'איז דא "יאוש שלא מדעת", איז דא **"הסכמה שלא מדעת"** — ווען מ'ווייסט אז דער בעל הבית וואלט מסכים געווען, אבער ער האט בפועל נישט מסכים געווען. דער מהרי"ט'ס ספק איז אפשר צו אזא "הסכמה שלא מדעת" ארבעט אדער נישט — און דאס איז דער יסוד פארוואס זי איז נאר מקודשת מספק.

[דיגרעסיע: פראקטישע ביישפילן פון נהנה מחבירו]

א לעבעדיגע דיסקוסיע וועגן פראקטישע סיטואציעס — צו מ'מעג נוצן א חבר'ס זאכן אן צו פרעגן (מילך פון פרידזש, טישוס, זייף). ר' יצחק זאגט אז צווישן חסידישע אידן איז דאס נישט קיין שאלה ביי קליינע זאכן (עסן, טישוס), אבער מ'זאל נישט נעמען א דיינינג-רום טיש. ר' יואל אשר ברענגט א מעשה פון דעם סטייפלער'ס הויז וואו עפעס טישוס זענען געלעגן א יאר לאנג ווייל ער האט נישט געוואוסט פון וואנעט זיי זענען. ביידע שטימען אז די תורה קען נישט מסביר זיין יעדע סיטואציע — א מענטש דארף נוצן שכל. ר' יצחק דערמאנט הלכות דרך ארץ וואו מ'געפינט אזעלכע הלכות (למשל, מ'זאל נישט געבן פאר זיין זון ווייל אפשר האט דער בעל הבית נישט גענוג).

הלכה: שותפות — חילקה שלא מדעת חבירו

דער רמב"ם'ס ווערטער: "היתה סחורה בינו ובין חבירו וחילקה שלא מדעת חבירו... הואיל וצריכה שומת בית דין... אינה מקודשת, שאין זה נוטל לעצמו מה שירצה ויניח מה שירצה."

פשט: צוויי שותפים האבן א סחורה. איינער האט אליינס אפגעשאצט און גענומען "זיין חלק" און מקדש געווען א פרוי דערמיט, אן דעם אנדערן שותף'ס וויסן. זי איז נישט מקודשת, ווייל א שותפות דארף א שומת בית דין (א פראפעסיאנעלע שאצונג) צו זיך צוטיילן.

חידושים:

1. **דער רמב"ם'ס שארפע לשון:** "ויניח מה שירצה" — ער באטאנט אז שותפות ארבעט נישט לויט איינעמ'ס "גוטע הארץ." אפילו ווען ער מיינט עהרליך 50/50, קען עס אויסקומען 80/20 אן א פראפעסיאנעלע שאצונג.

2. **"שומא" מיינט נישט דווקא א בית דין,** נאר א פראפעסיאנעלע שאצונג — ווען ס'איז קעש קען מען ציילן, אבער ווען ס'איז א הויז אדער סחורה דארף מען אן עסטימעיטאר.

3. **צו ביידע שותפים שטימען צו, דארף מען דען א שומת בית דין?** דער דין איז אז ווען איינער פאדערט א שומת בית דין, קען

ער עס פאדערן — און דערפאר קען מען נישט אליינס צוטיילן אן דעם אנדערן'ס הסכמה.

4. **נישטאמאל מקודשת מספק** (אנדערש ווי הלכה ה), ווייל דער גאנצער אקט פון איינזייטיגע חלוקה איז פסול — "אין זה נוטל לעצמו מה שירצה."

הלכה: גזל ממנה וקידשה בו

דער רמב"ם'ס ווערטער: ער האט געגזל'ט (אדער געגנב'עט אדער חמס'ט) פון דער פרוי אליין, און דערנאך מקדש זי מיט דעם זעלבן חפץ. "אם קדם ביניהן שידוכין ונטלה ושתקה — הרי זו מקודשת."

פשט: ווען ער האט פריער געגזל'ט פון איר און דערנאך מקדש זי מיט דעם זעלבן געלט/חפץ — אויב זיי זענען שוין פריער געווען משודכים און זי האט גענומען און געשוויגן, איז זי מקודשת.

חידושים:

1. **וואס מיינט "שידוכין":** ראשונים זאגן אז שידוך איז מלשון "ושדכת ארעא" (תרגום אויף "ותשקוט הארץ") — מלשון מנוחה. דער ר"ן פארבינדט עס מיט דעם פסוק "ומצאן מנוחה איש בית אישה." אבער אנדערע (היינטיגע) טענה'ן אז מנוחה מיינט נישט דער שידוך אליינס, נאר אז מ'איז אנגעקומען צו א הסכמה — מ'האט שוין דורכגערעדט די ארומיגע זאכן (נכסי מלוג, געלט, תנאים). אין היינטיגע שפראך: נאך די "לחיים" (ווערט-סעיינג), נישט בלויז נאך א פאר דעיטס.

2. **שאלה — וואס איז דער קנין?** ר' יואל אשר פרעגט: ווען ער גזל'ט פון איר און גיט עס צוריק — איז דאך נישטא קיין שינוי רשות! דאס געלט איז דאך אירס, ער גיט עס נאר צוריק. וויאזוי ארבעט דער קידושין?

3. **דער פשט — "שמחלה לו את הגזלה":** די מפרשים זאגן אז ווען זי איז מסכים צו די קידושין, איז זי מוחל אויף די גזילה, דורך דעם ווערט ער קונה, און ער קען עס געבן פאר קידושין.

4. **ר' יואל אשר'ס אלטערנאטיווע סברא:** ווען ער גזל'ט פון איר און גיט עס צוריק, האט ער מקיים געווען "והשיב את הגזילה" — אבער ער שולדיגט איר נאך ווייטער (שאדנס, בושת, כפל וכדומה). ממילא, ער דארף איר נאך באצאלן. אפשר איז דער קידושין דורך דעם וואס ער האט באקומען עקסטרע חוב — דאס הייסט, דורך דעם וואס ער גיט איר צוריק, באקומט זי עפעס נייעס (דער השבה), און דאס קען דינען אלס קידושין-געלט. ר' יצחק פרעגט אבער: וויאזוי ווערט עס זיינס? עס דארף דאך זיין א יאוש ושינוי רשות כדי ער זאל קענען געבן עפעס וואס איז "זיינס" פאר קידושין. ר' יואל אשר ענטפערט אז עס דארף נישט ווערן זיינס — זי באקומט צוריק די גניבה באיזה אופן אחר. ר' יצחק האלט דאגעגן: בשעת קידושין דארף דאך ווערן א קנין, ער מוז געבן עפעס וואס איז זיינס.

5. **"ואם לא שידך אותה מעולם":** אויב קיין שידוך איז נישט געווען, האט זי זיך אוודאי נישט מוחל געווען אויף די גזילה. ר' יואל אשר גיט צו אז לויט זיין סברא וואלט אפשר אפילו אין אזא פאל געהאלפן, אבער ער מודה אז דאס שטימט נישט מיט דעם רמב"ם.

6. **"ואם אמרה הן":** ווען זי זאגט בפירוש "הן", איז זי מקודשת, ווייל דאס באווייזט קלאר אז זי איז מוחל אויף די גזילה.

[דיגרעסיע: צו די כלה זאל זאגן "הן" ביי דער חופה]

ר' יצחק באמערקט אז היינט פירט מען זיך נישט אז די כלה זאל זאגן "הן" ביי דער חופה. ער ברענגט דעם בעל התניא'ס תורה אויף "עוד ישמע קול חתן וקול כלה" — אז היינט איז נישטא קיין "קול כלה" ווייל זי איז שטיל, אבער לעתיד לבוא, ווען "נקבה תסובב גבר", וועט מען הערן איר קול. ר' יואל אשר ווענדט אז אפשר איז דאס דווקא א שוץ פאר דער פרוי — אויב מען לערנט זי אויס צו זאגן "הן", קען דאס זיין דער זעלבער צוואנג ווי מ'האט זי געצוואונגען צו קומען צו דער חתונה. ר' יצחק ענטפערט אז קידושין איז אלעמאל "מדעתה" — עס מאכט סענס אז זי זאל קלאר מאכן איר דעת. אין רמב"ם שטייט טאקע "בשעת השאלה שיאמרו הן."

הלכה: פקדון און קידושין

דער רמב"ם'ס ווערטער: "וכן אם נתן לה פיקדון ואמר לה כנסי פיקדון זה, וחזר ואמר לה הרי את מקודשת בו — אם אמר לה קודם שתיטלנו ונטלתו ושתקה, הרי זו מקודשת. ואם אחר שנטלתו... שכל שתיקה שלאחר מתן מעות אינה מועלת... אבל אם אמרה הן הרי זו מקודשת."

פשט: ווען א מאן געבט א פרוי א פקדון, און דערנאך זאגט "הרי את מקודשת בו": אויב ער האט עס געזאגט **פאר** זי האט עס גענומען, און זי נעמט עס און שוויגט — מקודשת. אבער אויב זי האט עס שוין גענומען בתורת פקדון, און **נאכדעם** זאגט ער "הרי את מקודשת בו" און זי שוויגט — נישט מקודשת, ווייל שתיקה לאחר מתן מעות איז נישט מועיל. אבער אויב זי זאגט "הן" — מקודשת.

חידושים:

1. **וואס טוט זיך מיט'ן פקדון ווען ער זאגט "הרי את מקודשת בו"?** ווען ער זאגט "הרי את מקודשת בו" **פאר** זי נעמט עס, ציט ער צוריק דעם פקדון-סטאטוס — עס ווערט אירס, נישט מער א פקדון נאר א קנין. קידושין מוז זיין אז עס ווערט אירס. ר' יואל אשר האט פארגעלייגט אז עס בלייבט א פקדון נאר מיט הנאה, אבער ר' יצחק האט אפגעוויזן: א פקדון איז נישט קיין הנאה, עס איז אן אחריות.

2. **דער יסוד פון "שתיקה לאחר מתן מעות אינה מועלת":** געוועגליך ביי קידושין, ווען ער געבט און זי נעמט בשתיקה, איז דאס א ראיה אז זי איז מסכים — ווייל אויב זי וויל נישט, זאל זי זאגן ניין. אבער ווען זי האט שוין גענומען פאר אנדערע ריזענס (בתורת פקדון), איז איר שתיקה נישט קיין ראיה אז זי איז מסכים צו קידושין — זי האט שוין גענומען פאר אן אנדער צוועק.

3. **צוויי חקירות וואס ווערן צומישט אין די הלכות:** דער רמב"ם מישט צוזאמען צוויי נפרד'ע חקירות: (א) צו דער חפץ איז "זיינס" — צו ער קען עס געבן (ענין פון קנין/בעלות), (ב) צו זי איז מסכים — צו זי וויל נתקדש ווערן (ענין פון דעת). שתיקה שייך צו ביידע: עס קען זיין א חסרון אין דעת (זי ווייסט נישט וואס גייט פאר), און עס קען זיין א חסרון אין קנין (ווייל זי האט שוין גענומען בתורת פקדון).

4. **פארוואס איז שתיקה נישט גוט דא אבער יא גוט ביי א רעגולערע חופה?** ר' יואל אשר פרעגט: ביי א רעגולערע חופה זאגט דער חתן "הרי את מקודשת" נאכדעם וואס ער גיבט דעם פינגערל — דאס איז דאך אויך שתיקה לאחר מתן מעות? ר' יואל אשר ענטפערט אליין: דארט איז עס אנדערש, ווייל בשעת ער האט עס געגעבן איז שוין געווען קלאר וואס גייט פאר. דא איז דער חילוק אז בשעת מתן איז נאך נישט געווען קלאר — זי האט געטראכט עס איז א פקדון.

5. **"אבל אם אמרה הן" — פארוואס העלפט "הן"?** ווען זי זאגט בפירוש "הן", באווייזט דאס קלאר אז זי פארשטייט וואס גייט פאר און זי איז מסכים — אפילו אויב זי האט שוין גענומען בתורת פקדון. דאס לייזט ביידע חקירות: זי ווייסט וואס גייט פאר, און זי איז מסכים.

הלכה: החזיר לה חוב שהיה לה אצלו

דער רמב"ם ווערטער: החזיר לה חוב שהיה לה אצלו ואמר לה הרי את מקודשת בו — אם אמר קודם שתיטלנו, ושידך, הרי זו מקודשת. ואם לא שידך, אינה מקודשת עד שתאמר הין. ואם אמר לה אחר שנטלה — אפילו אמרה הין, אינה מקודשת, שהרי לא הגיע לידה ממנו כלום, אלא שלה נטלה, וכבר נפרע חובו משעה שנטלה, ואינה יכולה לחזור ולתבעו בחוב פעם אחרת.

פשט: ער איז איר שולדיג געלט (זי האט אים געבארגט), און ער ברענגט צוריק דעם חוב. אויב ער זאגט "הרי את מקודשת בו" **פאר** זי נעמט עס, און ס'איז געווען שידוכים — איז זי מקודשת (ווייל מיר רעכענען אז זי איז מוחל דעם חוב און נעמט עס בתורת קידושין). אויב נישט געווען שידוכים — דארף זי זאגן "הין". אבער אויב ער זאגט "הרי את מקודשת לי" **נאכדעם** וואס זי האט שוין גענומען דעם חוב — אפילו זי זאגט "הין", איז זי נישט מקודשת, ווייל זי האט גארנישט באקומען פון אים — זי האט נאר גענומען אירס.

חידושים:

1. **צוויי פראבלעמען ביי חוב-קידושין:** (א) די שתיקה-פראבלעם (ווי ביי פריערדיגע הלכות), און (ב) אז ס'איז דאך **איר אייגענע געלט** — ער באצאלט נאר א חוב וואס ער דארף סייווי באצאלן, סאו ער גיבט איר נישט קיין נייע זאך.

2. **ווי אזוי ארבעט קידושין ווען ס'איז דא שידוכים:** ווען ס'איז שוין געווען א שידוך-קשר, רעכענען מיר אז זי איז **מוחל דעם חוב** און נעמט דאס געלט אן **בתורת קידושין** (בתורת מתנה). דאס הייסט, אירע הסכמה (דורך שתיקה) מאכט כאילו זי באקומט עפעס נייעס.

3. **פארוואס העלפט נישט "הין" נאך מתן מעות:** ביי א רעגולערע מתנה, אויב ער האט איר שוין געגעבן דאס געלט און נאכדעם זאגט "הרי את מקודשת לי" — האט מען פריער געלערנט אז "הין" העלפט יא (דיבור לאחר מתן מעות). אבער ביי **חוב** איז אנדערש: אפילו "הין" העלפט נישט נאך מתן מעות. **פארוואס?** ווייל ביי א רעגולערע מתנה, ווען ער האט איר שוין געגעבן זיין געלט, האט זי טאקע באקומען עפעס — די שאלה איז נאר צו זי איז מסכים. אבער ביי חוב, **נאכדעם** וואס זי האט גענומען, איז דער חוב שוין באצאלט — ס'איז **היסטאריע**. ס'איז נישטא קיין חוב מער צו מוחל זיין, און ס'איז נישטא קיין געלט וואס ער האט איר געגעבן. "שלה נטלה" — זי האט גענומען אירס.

4. **הוה אמינא אז דער חוב בלייבט:** מ'וואלט געקענט טראכטן אז ווען ער זאגט "הרי את מקודשת לי בו", מיינט ער אז דאס געלט איז **קידושין-געלט** (עקסטערע געלט), און דער חוב בלייבט ווייטער א חוב — סאו זי קען אים נאכאמאל תובע זיין. דער רמב"ם שליסט דאס אויס בפירוש: **"ואינה יכולה לחזור ולתבעו בחוב פעם אחרת"** — מיר פארשטייען אז דאס געלט **איז** דער חוב-באצאלונג, נישט קיין באזונדערע קידושין-געלט. ממילא, נאכדעם וואס זי האט עס גענומען, איז ס'אויסגעצאלט, און ס'איז נישטא וואס צו מקדש מיט.

5. **דער מעכאניזם ווען ס'איז פאר מתן מעות מיט שידוכים:** ווען ער זאגט "הרי את מקודשת לי" **פאר** זי נעמט, און ס'איז געווען שידוכים — איז דער פשט (ווי רש"י'ס כיוון): זי איז **מוחל דעם חוב** (עס ווערט כאילו זיינס), און דאן נעמט זי עס אן בתורת קידושין. אן דעם מעכאניזם גייט עס נישט — מ'קען נישט סתם זאגן "זי האט געלט, כאילו נתקדשתי בו."

6. **צי דארף מען א צורה פון נתינת ממון:** אפילו ווען אין תוכן איז גארנישט דא (ער גיבט איר צוריק אירס), דארף מען כאטש א **צורה פון נתינת ממון** — א מעשה פון געבן — כדי אז איר רצון צו ווערן נתקדש זאל ווירקן. אן דעם פארמאלן אקט פון נתינה, העלפט נישט בלויז איר הסכמה.

הלכה: המקדש במלוה — אינה מקודשת

דער רמב"ם ווערטער: המקדש במלוה, אפילו היתה בשטר, אינה מקודשת. כיצד? כגון שהיה לו אצלה חוב דינר, ואמר לה הרי את מקודשת לי בדינר שיש לי בידך — אינה מקודשת, שהמלוה להוצאה ניתנה, ואין כאן דבר קיים ליהנות בו מעתה, שכבר הוציאה אותו דינר ועברה הנאתו.

פשט: ווען **זי** איז **אים** שולדיג געלט (ער האט איר געבארגט), און ער זאגט "זיי מקודשת מיט דעם דינר וואס דו ביסט מיר שולדיג" — איז זי נישט מקודשת, אפילו מיט א שטר. ווייל "מלוה להוצאה ניתנה" — א הלוואה איז געמאכט אויסצוגעבן, ממילא רעכענען

מיר אז דאס געלט איז שוין נישטא, און ס'איז נישטא קיין דבר קיים צו מקדש מיט.

חידושים:

1. **וואס מיינט "מלוה להוצאה ניתנה" למדנ'יש:** ווען איך בארג דיר געלט, ווערט דאס געלט **גלייך דיינס**. "יש לו אצלה" מיינט נאר אז איך קען דיר **תובע זיין** — דו דארפסט מיר צאלן — אבער **מיין געלט ליגט נישט ביי דיר**. דאס געלט איז דיינס. ממילא, ווען ער זאגט "זיי מקודשת מיט דעם דינר ביי דיר", איז ס'נישטא קיין "דינר ביי דיר" — ס'איז **איר** דינר.

2. **דער רמב"ם'ס לשון פון "הנאה":** דער רמב"ם לייגט אריין דעם מושג **הנאה:** "ואין כאן דבר קיים ליהנות בו מעתה... ועברה הנאתו." ס'איז געווען א הנאה ווען זי האט באקומען די הלוואה, אבער **יעצט** איז די הנאה שוין פארביי. און **מוחל זיין א חוב** רעכנט זיך נישט אלס הנאה פאר קידושין-צוועקן — כאטש אין פראקטיק איז עס א גרויסע הנאה (מ'דארף נישט צאלן!), אבער הלכתית רעכנט עס זיך נישט אלס "הגיע הנאה לידה."

הלכה: מלוה על המשכון

דער רמב"ם'ס ווערטער: היה לו אצלה מלוה על המשכון, וקידשה באותה מלוה והחזיר לה את המשכון — הרי זו מקודשת, שהרי היא נהנית במשכון מעתה, והרי הגיעה הנייה לידה.

פשט: אויב ער האט איר געבארגט געלט מיט א משכון (זי האט אים געגעבן א חפץ אלס בטחון), און ער זאגט "איך בין דיר מוותר אויף די מלוה, און דא האסטו צוריק דיין משכון" — איז זי מקודשת. ווייל זי באקומט **יעצט** הנאה פון דעם משכון וואס ער ברענגט צוריק.

חידושים:

1. **דער עיקר חידוש — וואס מאכט דעם אונטערשייד:** דער רמב"ם'ס עיקר פראבלעם מיט מלוה איז אז **בשעת מעשה** באקומט זי גארנישט. ביי מלוה על המשכון, כאטש דער עיקר וואס ער טראכט איז די מחילת המלוה (וואס איז א "ביגער דיל"), אבער **למעשה** גייט זי אהיים **מיט'ן לייכטער** (דעם משכון). זי באקומט **יעצט** עפעס פיזיש — "הגיעה הנייה לידה" — און דאס איז גענוג פאר קידושין.

2. **דער פרינציפ:** ס'איז נישט וויכטיג וואס דער מאן **טראכט** ער געבט (מחילת חוב), נאר וואס זי **באקומט למעשה** בשעת מעשה. ביי א פשוט'ע מלוה באקומט זי גארנישט יעצט; ביי מלוה על המשכון באקומט זי דעם משכון צוריק — און דאס איז א דבר קיים ליהנות בו מעתה.

הלכה: המקדש בהנאת מלוה

דער רמב"ם'ס ווערטער: "כגון שהלוה אותה עתה מאתים זוז ואמר לה הרי את מקודשת לי בהנאת זמן שארויח לך במלוה זו, שתהיה בידך כך וכך יום ואיני תובעה ממך עד זמן פלוני — הרי זו מקודשת, שהרי יש לה הנאה מעתה להשתמש במלוה זו עד סוף זמן שקבע."

פשט: ער בארגט איר יעצט צוויי הונדערט זוז און זאגט: דו ביסט מקודשת צו מיר מיט דער הנאה פון דער צייט וואס איך גיב דיר אויף דער הלוואה — דו קענסט נוצן די געלט ביז אזא צייט. זי איז מקודשת ווייל זי האט יעצט הנאה צו נוצן די הלוואה.

חידושים:

1. **דער רמב"ם'ס יסוד'דיגע הבנה אין "הנאת מלוה":** לויט דער רמב"ם, "הנאת מלוה" מיינט נישט אז מ'לייגט צו מער צייט אויף אן עקזיסטירנדע הלוואה. דער רמב"ם מיינט אז די **עצם הלוואה** — דאס וואס ער בארגט איר יעצט — איז די הנאה. יעדע מלוה איז אינהערענט א "הרווחת זמן": ווען איך בארג דיר געלט פאר א וואך, געב איך דיר דאס רעכט צו נוצן מיין געלט פאר א וואך. דאס איז וואס מלוה איז ווערד — און דער ראיה איז אז מ'צאלט ריבית דערפאר. אלזא "הנאת מלוה" איז נישט עפעס צוגעלייגטס צו דער מלוה, נאר דאס איז וואס א מלוה **איז**.

2. **דער חילוק צווישן "מקדש במלוה" און "מקדש בהנאת מלוה" לויט דער רמב"ם:** דריי הלכות זענען מוסכם אין דער גמרא: (א) מקדש במלוה — אינה מקודשת; (ב) מלוה במשכון — מקודשת; (ג) מקדש בהנאת מלוה — מקודשת. דער רמב"ם טייטשט: "מקדש במלוה" מיינט ער איז **מוחל** אן אלטע מלוה — דאס ארבעט נישט (ווייל מלוה להוצאה ניתנה, ס'איז שוין איר געלט). "מקדש בהנאת מלוה" מיינט ער **געבט איר יעצט** א נייע הלוואה — דאס ארבעט יא, ווייל זי באקומט יעצט הנאה.

3. **פארוואס "כגון שהלוה אותה עתה" מיינט בשעת מעשה:** ר' יואל אשר פרעגט צי "עתה" מיינט ער האט שוין פריער געבארגט און יעצט לייגט ער צו צייט. ר' יצחק שטעלט קלאר אז ניין — "עתה" מיינט **בשעת** ער געבט איר די געלט זאגט ער דעם קידושין-פארמולע. דאס איז דער גאנצער חילוק: ביי "מקדש במלוה" איז די געלט שוין לאנג ביי איר; ביי "מקדש בהנאת מלוה" געבט ער איר יעצט.

4. **"ואסור לעשות כן" — כריבית:** דער רמב"ם זאגט אז הגם זי איז מקודשת, איז עס אסור ווייל ס'איז **כריבית**. ר' יואל אשר פרעגט פארוואס נאר "כריבית" און נישט ממש ריבית? ר' יצחק ענטפערט: ריבית איז ווען מ'**קויפט** עפעס — מ'צאלט פאר דער צייט וואס מ'האט יענעמ'ס געלט. קידושין איז נישט אן אמת'דיגער מקח וממכר — ס'איז א פארמאלער קנין. ביידע צדדים האבן הנאה איינער פון אנדערן, אזוי אז ס'איז נישט ממש "קויפן" א פרוי. ר' יואל אשר מוסיף: ווען ס'וואלט געווען א שפחה (וואו נאר דער מאן האט הנאה) וואלט עס געווען ממש ריבית, אבער א פרוי — ביידע זענען נהנה, אזוי אז ס'איז נאר **כריבית**.

דער רמב"ם'ס קריטיק אויף זיינע רבי'ס — "דברים שאין ראוי לשמען"

דער רמב"ם'ס ווערטער: "ופירשו רבותי בענין הנאת מלוה דברים שאין ראוי לשמען."

פשט: דער רמב"ם זאגט אז זיינע רבי'ס (דער רי"ף און אנדערע) האבן מפרש געווען "הנאת מלוה" אויף א וועג וואס איז נישט ווערד צו הערן.

חידושים:

1. **וועמען מיינט דער רמב"ם מיט "רבותי":** דער מגיד משנה און אלע מפרשים לערנען אז דער רמב"ם מיינט דעם **רי"ף**. דער רי"ף'ס פשט איז געווען אז "הנאת מלוה" מיינט ער האט שוין פריער געבארגט און יעצט לייגט ער צו מער צייט — "ארכה לזמנו כפשוטו". דער רמב"ם האלט אז ס'איז נישט קלאר פארוואס דאס זאל זיין בעסער ווי מוחל זיין די מלוה גאר, און דעריבער לערנט ער אינגאנצן אנדערש.

2. **דער ראב"ד'ס שטעלונג:** דער ראב"ד ברענגט דעם פשט פון "רבותיו של הרמב"ם" און זאגט אז די ראשונים האבן אזוי מפרש געווען, און ס'איז אפשר בעסער. דער ראב"ד איז מסכים אז דער רמב"ם'ס קעיס וועט אויך ארבעטן, אבער ער מיינט אז אפילו בלויז צולייגן צייט אויף אן אלטע הלוואה העלפט אויך. ר' יואל אשר פרעגט: אפשר ווען זי האט שוין די געלט גרייט צו צאלן און ער לייגט צו צייט, קען זי נוצן די געלט נאכאמאל — אזוי אז ס'איז נישט דא די פראבלעם פון "מלוה להוצאה ניתנה"?

3. **וואס מיינט "אין ראוי לשמען":** צוויי מהלכים: (א) ס'איז אזא שלעכטע פשט אז מ'דארף עס נישט אמאל הערן; (ב) "לשמוע" קען מיינען "לקבל" — ווי "כי שמעת לקול אשתך" וואו דער תרגום טייטשט "קבלת" — מיינענדיג מ'זאל עס נישט **אננעמען** אלס הלכה, נישט אז מ'טאר עס נישט לערנען. אוודאי מעג מען לערנען דעם רי"ף'ס פשט.

4. **פארוואס ברענגט דער רמב"ם עס בכלל:** אלע פלעגן לערנען דעם רי"ף, אזוי אז דער רמב"ם האט געדארפט מרמז זיין אז מ'זאל נישט אפלערנען די גמרא פאלש. ר' יואל אשר פרעגט: דער רמב"ם איז דאך א הלכה-ספר, פארוואס ברענגט ער פשטים וואס ער האלט נישט פון? ר' יצחק ענטפערט: דער רמב"ם איז א ספר פון **אלע** הלכות וואס שטייען אין גמרא — וואס שטייט נישט דארף ער נישט זאגן, אבער ער וויל אפווענדן א פאלשע לערנונג.

5. **צי דער רמב"ם איז מחולק אויף דער הלכה:** ר' יואל אשר פרעגט: לויט דער רמב"ם, אויב איינער טוט ווי דער רי"ף'ס קעיס (צולייגן צייט אויף אן אלטע הלוואה), איז זי מקודשת צי נישט? ר' יצחק זאגט: ס'איז נישט קלאר — דער רמב"ם גייט נישט אריין אין דעם דין פון יענעם קעיס. "אין ראוי לשמען" קען מיינען אז ער האלט ס'איז א שלעכטע פשט אין דער גמרא, אבער נישט נויטווענדיג אז ער איז מחולק אויף דער הלכה אליין. כאטש מסתמא, אויב ער זאגט "אינו ראוי לשמען", איז ער ווארשיינלעך נישט מסכים.

6. **דער חילוק צווישן מחילת חוב און נתינה:** ר' יואל אשר פרובירט צו פארשטיין: מבטל א חוב איז אין א געוויסן זין "מער" ווי הנאת מלוה, ווייל מען באקומט מער דערפון. ר' יצחק ברענגט אז דאס איז געווען די סברות רבותיו של הרמב"ם — אז עס איז דא א חילוק צו ס'איז שוין פארגאנגען אדער ער געבט יעצט.

הלכה: מלוה ופרוטה

דער רמב"ם'ס ווערטער: אמר לה "הרי את מקודשת לי בפרוטה זו ובחוב שיש לי אצליך" — הרי זו מקודשת.

פשט: הגם די מלוה איז מער ווערט, אבער ווייל מלוה להוצאה ניתנה, איז נאר די פרוטה חשוב. די גמרא רופט עס "מלוה ופרוטה — דעתה אפרוטה."

חידושים:

- מען וואלט געמיינט אז די קליינע פרוטה ווערט בטל צו די מלוה, און ווייל מלוה אינה מקודשת זאל אלעס נישט ארבעטן — אבער דער רמב"ם זאגט ניין, זי איז מקודשת דורך די פרוטה.

הלכה: חוב שיש לו ביד אחרים — במעמד שלשתן

דער רמב"ם'ס ווערטער: היה לו חוב ביד אחרים, ואמר לה "הרי את מקודשת לי בחוב שיש לי ביד זה" — במעמד שלשתן.

פשט: א דריטער מענטש איז אים שולדיג געלט. ער זאגט צו דער פרוי: דו ביסט מקודשת מיט דעם חוב וואס יענער איז מיר שולדיג. דאס דארף זיין במעמד שלשתן — דער מאן, די פרוי, און דער בעל חוב שטייען אלע דריי צוזאמען.

חידושים:

1. **פארוואס ארבעט דאס, הגם מלוה להוצאה ניתנה:** מלוה להוצאה ניתנה מיינט נאר ווען דאס געלט איז **ביי איר** — דעמאלט איז נישטא קיין ממשות'דיגע זאך, נאר א חוב. אבער ווען דער חוב ליגט **ביי א דריטן מענטש**, באקומט זי אן עכטע שוה פרוטה — ווייל דורך מעמד שלשתן ווערט דער בעל חוב מחויב צו באצאלן **איר**, און דאס איז ווי זי באקומט עפעס ממשות'דיגס.

2. **פארגלייך צו א טשעק:** ר' יואל אשר און ר' יצחק פארגליייכן דאס צו א טשעק — א טשעק איז בעצם א שטר וואס זאגט פאר דער באנק (וואס איז דער בעל חוב): באצאל פאר יענעם. דאס איז "חוב שיש לי ביד אחרים." ר' יצחק מערקט אויך אן אז אפשר מיט א שטר אליין ארבעט עס אויך אן מעמד שלשתן.

הלכה: קידשה בפקדון או בשאלה שבידה

דער רמב"ם'ס ווערטער: קידשה בפקדון שיש לו בידה, או בשאלה שהשאילה — אם היה הפקדון והשאלה או שוה פרוטה מהם קיים ברשותה, הרי זו מקודשת.

פשט: ער האט ביי איר א פקדון (עפעס וואס ער האט איר געגעבן צו היטן) אדער א שאלה (עפעס וואס זי האט אים געבארגט). אויב

דער חפץ אדער א טייל דערפון (שוה פרוטה) איז נאך פאראן ביי איר — איז זי מקודשת.

חידושים:

- **פארוואס פקדון/שאלה איז אנדערש ווי מלוה:** ביי מלוה איז "להוצאה ניתנה" — ס'איז נישטא קיין ממשות'דיגע זאך, נאר א חוב. אבער ביי פקדון/שאלה ליגט דער עכטער חפץ ביי איר, און ווען ער איז איר מקנה דעם חפץ, גייט עפעס ממשות'דיגס אריבער צו איר. פקדון = שומר (ער היט איר זאך), שאלה = שואל (זי האט אים געבארגט).

הלכה: מקדש בשכר שאדבר עליך לשלטון

דער רמב"ם'ס ווערטער: "הרי את מקודשת לי בשכר שאדבר עליך לשלטון" — ודיבר עליה לשלטון, והניחה השלטון ולא תבעה — אינה מקודשת, אלא אם כן נתן לה פרוטה משלו. שההנאה שבאה לה מדבריו הרי היא כמלוה.

פשט: ער האט גערעדט פאר דער רעגירונג אז זי זאל נישט דארפן באצאלן, און די רעגירונג האט טאקע אפגעלאזט. אבער זי איז נישט מקודשת ווייל די הנאה איז ווי א מלוה — ער האט אראפגענומען א פרעשור/חוב, נישט געגעבן עפעס.

חידושים:

1. **דער יסוד פון "געשפארט איז נישט געגעבן":** באופן מופשט האט ער איר אפשר געשפארט הונדערט טויזנט דאלאר אין טעקסעס — פיל מער ווי א פרוטה! אבער "געשפארט איז נישט געגעבן." עס פעלט די **צורה פון נתינה** — עס איז גארנישט אריבערגעגאנגען פון אים צו איר. דאס איז דער צד השווה פון אלע פאלן: אן א מעשה נתינה — אן א ממשות'דיגע טראנספער פון אים צו איר — ארבעט עס נישט פאר קידושין, אפילו ווען דער ווערט איז אסאך גרעסער.

2. ר' יצחק דייטעט אן אז דא ליגט א "סוד" — א טיפערע סברא — אבער ער וויל עס נישט זאגן אויפן קאמערע, נאר פאר א קליינע חבורה פנים אל פנים ("סוד חכמים ונבונים").

הלכה: מקדש במלאכה — שכירות נשכרת מתחילה ועד סוף

דער רמב"ם'ס ווערטער: "הרי את מקודשת לי במלאכה זו שאעשה עמך" — אינה מקודשת, אלא אם כן נתן לה פרוטה משלו. שהשכירות יזכה בה הפועל מתחילה ועד סוף — כל זמן שיעשה מקצת מן המלאכה, יזכה במקצת מן השכר, ונמצא השכר כולו מלוה.

פשט: ער זאגט: דו ביסט מקודשת מיט דער ארבעט וואס איך גיי פאר דיר טון (למשל בויען א קיטשן). זי איז נישט מקודשת אן א צוגעלייגטע פרוטה.

חידושים:

- **פארוואס שכירות איז ווי מלוה:** דער רמב"ם'ס יסוד איז אז שכירות נשכרת מתחילה ועד סוף — יעדע מינוט וואס ער ארבעט, ווערט זי אים שולדיג א ביסל מער. ביז ער ענדיגט, איז שוין אלעס א מלוה ביי איר. ר' יואל אשר מאכט עס קלאר: ווען ער האט געארבעט צוועלף שעה, באצאלט מען אים יעצט א מלוה פון צוועלף שעה צוריק, א מלוה פון צען שעה צוריק, א מלוה פון פינף מינוט צוריק. אפילו די לעצטע פינף מינוט — דאס איז שוין אויך מלוה (כל שהוא). ממילא איז דער גאנצער שכר "כולו מלוה" — און מקדש במלוה אינה מקודשת.

הלכה: תן דינר לפלוני ואתקדש אני לך — קידושין דורך הנאה פון מתנה צו א דריטן

דער רמב"ם'ס ווערטער: האשה שאמרה תן דינר לפלוני מתנה ואתקדש אני לך, ונתן ואמר לה הרי את מקודשת לי בהנאת מתנה זו שנתתי על פיך — הרי זו מקודשת, אף על פי שלא הגיע לה כלום, הרי נהנת ברצונה שנעשה ונהנה פלוני בגללה.

פשט: א פרוי זאגט צום מאן "גיב א דינר מתנה פאר פלוני, און איך וועל ווערן מקודשת צו דיר." ער טוט אזוי און זאגט "דו ביסט מקודשת מיט די הנאה פון דער מתנה וואס איך האב געגעבן אויף דיין בקשה" — זי איז מקודשת, כאטש זי האט גארנישט ממון באקומען, ווייל זי האט הנאה פון דעם וואס איר רצון איז געשען.

חידושים:

1. דער זעלבער דין ארבעט אויך פארקערט: אויב זי זאגט "גיב א דינר פאר פלוני און איך וועל מקודש ווערן צו *אים*" (נישט צו דעם נותן), דארף יענער פלוני זאגן "הרי את מקודשת לי בהנאת מתנה זו שקיבלתי ברצונך." דער מקדש מוז אליין זאגן "הרי את מקודשת לי."

הלכה: הנאה וואס קומט פון דעם מקדש'ס צד

דער רמב"ם'ס ווערטער: אמר לה הא לך דינר זה מתנה והתקדשי לפלוני — ער איז נישט קיין שליח, נאר ער גיט איר א מתנה — ופלוני אמר לה הרי את מקודשת לי בהנאה זו הבאה לך בגללי — הרי זו מקודשת אף על פי שלא נתן לה המקדש כלום.

פשט: א דריטער גיט איר א דינר מתנה און זאגט "ווער מקודשת צו פלוני." פלוני זאגט דערנאך "דו ביסט מקודשת צו מיר מיט די הנאה וואס דו האסט באקומען וועגן מיר." זי איז מקודשת כאטש דער מקדש אליין האט גארנישט געגעבן.

חידושים:

- דאס ארבעט אין ביידע ריכטונגען — סיי ער קען געבן לכבוד איר פאר א צווייטן, סיי זי קען באקומען פון א דריטן וועגן דעם מקדש.

הלכה: אדם חשוב — ווען די פרוי גיט דעם מאן

דער רמב"ם ווערטער: אמרה לו הא לך דינר זה מתנה ואתקדש לך, ולקחו ואמר לה הרי את מקודשת לי בהנאה זו שקיבלתי ממך מתנה — אם אדם חשוב הוא, הרי זו מקודשת, שהנאה יש לה בהיותו נהנה ממנה, ובהנאה זו תקנה עצמה לו.

פשט: ווען די פרוי גיט דעם מאן א דינר מתנה און ער זאגט "דו ביסט מקודשת מיט די הנאה וואס איך האב באקומען דיין מתנה" — נאר אויב ער איז אן "אדם חשוב" איז זי מקודשת, ווייל זי האט הנאה פון דעם וואס ער נעמט פון איר.

חידושים:

1. **נעמען א מתנה איז אויך א געוויסע נתינה** — ער גיט איר עפעס דורך דעם וואס ער נעמט.

2. **ר' יואל אשר'ס חידוש — "אדם חביב" אנשטאט "אדם חשוב":** ר' יואל אשר פרעגט צי דער דין פון "אדם חשוב" קען אויך אנגעווענדעט ווערן ביי אן "אדם חביב" — א מענטש וואס זי האט זייער ליב, כאטש ער איז נישט א חשוב'ער פערזאן אין דער ציבור. זיין סברא: די הנאה פון דעם וואס א באליבטער מענטש נעמט דיין מתנה האט אויך א ממשות'דיגע ווערט. ער פארגלייכט עס צו מפטיר יונה — מענטשן צאלן פאר דעם כבוד צו געבן פאר א חשוב'ן מענטש.

3. **ר' יצחק'ס דחיה:** ער איז נישט מסכים. "חביב" מיינט נאר פאר איר פערזענלעך האט עס א ווערט, אבער דאס איז נישט א שוה פרוטה וואס מען קען פארקויפן אויפ'ן מארק. די גמרא זאגט ספעציפיש "אדם חשוב" — א מענטש מיט אביעקטיווע חשיבות.

4. **ר' יואל אשר'ס פראקטישע שאלה:** ער ברענגט אז דער ר' משה (אגרות משה) האט א שאלה וועגן ווען די כלה גיט דעם חתן דעם רינג (ווי ס'איז היינט מנהג אין מאדערנע חתונות). ער טענה'ט אז אין אונזער מציאות, יעדע כלה איז "עקסייטעד" פאר איר חתן — דאס איז א מין חביבות. ר' יצחק ענטפערט אז דער רמב"ם זאגט קלאר אז דאס איז נישט גענוג — עס מוז זיין אדם חשוב.

הלכה: קידושין מיט משכון

דער רמב"ם ווערטער: האומר לאשה התקדשי לי בדינר והרי זה המשכון בידך עד שאתן הדינר — אינה מקודשת. לא הדינר הגיע לידה, ולא המשכון נתן להיותו שלה.

פשט: ער זאגט "ווער מקודשת מיט א דינר" אבער גיט איר נאר א משכון ביז ער וועט ברענגען דעם דינר — זי איז נישט מקודשת, ווייל דער דינר איז נישט געקומען צו איר, און דער משכון איז נישט געגעבן געווארן אלס אירס.

דער רמב"ם (המשך): היה בידו משכון על חוב שיש לו אצל אחרים... אף על פי שאינו שלו הרי זו מקודשת, לפי שבעל חוב יש לו מקצת קנין בגופו של משכון.

פשט: אויב ער האט א משכון וואס א לווה האט אים געגעבן פאר א חוב, און ער גיט דעם משכון פאר די פרוי — זי איז מקודשת, ווייל א בעל חוב האט א "מקצת קנין" אין דעם משכון.

חידושים:

1. **וואס מיינט "מקצת קנין"?** ר' יואל אשר פרעגט צי דאס מיינט אז מען מעג עס נוצן, אדער נאר אז מען האט א רעכט אויף דעם. ר' יצחק הסבר'ט: "בעל חוב קונה משכון" איז אן אלטע למדנות'דיגע זאך — עס מיינט אז דער משכון באלאנגט ממש פאר דעם מלוה. ווען יענער גיט א משכון, איז עס כאילו ער האט געטוישט דעם משכון פאר זיין געלט פאר יעצט. דער מלוה קען עס געבן ווייל עס איז זיינס.

2. **וואס ווען דער לווה צאלט צוריק?** ר' יואל אשר פרעגט: אויב דער לווה קומט א שעה שפעטער און צאלט צוריק דעם חוב און נעמט צוריק דעם משכון — מיט וואס איז זי מקודשת? ר' יצחק ענטפערט אז עס איז נישט למפרע בטל — עס איז זיינס געווען ביים צייט פון נתינה, און שפעטער ווערט עס צוריקגעגעבן, אבער דאס איז א נייע טראנזאקשאן.

3. **חילוק צווישן משכון און "על מנת להחזיר":** א משכון איז נישט א "נתינה על מנת להחזיר" — א משכון איז ממש דיינס (מצד בעל חוב קונה משכון), בעת "על מנת להחזיר" איז א תנאי אויף דער נתינה גופא.

הלכה: על מנת שתחזיריהו לי

דער רמב"ם ווערטער: האומר לאשה הרי את מקודשת לי בדינר זה על מנת שתחזיריהו לי — אינה מקודשת, בין החזירה בין לא החזירה. שאם לא החזירתו הרי לא נתקיים התנאי, ואם החזירה — לא הגיע לידה כלום.

פשט: ער גיט איר א דינר מיט א תנאי אז זי זאל עס צוריקגעבן — זי איז נישט מקודשת אין קיין פאל. אויב זי גיט נישט צוריק — דער תנאי איז נישט מקויים. אויב זי גיט צוריק — זי האט גארנישט באקומען.

חידושים:

1. דאס איז דער ענין פון "מתנה על מנת להחזיר" וואס מען קענט פון הלכות אתרוג (וואו עס ארבעט — ביי אתרוג איז עס א גוטע נתינה, אבער ביי קידושין נישט).

2. **דער חילוק צווישן משכון און על מנת להחזיר:** ביי משכון איז עס ממש א נתינה (בעל חוב קונה משכון), נישט א נתינה על מנת להחזיר. דער משכון איז דיינס.

3. **שאלה וועגן הנאה:** ר' יואל אשר פרעגט — מ'דארף דאך וויסן וויפיל הנאה מען דארף האבן פון דער מתנה. ר' יצחק ענטפערט: ביי א דינר רעדט מען נישט פון הנאה — א דינר איז געלט, ס'איז ממון, מען דארף נישט קיין באזונדערע הנאה.

הלכה: אגודה של הדס מיט באהאלטענע מטבעות

דער רמב"ם ווערטער: נתן לה אגודה של הדס ואמר לה הרי את מקודשת לי בזו, וקיבלה אותו, אמרו לו והלא אין בה שוה פרוטה, ואמר תתקדש בארבעה זוזים המוחבאים בתוך האגודה... אם אמרה הין הרי זו מקודשת; ואם שתקה אינה מקודשת במעות אלו, שהשתיקה שלאחר מתן מעות לידה אינה מועלת. ותהיה מקודשת בספק מפני האגודה שמא תשוה פרוטה במקום אחר.

פשט: ער גיט איר א בינטל הדסים מיט באהאלטענע ארבעה זוזים — אויב זי זאגט "הין" (יא), איז זי מקודשת. אויב זי שווייגט, איז זי נישט מקודשת מיט די מעות, ווייל שתיקה נאכ'ן געבן מעות העלפט נישט. אבער זי איז מקודשת בספק צוליב די אגודה אליין — אפשר איז זי ווערט א פרוטה אין אן אנדער מקום.

חידושים:

1. **דער מעכאניזם:** בשעת ער האט געזאגט "הרי את מקודשת לי בזו" (אויף די אגודה), איז נאך נישט געווען קיין שוה פרוטה סיי ווען (ווייל די הדס אליין איז נישט ווערט א פרוטה). די ארבעה זוזים זענען ערשט נאכדעם אנטדעקט געווארן — אבער דאס איז שוין "שלאחר מתן מעות," ווייל די מעות זענען שוין אין איר האנט. שתיקה אויף אזא שלב איז נישט קיין הסכמה.

2. אויב זי זאגט "הין," קאנעקט זיך דאס מיט זיין ווערטער וועגן ארבעה זוזים, און עס ווערט א גילטיגע קידושין.

3. דער ספק בלייבט נאר צוליב די אגודה גופא — שמא איז זי ווערט א פרוטה אין אן אנדער מדינה. דאס פארבינדט זיך מיט דער פריערדיגער הלכה אז "שוה פרוטה במקום אחר" רעכנט זיך נאר ווען מ'קען עס טאקע גיין פארקויפן דארט.

הלכה: התקדשי לי בזו, התקדשי לי בזו — תמרות איינציגווייז

דער רמב"ם ווערטער: האומר לאשה התקדשי לי בתמרה זו, התקדשי לי בזו, התקדשי לי בזו — אם יש באחת מהן שוה פרוטה הרי זו מקודשת. ואם לאו, אינה מקודשת אלא מספק, שמא תשוה תמרה אחת פרוטה במדינה אחרת.

פשט: ווען ער זאגט "התקדשי לי בזו" באזונדער אויף יעדע תמרה, איז יעדע תמרה א באזונדערע קידושין-פראבע. מ'קען זיי נישט צוזאמענרעכענען. דארף איינע אליין זיין ווערט א פרוטה.

חידושים:

- דער חילוק צווישן "בזו, בזו, בזו" (באזונדער) און "בזו ובזו ובזו" (צוזאמען) איז קריטיש: ווען ער זאגט עקסטער "התקדשי לי בזו" אויף יעדע באזונדער, מיינט ער אז יעדע איינע אליין זאל זיין גענוג פאר קידושין. מ'רעכנט זיי נישט צוזאמען.

הלכה: התקדשי לי בזו ובזו ובזו — תמרות צוזאמען

דער רמב"ם ווערטער: אמר לה התקדשי לי בזו ובזו ובזו — אם יש בכולם שוה פרוטה מקודשת. ואם לאו, אינה מקודשת אלא מספק.

פשט: ווען ער זאגט "בזו ובזו ובזו" אין איין זאץ, רעכנט מען אלע צוזאמען. אויב צווישן אלע דריי איז דא שוה פרוטה, איז מקודשת.

הלכה: היתה אוכלת ראשונה ראשונה

דער רמב"ם ווערטער: היתה אוכלת ראשונה ראשונה — אם יש באחרונה שוה פרוטה מקודשת. ואם לאו, אינה מקודשת אלא מספק. שאותן תמרים שאכלה הרי הן כמלוה, והמקדש במלוה אינה מקודשת.

פשט: אויב זי עסט אויף יעדע תמרה ווי ער געבט עס איר, זענען די אויפגעגעסענע תמרות שוין ווי א מלוה (א חוב וואס זי איז אים שולדיג). קידושין מיט מלוה ווירקט נישט. נאר די לעצטע תמרה וואס איז נאך דא קען ווירקן.

חידושים:

1. די אויפגעגעסענע תמרות ווערן קלאסיפיצירט אלס "מלוה" — ער וויל אז דאס וואס זי האט שוין אויפגעגעסן זאל יעצט ווערן א חלק פון קידושין, אבער דאס איז בעצם נאר א מחילה אויף א חוב, וואס איז "מקדש במלוה אינה מקודשת."

2. א שאלה ווערט אויפגעברענגט: אפשר די הנאה פון זאט ווערן איז ווערט עפעס? דאס ווערט אפגעווארפן — ער האט זיך נישט מקדש געווען "בהנאה," ער האט זיך מקדש געווען "בכסף" (מיט די תמרות אלס חפץ).

הלכה: אמר לה באלו — און זי עסט ראשונה ראשונה

דער רמב"ם ווערטער: אמר לה הרי את מקודשת לי באלו — אם יש בכולן שוה פרוטה מקודשת, אף על פי שהיא אוכלת ראשונה ראשונה, שלה היא אוכלת.

פשט: ווען ער זאגט "באלו" (מיט אלע דאזיגע), ווערן אלע תמרות אירע מיט איינמאל. אפילו אויב זי עסט זיי אויף איינע נאך איינע, עסט זי שוין אירע אייגענע — ווייל די קידושין האבן שוין געווירקט פון דעם ערשטן מאמענט.

חידושים:

- דער חילוק צווישן "באלו" און "בזו בזו בזו": ביי "באלו" ווערן אלע תמרות אויפאמאל אירע, און דאס עסן איז שוין פון אירע אייגענע. ביי "בזו בזו בזו" באזונדער, ווערט יעדע תמרה ערשט אירע ווען ער זאגט עס, און ביז דעמאלט איז די פריערדיגע שוין אויפגעגעסן (= מלוה).

הלכה: התקדשי לי בכוס זה — כוס מיט פארשידענע אינהאלטן

דער רמב"ם ווערטער: האומר לאשה הרי את מקודשת לי בכוס זה — אם היה מלא מים, הרי זו מקודשת בו ובמה שבתוכו. ואם היה מלא יין, הרי זו מקודשת בו ולא במה

שבתוכו. ואם היה מלא שמן, הרי זו מקודשת במה שבתוכו ולא בו. לפיכך אם לא היה בשמן שוה פרוטה הרי זו מקודשת בספק, ואם היה בשמן שוה פרוטה הרי זו מקודשת ודאי ואין משגיחין על הכוס.

פשט: ווען ער זאגט "בכוס זה," ווענדט זיך וואס מיינט "כוס" לויט דעם אינהאלט:

- **מים:** ביידע צוזאמען (כוס + וואסער), ווייל וואסער איז נישט חשוב און בטל צום כוס.

- **יין:** נאר דער כוס (נישט דער ווין), ווייל ווין איז חשוב גענוג אז עס ווערט נישט בטל, אבער מ'טרינקט עס גלייך אויס, און ער האט געזאגט "בכוס" נישט "ביין."

- **שמן:** נאר דער שמן (נישט דער כוס), ווייל שמן איז זייער חשוב און מ'טרינקט עס נישט — דער כוס איז בטל צום שמן.

חידושים:

1. **מגיד משנה'ס הסבר פון דעם רמב"ם'ס שיטה:** מים אינן חשובים און זיי זענען בטל צום כוס — דעריבער רעכנט מען ביידע צוזאמען. ווין איז נישט חשוב (ווי שמן) אבער אויך נישט בטל — דעריבער רעכנט מען נאר דעם כוס אליין (ער האט געזאגט "בכוס"). שמן איז אזוי חשוב אז דער כוס ווערט בטל צום שמן — דעריבער רעכנט מען נאר דעם שמן.

2. **רש"י האט אנדערש געטייטשט** — דער מגיד משנה ברענגט אז רש"י'ס פשט איז אנדערש ווי דער רמב"ם.

3. **שווערע שאלה אויפ'ן רמב"ם:** פארוואס ביי ווין זאגט ער "בו ולא במה שבתוכו"? ווען מ'געבט א כוס ווין, מיינט מען דאך געוויינליך דעם ווין! דער תירוץ וואס ווערט פארגעלייגט: ווייל ווין איז חשוב גענוג אז עס ווערט נישט בטל, איז עס אן "עקסטרע זאך" — ער האט געזאגט "בכוס" נישט "ביין," ממילא מיינט ער דעם כוס.

4. **שאלה וועגן כוס'ס ווערט:** פארוואס זאגט דער רמב"ם נישט ביי מים "אם יש בו שוה פרוטה" — אפשר איז דער כוס אויך נישט ווערט א פרוטה? דער תירוץ: סתם א כוס (נישט קיין פלאסטיק) איז אלעמאל ווערט א שוה פרוטה. אבער דאס בלייבט נישט לגמרי קלאר (א כוס פון חרס?).

5. **אינטערעסאנט:** ביי שמן זאגט דער רמב"ם אויסדריקליך "ואין משגיחין על הכוס" — מ'איגנארירט דעם כוס לגמרי. אבער ביי ווין זאגט ער נישט דעם פארקערטן — "ואין משגיחין על היין" — וואס ווייזט אויף א סובטילן חילוק.

דערמיט ענדיגט זיך דער פינפטער פרק פון הלכות אישות.

תמלול מלא

קידושין בדבר שהוא אסור בהנאה — הלכות קידושי כסף

הקדמה: מבנה הלימוד

ר' יצחק: א גוטן, אונז לערנען די הייליגע תורה. אין די תורה איז אסאך חלקים, אלע פון זיי זענען פונקט אזוי גוט, אפילו א קליינע חלק פון עס איז גוט, סאו אונז לערנען א קליינע חלק.

ר' יואל אשר: זייער גוט. מער דיטעילס, אונז לערנען אין ספר נשים, אין די רמב"ם'ס ספר משנה תורה. און אין ספר נשים לערנען אונז אישות. נשים מיינט אלע מצוות שבין איש לאשתו. און אונז האלטן אינמיטן די הלכות פון קידושין. אונז האבן שוין געלערנט די יסודות פון קידושין, פארשידענע ווער קען מקדש זיין, מיט וואס מ'קען מקדש זיין. און דא גייט מען נאך מרחיב זיין אויף זאכן וואס מ'קען יא אדער נישט מקדש זיין, זאכן וואס הייסט ווערט כסף אדער נישט, און אזוי ווייטער.

ר' יצחק: רייט, בעיסיקלי די גאנצע פרק איז, קענסט עס רופן הלכות שוה פרוטה אדער הלכות ממון של קידושי כסף. ס'איז אלעם פרטים אין קידושי כסף.

ר' יואל אשר: רייט? יא, ס'דארף זיין געלט וואס מ'קען נוצן, ס'דארף זיין דער וואס געט עס דארף זיין בעלים דערויף, כדומה.

ר' יצחק: ס'קומט פארשידענע נאך חששות און חקירות וועגן וואס הייסט געלט.

ר' יואל אשר: וכדומה. ווען מ'רעדט וועגן געלט,

ר' יצחק: אוודאי, אונז דארפן אנהייבן מיט הכרת הטוב פאר אונזער

ר' יואל אשר: חשוב'ע ספאנסער וואס מאכט אז די שיעור זאל אנגיין און מען זאל קענען מרביץ תורה זיין. די זכות זאל אים העלפן, זאל זיין אסאך געלט.

ר' יצחק: און דער אייבערשטער זאל העלפן אז ס'זאל נישט זיין קיין בחינה פון מקדש במלוה, אויב מען זאגט צו געלט און ס'איז נאר געבארגט, אויך נישט. ס'זאל קומען אן למעשה. ס'איז זייער וויכטיג, ווייל א קאמפיין במלוה איז נישט קיין קאמפיין, ווייסט. עניוועיס, איז אזוי, המקדש בדבר שהוא אסור בהנאה.

הלכה: המקדש בדבר שהוא אסור בהנאה — אינה מקודשת

ר' יואל אשר: אונז האבן מיר געלערנט אז מ'קען מקדש זיין מיט כסף אדער מיט שוה כסף. אבער דבר שאסור בהנאה קענסטו גארנישט טון דערמיט. ניטאמאל מודה קענסטו עס גיין פארקויפן, ווייל דו טארסט נישט, ווייל מ'האט דאך גע'אסר'ט פון גיין צו מודה. ס'איז זייער אנדערש ווי אנדערע פלעצער, ווייל ס'איז ווערט געלט. אבער היות אז א איד טאר נישט מאכן געלט דערויף, ס'איז אזוי ווי לא תוכל עליו, אזוי ווי דו קענסט נישט.

ר' יצחק: דאס הייסט אז ס'איז נישט ווערט קיין געלט פאר דיר.

ר' יואל אשר: ווייל אונז ווייסן אז דו ביסט אן ערליכער איד וואס וויל טשעקן וואס דער רמב"ם פסק'נט.

ר' יצחק: ס'מיינט אז דו ביסט מחיוב די תורה. ניין, ניין, ניין, קודם כל, ס'איז נישט אמת. המקדש בדבר שהוא אסור בהנאה, בפשיטות, דו איז אן ערליכער איד, און זי גייט עס נישט אמת.

ר' יואל אשר: דו גייסט טאקע פאלגן, דער זאגער. אבער אפילו אין א פאל וואן זי גייט נישט פאלגן, ס'איז נישט קיין דער חילוק.

ר' יצחק: דאס איז נישט לעגיטים. די רבנים זאגן, באלד וועלן מיר רעדן וועגן מכירה. ניין, עבר ומכר איז אן אנדערע שאלה. אבער איך זאג אז אויב דו גיבסט א שייגעץ וואס עסט איסורי הנאה, די רבנים זאגן אז ס'איז גארנישט ווערד נאך אלץ. ס'איז פשוט אזוי, אמת?

וועלכע איסורי אכילה זענען אסור בהנאה

ר' יואל אשר: כגון, וואס הייסט אסור בהנאה? נישט קיין חילוק, ס'איז דא וועגן די זמן, ס'איז חמץ און יעצט איז פסח, אדער ווייל ס'איז בשר בחלב. וכיוצא בהן, ס'איז דא אסאך איסורי הנאה.

ר' יצחק: פון איסורי אכילה איז נאר דא צוויי פון זיי וואס זענען אסור בהנאה, וואס דאס זענען אלע פון זיי. נאר חמץ בפסח, און בשר בחלב האבן איסור הנאה? אלע אנדערע חזיר...

ר' יואל אשר: וואס דאס גייט רעדן שווערער?

ר' יצחק: מ'וועט באלד לערנען, ס'איז דא נאך אופנים. איך זאג ער, פון איסורי אכילה, דאס איז בעיסיקלי וואס ס'איז.

ר' יואל אשר: נבילה וטריפה איז נאר אסור באכילה.

ר' יצחק: לכלב שטייט דאך בפירוש אז מ'מעג הנאה האבן. יא, יא.

ר' יואל אשר: זייער גוט. אבר מן החי?

ר' יצחק: לאמיר זען. אבר מן החי מעג... אקעי. אפילו...

חידוש: אפילו איסור הנאה מדרבנן – אינה מקודשת

ר' יואל אשר: אקעי, זאגט דער רמב"ם א חידוש. דאס איז פשוט, ווייל דאס רעדט מען זאכן וואס איז אסור מדאורייתא, און ס'איז אסור בהנאה. אבער **ואפילו היה אסור בהנייה מדבריהם**, אפילו זאכן וואס איז נישט אסור בהנאה מן התורה, נאר מדבריהם, מדברי חכמים, כגון חמץ, אין ספר זמנים און אין הלכות פסח האבן מיר געלערנט, אז מ'לייגט צו, די חכמים לייגן צו, אנשטאט פון א האלבן טאג ערב פסח, ארבעה עשר ביום הראשון, פון א האלבן טאג, הייבט מען נישט אן פון א שעה פריער, פון בשעה שישית מיום ארבעה עשר, וואס דאס איז נאר א איסור מדבריהם. איז אויך אינה מקודשת, ווייל ס'איז אסור בהנאה.

ר' יצחק: זייער גוט.

דיון: פארוואס איסור דרבנן פאסל'ט קידושין

ר' יצחק: אזוי שטייט אין א גמרא, אז די רבנים האבן פארשטאנען, לכאורה האט עס צו טון מיט דעם. איך ווייס נישט, מ'קען לערנען צוויי וועגן. אדער קען מען זאגן ווייל די איסור הנאה איז מער א פאקטישע זאך. זי איז דאך אן ערליכע אידענע, זי גייט נישט יעצט עסן חמץ אפילו ערב פסח, הגם אז מדאורייתא מעג מען, סאו ווערט עס נישט אויף פרוטה. אדער קען מען זאגן אז די חכמים, זייער תקנה איז אזוי שטארק אז ס'מאכט שוין אויך די איסור הנאה. ביידע וועגן קען מען זאגן.

ר' יואל אשר: ניין, די גמרא שטייט אויף די איסור הנאה.

ר' יצחק: מ'מאכט נישט זאגן פאר דעם.

ר' יואל אשר: דאס מיינט עס. הפקר בית דין הפקר מיינט אז זיי האבן געמאכט פאר א דבר אסור בהנאה.

ר' יצחק: שטייט אין די גמרא אויף דעם?

ר' יואל אשר: יא. אפילו המקדש בחיטי כלאים, תרומה דרבנן, איז קידושין נישט מקודש. אויף דעם זאגט דארטן די גמרא, די ראשונים, ווייל הפקר בית דין הפקר.

ר' יצחק: ס'שטייט נישט אין די גמרא.

ר' יואל אשר: הפקר בית דין רבנן לקידושין מנועה, און אין מסכים. המקדש בשעה ששית איז עס נארמאל, אפילו אויב איך געדענק אין די נשיא, אין חושש אין קידושין.

ר' יצחק: יא. פארוואס?

ר' יואל אשר: זאגט רש"י, ער זאגט...

ר' יצחק: ס'שטייט נישט אין די גמרא דאס וואס דו זאגסט, נישט אין מיין גמרא, דארף איך פארווארן מיט ב' אפשר איינער האט דאס געזאגט. אויף זען? ניין, ס'שטייט דארט אז ס'איז נישט קיין קידושין. ס'שטייט נישט אין די גמרא פארוואס.

ר' יואל אשר: די גמרא זאגט שפעטער פשוט.

ר' יצחק: די גמרא זאגט אז דאס לערנט מען פון די... ניין, נישט. מ'הייבט אן די רענטפער וויאזוי מיינט עס שפעטער? די משנה שטייט אז עשה בהנאה מיינט עס אפילו דאס. ס'שטייט נישטא קלאר פארוואס. איך זע נישט אז איך זאל שטיין קלאר פארוואס. און איך ווייס נישט צו מ'דארף האבן דאס. עשה בהנאה איז פראקטיש עשה בהנאה, אזוי ווי דו זאגסט. ס'איז דאך פשוט. פארשטייסט?

ר' יואל אשר: אקעי, שוין.

הלכה: עבר ומכר – מקדש בדמיהן, חוץ מעבודה זרה

ר' יואל אשר: זאגט דער רמב"ם, וואס טוט זיך אזא זאך? עבר, א זאך וואס איז אסור בהנאה, דאס הייסט אז מ'טאר עס אויך נישט קיין פארקויפן.

ר' יצחק: ניין, נישט אלע זאכן. רוב זאכן, דאס הייסט מ'טאר נישט פארקויפן, אבער רוב זאכן, רוב אסורי הנאה, די געלט פון זיי איז נישט אסור.

ר' יואל אשר: אה, ניין, די שאלה איז צו די תופס די ממון. דאס איז די נעקסטע שאלה, אבער מ'טאר עס נישט גיין פארקויפן. וואס טוט זיך דער מאן, דער מקדש, האט געהאט די זאך, וואס אויב ער וואלט מקדש געווען מיט דעם וואלט עס נישט געווען קידושין, אבער ער האט געטון א קלוגער, ער איז געגאנגען און ער האט עס

שוין פארקויפט ביי די גוים, און ער איז מקדש געווען מיט די געלט וואס ער האט געמאכט מיט דעם. וואלסטו וועגן קען טראכטן, היות ער האט געטון דא אן עבירה, די געלט קומט פון אן עבירה פון עובר זיין אויף די איסור הנאה, אבער די געלט איז נישט תופס, די נייע געלט איז שוין נישט געלט וואס איז נישט גארנישט ווערד, מ'מעג הנאה האבן פון די נייע געלט.

ר' יצחק: די געלט ווערט בלייבט מותר בהנאה.

ר' יואל אשר: איז ממילא איז הרי זה מקודשת. זאגט דער רמב"ם, אבער די זאך העלפט נאר פאר אנדערע איסורי הנאה, אזוי ווי ער האט אנגעהויבן חמץ בפסח, בשר, בחלב, וכדומה. אבער עבודה זרה האט א נייע הלכה. **שאם קידש בדמיה**, אפילו מ'האט נישט מקדש געווען מיט עבודה זרה, נאר מיט געלט וואס מ'האט פארקויפט עבודה זרה, איז אינה מקודשת, ווייל ס'איז דא אן עקסטערע דין. עבודה זרה, אז עבודה זרה איז תופס, די געלט ווערט אויך אסור. אויב מ'האט פארקויפט עבודה זרה, זאגט מען נישט אז די געלט איז שוין נעקסטע דזשענערעישן איז שוין מותר, ס'איז אסור. ממילא, בעבודה זרה אפילו דאס וואלט נישט געווען קיין קידושין.

ר' יצחק: יא? פאטער אביסל?

פרש עגלי עבודה זרה — אינה מקודשת

ר' יואל אשר: איין מינוט. **המקדש בפרש עגלי עבודה זרה.** וואס טוט זיך אזוי?

ר' יצחק: זייער אן אינטערעסאנטע מעשה.

ר' יואל אשר: ס'איז דא אן אינדוסטרי וואס הייסט פארקויפן פרשים, באמיסטיגן די פעלדער, מאכן אגריקולטור מיט פסולת פון בהמות, וואס די בהמה איז געווען עבודה זרה. המקדש בפרש עגלי עבודה זרה איז פשט אז ער האט יעצט הנאה פון עבודה זרה. איז אינה מקודשת, שהכל מעבודה זרה אסור בהנייה. און כאפט מען סתם אן די ווייטסטע זאך פון עבודה זרה, ס'האט דאך נישט קיין שום רעספעקט, עבודה זרה האט עפעס א געוויסע ווייב, ס'האט נישט קיין צו טון, דאס איז שוין פרש עגלי עבודה זרה, זייער ווייט. אבער שהכל מעבודה זרה אסור בהנייה, **ולא ידבק בידך מאומה מן החרם**. האט מען דאך שוין געזאגט אז די געלט איז תופס, און אויך סיי וואס פון עבודה זרה איז אסור בהנאה, ולא ידבק בידך מאומה מן החרם.

חילוק: פרש שור הנסקל — הרי זו מקודשת

ר' יואל אשר: דאס איז עבודה זרה, אבער ס'איז דא אנדערע זאכן וואס די זאך אליין איז אסור. **שור הנסקל איז אסור בהנאה, אבל המקדש בפרש שור הנסקל הרי זו מקודשת.**

ר' יצחק: ווייל ס'איז נישט געגאנגען... פארוואס?

ר' יואל אשר: דער רמב"ם האט געזאגט, אף על פי ששור הנסקל אסור בהנייה, אבער **פרשו אינו אסור בהנייה, שאינו דבר חשוב לגבי השור.** די שור אליין, עניטינג וואס איז חשוב לגבי שור, הייסט הנאה געהאט פון די שור, אבער פרש נישט.

ר' יצחק: מה שאין כן בעבודה זרה, שטייט א ספעציעל פסוק מאומה. מאומה איז מרבה אפילו פרש, הייסט גארנישט.

ר' יואל אשר: גארנישט אפילו נישט זיין פרש. און וועגן דעם, אז מ'עסט א יום טוב'דיגע סעודה אן גאסט, איז ער נישט פרש שור הנסקל. איך געדענק אז דער רמב"ם דארטן רעדט פון פרש עגל עבודה זרה.

ר' יצחק: ער זאגט נישט פרש עבודה זרה, ער זאגט פרש חגיכם.

ר' יואל אשר: פרש חגיכם, יא. דער רמב"ם זאגט דארטן אז כאילו אכל מעי זבחי מתים.

ר' יצחק: ניין, ניין, ס'שטייט נישט פרש עבודה זרה. אקעי. איז עס דא אנדערע תורות אז איסור הנאה באלאנגט נישט פאר דעם מענטש וכדומה.

ר' יואל אשר: אנדערע תורות.

ר' יצחק: וואס איז די פראבלעם פון איסור דרבנן? אה, רש"י, אזוי ווי ער זאגט, רש"י אין פסחים טענה'ט וואס דו זאגסט, אז וויבאלד ער האט מקדש געהאט די רבנן, אויב די רבנן האבן געזאגט אז איסור הנאה איז דאס. אבער ס'איז דא בכלל וואס דינגען זיך פון די הלכה, און ס'איז בכלל נישט... איך זע נישט אז מ'דארף אפזאגן די סברא. וואס איז טאמער א איד איז מקדש מיט אנדערע זאכן וואס זענען אסור בהנאה לכאורה.

ר' יואל אשר: אדער נישט אסור בהנאה, סארי.

ר' יצחק: איסור אכילה, אדער דברים אסורים, זאכן וואס זענען מוקצה, זאכן וואס זענען נישט אסור בהנאה, אדער די קידושין שטערט נישט?

הלכה: המקדש בפירות שביעית, אפר פרה אדומה, מי נידה — הרי זו מקודשת

ר' יואל אשר: המקדש בפירות שביעית, וואס לכאורה קען נישט זיין קיין בעלים דערויף, ס'דארף זיין הפקר בשדה. **או באפר פרה אדומה**, וואס לכאורה באלאנגט פאר הקדש. **או במים שמילאן לעשותן מי נידה**, די וואסער וואס מ'האט גענוצט אין די פראצעס פון מאכן אפר פרה אדומה.

ר' יצחק: מ'האט עס אנגעפילט, ס'גייט זיין די מי פרה.

ר' יואל אשר: ס'איז נאכנישט, אקעי.

ר' יצחק: מ'האט עס מייעד געווען, הזמנה להקדש. און מיט דעם זאל מען שפריצן פון די אפר פרה.

ר' יואל אשר: ס'איז אזא מין הזמנה אזא. איז **הרי זו מקודשת.** פארוואס? ווייל ס'איז טאקע דא אן איסור צו הנאה האבן פון די זאכן, אבער די הלכה איז אז דו ביסט עס קונה, דו האסט גענומען די פירות שביעית וואס דו דארפסט.

ר' יצחק: פירות שביעית באלאנגט פאר דעם מענטש, נישט אינגאנצן.

ר' יואל אשר: נאר דו האסט א

ר' יצחק: פטור פון פירן בעלות, נישט מאכן קיין סחורה, אבער אפשר קידושין איז נישט קיין פראבלעם. די מי נידה ווייס איך נישט וואס איז די סטארי מיט אמת.

ר' יואל אשר: ס'איז נישט בגדר איסור הנאה, נאר ס'איז דא אפשר א מצוה אז מ'זאל נישט הנאה האבן פון זיי.

ר' יצחק: נישט קלאר. אקעי.

ר' יואל אשר: מ'קען פארשטיין, ס'איז א זאך וואס האט א היתר, ס'איז א זאך וואס איז צייטווייליג, ס'איז נישט אזוי ווי א דבר מכוער.

ר' יצחק: אפר פרה?

ר' יואל אשר: אפר פרה מעג מען נוצן אין די בית המקדש, און ס'ווערט זייער חשוב.

ר' יצחק: נישט קלאר. אין די גמרא שטייט א טעם פאר דעם. דער ראב"ד דא זאגט עפעס גלייך, רייט? דער ראב"ד זאגט, במים שמילאן, זאגט דער ראב"ד, דוקא בהתחייב.

קידושין מיט הקדש, מעשר שני, מתנות כהונה, וגזל

הלכה ב (המשך) — קידושין מיט הקדש: בשוגג vs. במזיד

ר' יואל אשר: ס'איז אזא מין הזמנה אזא. יא. הרי זו מקודשת. פארוואס? ווייל ס'איז טאקע דא אן איסור צו הנאה האבן פון די זאכן. אבער די הלכה איז אז דו ביסט עס קונה, האסט געמומען דעם פירש שור,

ר' יצחק: האסטו דארפן... פירש שור באלאנגט פאר דעם מענטש, נישט אינגאנצן.

ר' יואל אשר: ס'איז נאר דא א

ר' יצחק: גדולה פון פירן בעלות, נישט מאכן קיין סחורה. אבער אפשר קודשין איז נישט קיין פראבלעם. דו מיינסט, דו ווייסט נישט וואס די סטאריע טוט דערמיט.

ר' יואל אשר: ס'איז נישט בגדר איסורי הנאה, נאר ס'איז דא עפעס א מצוה אז מ'זאל נישט הנאה האבן פון זיי.

ר' יצחק: נישט קלאר. אקעי.

ר' יואל אשר: מ'קען פארשטיין. ס'איז א זאך וואס האט א היתר, ס'איז א זאך וואס איז צייטווייליג. ס'איז נישט אזוי ווי א דבר מחיר.

ר' יצחק: אפר פרה?

ר' יואל אשר: אפר פרה מעג מען נוצן אין דעם בית המקדש, איז עס ווערט זייער חשוב. נישט נאר אנדערש ווי...

ר' יצחק: נישט קלאר. אין די גמרא שטייט טעמים פאר דעם. דער רמב"ן דא זאגט עפעס גלייך, רייט? דער רמב"ן זאגט, במאיר מלה זאגט רמב"ן דוקא בשכר הבאת ואין פון ואין פון ואין, או בשכר מלו המים. נישט די מים אליינס, ווייל די מים אליינס איז אין עבודת הקודש. אבער די שכר וואס ער שלעפט די וואסער, מען צאלט אים כאילו פאר דעם. אבער ס'קען זיין אז דער רמב"ן האט געטראכט אז אויב מען מעג נעמען שכר, אין דעם ליגט שוין א געוויסע...

ר' יואל אשר: א וועג פון האבן הנאה פון דעם. ס'איז דא עפעס א היתר הנאה פון פתח פון הנאה.

ר' יצחק: נישט אינגאנצן קלאר.

דין מעילה בשוגג ובמזיד

ר' יואל אשר: אקעי. איז אויב האט מען געטון בשוגג הרי זו מקודשת. און וואס דארף מען נאך טון? ווערט יעצט די הלכה אזוי, זי איז מקודשת. און וואס טוט זיך יעצט מיט די עבירה וואס מ'האט געטון? דארף ער באצאלן קרן וחומש להקדש, אזוי ווי א דין ווען איינער איז מועל בהקדש, דארף ער ברענגען קרן וחומש להקדש, ויביא, ער דארף ברענגען א קרבן אשם, אזוי ווי יעדער מועל בשגגה. אבער די קדושין איז א קדושין. פארוואס? ווייל דו האסט עס קונה געווען, בבדי גביית, קען ווערן די מענטשעס.

ר' יצחק: מ'דארף נאר באצאלן פאר די הלכה, נאר תשובה טון. מעילה ארבעט. מען דארף נאר צאלן. דאס פשט איז שוין זיינס, אבער ער האט מועל געווען, דארף ער צאלן.

ר' יואל אשר: אבער אם קידש בו במזיד, דאס טאר מען נישט טון. א מענטש קען נישט במזיד ארויסנעמען פון רשות הקדש.

ר' יצחק: פארוואס נישט? ווייל דעמאלטס ווערט עס נישט יוצא לחולין. דעמאלטס הייסט עס נישט מעילה. מעילה איז ווען ס'איז בטעות, בשוגג, דעמאלטס ברענגט ער א קרבן. במזיד ביסטו כלא מועל, ביסט עובר, אבער ס'ווערט נישט דיינס, דארפסט נישט סתם צאלן, ס'איז אן אייגענע זאך. ממילא אינה מקודשת.

הלכה ב (המשך) — קידושין מיט מעשר שני

ר' יואל אשר: קידשה במעשר שני, איז אזוי, בין בשוגג בין במזיד אינה מקודשת.

ר' יצחק: הייסט הגם אז מעשר שני איז

ר' יואל אשר: דאך עפעס וואס א מענטש מעג אליין עסן, ער גייט ארויף קיין ירושלים, ס'איז ממש דא הנאה דערין, אבער דא איז דא א נייע לימוד, **לפי שאין לו לעשות בו שאר חפציו עד שיתחלל**. ס'איז דא אן איסור אז מ'זאל נישט ניצן די מעשר שני אליין פאר הנאה צו האבן דערפון, איך ווייס נישט, צו מאכן דערמיט קידושין, נאר מ'דארף קודם מחלל זיין. און דער מענטש איז געגאנגען און מקדש געווען נאך מיט מעשר שני נאך פאר'ן חילול. ס'שטייט דאך אין פסוק "לה' הוא", אז ס'איז נאר לה'. ממילא דער איסור לאזט נישט, אזוי ווי פריער, אזוי ווי איסורי הנאה, אזוי ווי מיר האבן גערזאגט, קולי עלמא לאזן נישט.

דיסקוסיע: צי מעשר שני איז "נישט דיינס" אדער בלויז "דא איז אן איסור"

ר' יצחק: ס'איז דעם אייבערשטנ'ס,

ר' יואל אשר: ס'איז נישט דיינס. ניין, ס'שטייט נישט אויס אז ס'איז נישט דיינס. ס'איז דא אן איסור. ס'איז דאך זיינס, ער גייט דאך ארויפגיין אין ירושלים. ס'איז דא עפעס אן איסור.

ר' יצחק: ער גייט עס מחלל זיין. פאר פדיון הייסט עס מחלל,

ר' יואל אשר: מעג ער טאקע.

ר' יצחק: פאר פדיון הייסט עס נישט מחלל. אפילו אז ער מעג עס נוצן פאר נישט חפציו, פאר עסן מעג ער טאקע, אבער סתם אנדערע זאכן טארסטו נאר ווען דו זאלסט עס מחלל. טאמער נישט, איז עס דעם אייבערשטנ'ס, דעם אייבערשטנ'ס געלט, דו האסט נישט קיין רעכט צו מקדש זיין מיט דעם. ענליך צו דעם, יא, ווען׳סטו זען די נעקסטע זאך.

הלכה ב (המשך) — כהן שקידש בחלקו מקדשי קדשים או קדשים קלים

ר' יואל אשר: כהן שקידש בחלקו מקדשי קדשים או מקדשים קלים.

ר' יצחק: ער איז א כהן, ער מעג,

ר' יואל אשר: ער באקומט זיין חלק, מ'נעמט דאך פארשידענע חלקים פון די קרבנות.

ר' יצחק: חלקו מיינט אפילו זיין חלק,

ר' יואל אשר: מ'האט דאך באקומען די פלייש וואס ער מעג עסן. אינה מקודשת,

ר' יצחק: הגם ס'איז אינגאנצן זיינס,

ר' יואל אשר: **מפני שלא הותרו אלא לאכילה בלבד.** דער כהן האט די זכות צו עסן דערפון, אבער ער האט נישט בעלות

ר' יצחק: וואס ער קען אוועקגעבן.

הלכה ג — כהן/לוי/ישראל מיט תרומה, מעשר ראשון, מעשר עני

ר' יואל אשר: אבל כהן שקידש בתרומה גדולה ובתרומת מעשר וביכורים, א כהן וואס האט מקדש געווען מיט תרומה גדולה וואס דער כהן באקומט, אדער תרומת מעשר וביכורים וואס דער כהן באקומט, וכן לוי שקידש במעשר ראשון, אדער א לוי באקומט מעשר ראשון, וישראל שקידש במעשר עני וואס ער האט באקומען, הרי זו מקודשת, ווייל דארטן איז נישט דא די איסור אז ס'איז נאר לאכילה בלבד. ס'איז מותר פאר אכילה, מותר פאר הנאות. יא, זיינס,

ר' יצחק: ס'גייט אריבער צו אים. פאר א חזיר איז עס נישט מותר, אבער פאר אים איז עס מותר, ממילא מעג ער.

הלכה ג (המשך) — מתנות שלא הורמו כמי שהורמו

דער יסוד פון מתנות שלא הורמו

ר' יואל אשר: גייען מיר יעצט לערנען אזא אינטערעסאנטע הלכה. וואס הייסט מתנות? זאגט דער רמב"ם אזוי, **"מתנות שלא הורמו"**, ווען איינער דארף געבן מתנות כהונה, ער ווייסט אז ער דארף געבן די מעשר, תרומה, אבער ער איז נאכנישט מפריש געווען, ער האט נאכנישט געטון די פעולה פון עס אויפהייבן און מקדש זיין פאר תרומה, **"הרי הן כמי שהורמו"**, איז דא געוויסע הלכות וואו מ'קוקט עס אן ווי מ'האט עס שוין יא געטון.

לגבי וואס? זאגט ער אזוי, **"לפיכך, ישראל שנפלו לו טבלים מבית אבי אמו כהן"**, א ישראל וואס ער האט גע'ירש'נט פון א כהן. וויאזוי האט גע'ירש'נט א ישראל פון א כהן? זיין זיידע, דער טאטע פון זיין מאמע, איז געווען א כהן, סאו טעקניקלי איז ער נישט קיין כהן, אבער ער איז יא א יורש פון א כהן.

ר' יצחק: אבער ער האט נישט גע'ירש'נט,

ר' יואל אשר: ער האט גע'ירש'נט טבל. סאו יעצט איז ביי אים תרומה וואס מ'דארף אפשיידן. און אין די טבל איז דא דארטן ניינציג פראצענט דאס, און צען פראצענט, וואטעווער, עס קומט אויס עטליכע און אכציג פראצענט איז גייט זיין חולין, און ס'איז דא דארטן אפשר פראצענט אדער סאמטינג וואס איז, ניין, מער. בקיצור, ס'איז דא דארטן תרומות ומעשרות וואס מ'דארף נאך אפשיידן. איז ער געגאנגען,

ר' יצחק: ווער איז שוין מפריש די תרומות ומעשרות.

ר' יואל אשר: און וואס איז מיט די תרומות ומעשרות יעצט? די תרומות ומעשרות, ער דארף אראפנעמען זיינס. איי, ער קען עס נישט עסן. דאס הייסט, אלס בעלים, אלס ממון, איז עס זיינס, ווייל ער האט גע'ירש'נט. אבער ער טאר עס נישט עסן, ער דארף עס געבן פאר א כהן, אבער ער קען עס פארקויפן פאר א כהן.

דיסקוסיע: פארוואס קען דער ישראל פארקויפן די תרומה?

ר' יצחק: סאו לאמיר פארשטיין זייער פשוט. ווען ער איז א ישראל, איז די תרומות ומעשרות קיינמאל נישט זיינס,

ר' יואל אשר: ער דארף עס געבן פאר א כהן. א ישראל קען נישט פארקויפן זיין תרומות ומעשרות פאר א כהן.

ר' יצחק: וואס הייסט פארקויפן? ער דארף עס געבן. יא, ווער זאגט אז ער קען נישט פארקויפן? ווען ער וואלט גע'ירש'נט תרומות ומעשרות פון זיין זיידן, איז עס זיינס. ער טאר עס נישט עסן, דאס האט ער א פראבלעם, אבער ס'איז זיינס. זיין זיידע איז געווען א כהן, ער האט עס גע'ירש'נט. דער יוד האט גע'ירש'נט נישט תרומות ומעשרות, ער האט גע'ירש'נט טבל, ער האט אליינס גענומען תרומות ומעשרות. אז זיי נעמען "מתנות שלא הורמו כמי שהורמו", ס'איז כאילו ער האט גע'ירש'נט שוין די תרומות ומעשרות פון זיין זיידע, ממילא איז עס זיינס.

ר' יואל אשר: ווען מ'קוקט נישט אן ווי א ישראל נעמט יעצט תרומה, ווען א ישראל נעמט תרומה איז נישט זיינס. קוקן אונז אן ווי דער זיידע האט שוין אנגענומען, ווי ס'איז געווען "מתנות שלא הורמו", און אויף די הלכה דעם איז ער איינגעקומען "שהורמו". קוקן אונז עס אן ווי דער זיידע האט שוין אפגעשיידט דאס, ממילא האט עס יא דער כהן גע'ירש'נט, איך מיין דער ישראל אייניקל האט גע'ירש'נט, ממילא קען ער עס פארקויפן פאר א כהן, האט ער דערין א ממונות'דיגע זכות אין דעם, קען ער יא מיט דעם מקדש זיין.

דער רמב"ם'ס לשון

ר' יואל אשר: דאס איז ביי... אין אזא זאך, **"והפריש מהן תרומה ומעשרות הרי הן כתרומות ומעשרות שנפלו לו בירושה**

מאבי אמו", קוקט מען עס אן אזוי ווי ער וואלט ווען גע'ירש'נט תרומות ומעשרות, **"ואם קידש בהן אשה הרי זו מקודשת"**, פארוואס? **"שאף על פי שאינן ראויין לו לאכילה יש לו למכרן למי שהן ראויין לו"**, הגם ער קען עס נישט עסן, אבער ער קען עס דאך יא פארקויפן, האט ער דערין ווערט.

חילוק: ישראל שהפריש תרומה מגרנו

ר' יואל אשר: אבער מה שאין כן ישראל שקידש בתרומה שהפריש מגרנו, ער האט יעצט גענומען תרומה,

ר' יצחק: א ישראל, נישט אן אייניקל פון א כהן.

ר' יואל אשר: ער האט טאקע הנאה דערפון, ער קען מחליט זיין וועלכע כהן עס צו געבן, אבער ער קען עס נישט פארקויפן. **אינה מקודשת, שהרי אין לו למכרה**, ער האט נישט קיין

ר' יצחק: רעכט עס צו פארקויפן.

טובת הנאה אינה ממון

ר' יואל אשר: וואס האט ער יא? טובת הנאה.

ר' יצחק: טובת הנאה מיינט ער האט די רעכט צו געבן פאר וועלכע כהן ער וויל, סאו עפעס איז עס ווערט,

ר' יואל אשר: אבער נישט גענוג. טובת הנאה איז נישט ממון,

ר' יצחק: ס'איז א דין אין ממון. דער כהן ווערט זיין פרענד טאקע, אבער קיין געלט איז עס נישט ווערט.

ר' יואל אשר: פאר קידושין הייסט עס נישט גענוג א געגעבן כסף.

אלגעמיינער יסוד: קידושין דארף זיין מיט "דיינס"

ר' יצחק: יא, זיי האבן געלערנט אז מ'דארף געבן געלט, געלט דארף זיין דיינס. דאס איז פשוט. ס'קען זיין אז די פריערדיגע הלכות וואס מיר האבן געזען, ס'קען זיין אז די פריערדיגע הלכות איז אויך די ריזן פארוואס מ'קען נישט זיין מיט איסור הנאה, ווייל ס'הייסט נישט דיינס, אדער למשל קודש,

ר' יואל אשר: אדער הקדש, לה' הוא.

ר' יצחק: יא, אבער אפילו נישט הקדש, איסור הנאה, פשט, א חלק פון איסור הנאה איז אז ס'איז מפקיע די בעלות כאילו.

הלכה ד — קידושין מיט גזל, גניבה, חמס

דער יסוד: יאוש קונה

ר' יואל אשר: המקדש את האשה, פאר די סיבה, המקדש את האשה בגזל או בגניבה או בחמס. גזלה מיינט מ'נעמט צו פון יענעם מיט די געוואלד, גניבה מיינט צו מ'נעמט יענעם באמערקט נישט, און חמס איז ווען מ'צווינגט יענעם זיך צו פארקויפן.

ר' יצחק: יא, ס'איז זייער אינטערעסאנט, ווייל געוועגליך חמס דארף ארבעטן. דאס הייסט, מ'דארף קונה זיין. חמס איז בעיסיקלי תליוהו וזבין,

ר' יואל אשר: וואס מ'האט געלערנט פריער.

ר' יצחק: נישט קלאר ווען איז חמס. ער ברענגט אז רש"י הקדושים זאגט אז ס'איז דא א חמס וואס איז נישט קונה.

ר' יואל אשר: אקעי, א פאל ווען מ'דארף לערנען הלכות גזילה וועלן מיר סתם בעסער וויסן. און א פאל ווען חמס איז נישט...

ר' יצחק: עס איז מיר אן אינטערעסאנטע זאך, ווייל כאילו ער זאגט אז דו ווארפסט צוויי יארנע געלט און דו נעמסט זיין זאך, ביסטו געצאלט, ביסטו א חמס'טן. אזוי ווי וואס די שטאט טוט, ווייסט? זיי נעמען צו דיין...

ר' יואל אשר: קוק, לאמיר זען. די לעקסטע הלכה וועט אונז קלאר מאכן.

ר' יצחק: אקעי, לאמיר זען.

דער רמב"ם'ס לשון: יאוש און "נודע"

ר' יואל אשר: אם נתייאשו הבעלים... אויך ביי חמץ אדער נתייאשו זענען מיר זענען אנדערש, אבער אם נתייאשו הבעלים זענען מיר אויסגעקסעפטעד די ריעליטי אזוי ווי ס'איז, ס'איז מער נישט מיין געלט. זיי האבן זיך אויפגעגעבן. ס'איז אזא סארט הפקר אדער ס'איז א סארט יאוש. **ונודע שקנה אותו דבר בייאוש.** נודע אזוי ווי ס'איז אן אינטערעסאנטע ווארט. ס'איז דא וואס מיינט צו זאגן אז מ'דארף וויסן,

דיסקוסיע: וואס מיינט "נודע"?

ר' יצחק: ס'דארף זיין קלאר. ער ברענגט פון נודע ביהודה, אז "נודע" — איך לערן ר' אברהם בלומען היינט — אז "נודע" מיינט אז בשעת וואס מ'מאכט די קידושין, די עדים דארפן וויסן אז ס'איז שוין געווען יאוש.

ר' יואל אשר: יאוש סתם אדער די מקדש און מקודשת?

ר' יצחק: דער נודע ביהודה זאגט אז די עדים,

ר' יואל אשר: ווייל די מקדש און מקודשת דארפן בכלל וויסן פון די מעשה פארדעם. ער רעדט באופן ווען די עדים ווייסן אז ס'איז גזל, ממילא טראכטן זיי אז ס'איז נישט קיין עכטע קידושין,

ר' יצחק: דארפן זיי וויסן אז ס'איז כשר. די עדים דארפן זען א כשר'ע קידושין. אויב דו זעסט, זען מיינט דאך נישט די עדים, מיינט דאך וויסן. מ'ווייסט, אזוי האבן מיר געלערנט ביי עדות בירור, right? מ'דארף נישט זען ליטעראלי. די עדות איז נישט אויף די אויגן, right? עדות איז אויף דאס וואס דו פארשטייסט אז ס'גייט דא א קידושין. אויב דו זעסט, ס'איז א חידוש פון נודע ביהודה, איך ווייס נישט אויב דאס איז די פשט.

ר' יואל אשר: איך וואלט געזאגט מער פשוט, "ונודע" מיינט אז דער גזלן ווייסט אז ער איז עס קונה געווען ביאוש. ווייל אויב בשעת ווען ער האט עס געגעבן איז עס נאכנישט געווען זיכער, יא, לאמיר זאגן אז ס'איז געווען יאוש שפעטער ווי די קידושין, אפשר איז עס נישט קיין קידושין. "ונודע שקנה אותו דבר בייאוש" מיינט מ'ווייסט אז ס'איז געווען יאוש.

דער דין: מקודשת אדער נישט

ר' יואל אשר: אקעי. **"הרי זו מקודשת".** פארוואס? ווייל הגם א גרויסע עבירה איז געווען, אבער ס'איז זיינס. ס'דארף זיין זיינס. נאך יאוש איז עס דער גזלן אדער דער חמסן קונה. **ואם לאו**, אויב

ס'איז נאכנישט געווען קיין יאוש, דער בעלים האט נאכנישט אויפגעגעבן אויף זיין בעלות דערויף, און ער איז עס נאכנישט קונה געווען, איז זי נישט מקודשת ווייל ער האט איר גארנישט געגעבן.

וואס מיינט יאוש?

ר' יצחק: יא, יאוש מיינט נישט טעכניש אז ער האט אויפגעגעבן. ס'מיינט אז ער גייט אים רופן אין בית דין, אבער א גזלן ווערט חייב געלט. דאס איז די כלל לכאורה פון יאוש ביי גזילה. ס'מיינט נישט אז ער וועט אים רופן אין תורה וועט ער צוריקבאקומען זיין געלט, אבער ער גייט נישט דווקא צוריקבאקומען זיין חפץ.

ר' יואל אשר: ער האט שוין אויפגעהערט אים נאכלויפן, מיינט עס. ס'שטייט אז ווען איינער האט יעצט גע'גנב'עט פון איינעם אין בית דין, און איינער לויפט אים נאך,

קידושין בגזילה – יאוש ושינוי רשות, מצוה הבאה בעבירה, והנכנס לבית חבירו

המשך: יאוש ושינוי רשות בקידושין

ר' יואל אשר: ואם לאו, אויב ס'איז נאכנישט געווען קיין יאוש, דער בעלים האט נאכנישט אויפגעגעבן אויף זיין בעלות דערויף, און ער האט עס נאכנישט קונה געווען, איז זי נישט מקודשת, ווייל ער האט איר גארנישט געגעבן.

ר' יצחק: יא, יאוש מיינט נישט טעכניקלי אז ער האט אויפגעגעבן, ס'מיינט אז ער גייט אים רופן אין בית דין, אבער א גזלן ווערט חייב געלט. דאס איז דאך דער כלל לכאורה פון יאוש בגזילה, ס'מיינט נישט אז ער וועט אים רופן אין בית דין וועט ער צוריקבאקומען זיין געלט, אבער ער גייט נישט דווקא צוריקבאקומען זיין חפץ.

ר' יואל אשר: ער האט שוין אויפגעגעבן אים נאכלויפן, מיינט עס. ס'טייטש, ווען איינער האט יעצט גע'גנב'עט פאר איינעם אין בית דין, און איינער לויפט אים נאך נאך, איז נאך גארנישט געשען, האסט נאך נישט קונה געווען. אז דו געסט עס אוועק יעצט פון איינעם, וועט ער עס צוכאפן פון דער צווייטער. יאוש מיינט מסתמא אויף די פראקטישע פארנעם אז יענער איז שוין קאמפארטעבל דערמיט. קען ער אים טרעפן א וועג צו רופן אין בית דין, רופן קארט.

ר' יצחק: ניין, יאוש בגזילה מיינט קיינמאל נישט אז ער גייט נישט רופן אין בית דין, ס'האט גארנישט צו טון מיט דעם. ס'איז א כלל וואס הייסט יאוש ושינוי רשות, און שינוי רשות זאגט ער געשעט ווען ער געט עס פאר די פרוי.

ר' יואל אשר: אה, דאס איז אינטערעסאנט. די שינוי רשות און די קידושין געשעט אין די זעלבע צייט.

ר' יצחק: בבת אחת. און כביכול, איי, קומט אויס ווען ער האט עס געגעבן האט ער נאך נישט געהאט קיין קנין גזילה, און נאר זי באקומט עס. די גזילה איז געגעבן פאר קידושין בעצם.

ר' יואל אשר: רייט.

דיון: מצוה הבאה בעבירה ביי קידושין

ר' יואל אשר: סאו ס'איז זיכער אז ס'איז א מצוה הבאה בעבירה, יא? סאו איך האב געטראכט למשל, אפשר ברכת הקידושין וועט ער נישט קענען מאכן, ווייל על גבי דעם וועט עס הייסן מצוה הבאה בעבירה. ס'טייטש, קידושין איז א קנין, סאו למשל ווען דאס ווערט גענוצט פאר בענטשן אן אתרוג, אפשר וואלט געווען אפילו ס'איז בבת אחת, ממש טוסטו יעצט די עבירה, דאס וואלט נישט געארבעט. סאו ס'איז אינטערעסאנט, ווייל ביי קידושין איז אויך דא א חלק וואס איז א מצוה. סאו ס'קען זיין אז אין אזא פאל וועט זיין א קנין וועט האבן געווען, אבער א מצוה נישט, ווייל ביי א מצוה איז דא עפעס א דין פון מצוה הבאה בעבירה וואס איז מעכב. איך ווייס נישט אויב ס'איז דא אזא זאך.

ר' יצחק: ווייל אפשר וועט מען נישט קענען מאכן קיין ברכה.

ר' יואל אשר: דאס איז מאדנע וואס איך זאג יעצט?

ר' יצחק: ניין.

ר' יואל אשר: די הלכה... ניין, איך קען פארשטיין אבער פארוואס מצוה הבאה בעבירה זאל נישט מעכב זיין קידושין.

ר' יצחק: דאס קען מען זייער גוט פארשטיין. וואס? ס'איז נישט קיין מצוה. איך מיין ס'איז א מצוה, באט...

ר' יואל אשר: ס'איז דא א מין מצוה, אבער ס'איז נאך אלץ דא אויף דעם א ברכת המצוה. יא? ס'איז אינטערעסאנט, ס'איז קיין אנדערע ברכת המצוה, איך קען נישט קענען זאגן.

ר' יצחק: מצוה הבאה בעבירה איז נישט אלעמאל עפעס א כלל. איך ווייס נישט פארוואס, אבער איך פארשטיי נישט אז ס'איז דא אזא כלל.

ר' יואל אשר: מצוה הבאה בעבירה פארשטיי איך ווען ס'איז א מצוה אזוי ווי... א מצוה פון עסן, איך ווייס נישט, פון עסן מצה, און דאס איז אן עבירה, אזוי טוהן מיר נישט קיין טובות, דער אייבערשטער, "הקריבהו נא לפחתך הירצך", אבער דא איז אן אנדערע מין זאך, דא איז א קנין.

ר' יצחק: איך וויל זאגן אז איך ווייס נישט קיין כלל פון מצוה הבאה בעבירה, ווייל לאמיר זיך געדענקען פון עשרה פלעצער. אמאל זאגט מען דעם טעם, אמאל זאגט מען אן אנדערע טעם, אמאל איז דא חילוקים. איך האב נישט קיין קלארע פשט. ס'קען זיין אז דו זאגסט, א מצוה הבאה בעבירה איז נאר א נושא פון אזוי ווי בנין למקום.

ר' יואל אשר: דער אייבערשטער דארף נישט זיין טובה, אבער ווען די שאלה איז געשען א חלות, ס'איז געשען. וועגן דעם זאג איך, דער מענטש האט נאכנישט מקיים געווען מצות קידושין, ער האט זיין חתונה געהאט, אבער מצוה אין קידושין כתקונו האסטו נאכנישט זוכה געווען מקיים צו זיין.

ר' יצחק: דאס מאכט שוין נישט קיין סענס. דער סטעפ וואס איז גיין געווען ווייטער מאכט שוין נישט קיין סענס.

ר' יואל אשר: ס'איז דאך טאקע נישט. ווי קען ער מאכן א ברכת המצוה ווען די עבירה געשעט בשעת די מצוה? פון די קנין איז געשען, אבער א מצוה האט ער נישט געהאט.

ר' יצחק: ניין, ווייל אויב דו זאגסט אז מצוה הבאה בעבירה, עס רעדט זיך פון אזעלכע סארט מצוות וואס כביכול מען געבט עפעס פאר'ן אייבערשטן, זאגט דער אייבערשטער מוחל טובות. קידושין, אפילו עס איז א מצוה, אז ווי א די מצוה וואס זאגט, וויאזוי איז די קנין? אקעי, ס'איז דא אויך א חיוב.

ר' יואל אשר: ס'איז א געמיש. ס'געשעט דא א קנין, אבער אויך טוסטו א מצוה אז דו פאלגסט דעם דבר השם, אז דו טוסט עס באופן הרצון. און דו האסט עס נישט געטון באופן הרצוי. ס'טייטש, די חכמים האבן גוזר געווען אז דו זאלסט עס טון בפרטה וואס איז כשר. דו טוסט יעצט עבירה בשעת דו טוסט עס? דו קענסט שוין מאכן די ברכה.

ר' יצחק: ניין, איך בין נישט מסכים. אויב דו ביסט מסכים ביי דעם חילוק אז מצוה הבאה בעבירה...

ר' יואל אשר: איך ווייס שוין אז דאס איז אמת. און די נושא איז מופקע פון די גאנצע דין פון מצוה הבאה בעבירה, אויך לגבי די...

ר' יצחק: ס'איז דא א זאך וואס מ'טוט פאר דעם אייבערשטן. ס'איז דא א מצוה אז מ'זאל חתונה האבן מיט א קנין פארדעם. אזוי ווי דער רמב"ם זאגט, ביי די ווער, רוב אנדערע ראשונים זענען נישט מסכים פאר דאס אויך נישט. דאס איז א חידוש פון דעם רמב"ם, מ'איז לערנען יעצט רמב"ם, אבער דער רא"ש און אנדערע זענען בכלל נישט מחולק'ן מיט דעם. זיי זאגן מצות חתונה צו האבן, אבער מ'ווייסט נישט אז ס'איז דא א מצוה פון קדושין. דער רמב"ם האט עפעס מחדש געווען.

ר' יואל אשר: קען, מ'רעדט אז דער רמב"ם האט געמאכט א ברכת המצות, ס'איז דא א מצוה.

ר' יצחק: וואס זייער הבנה כאילו איז. פרעגט ער על פי קבלה, על פי אמת, ווייס איך נישט, אבער ס'איז זייער הבנה, איז כאילו מען געבט עפעס פאר דעם אייבערשטן, אזוי ווי א לולב, א אתרוג, א סופר.

ר' יואל אשר: דאס איז נישט פון דעם מין מצוה.

ר' יצחק: אוודאי. אוודאי דארף א חסידישע אידן זאגן אז ס'איז יא, אבער...

ר' יואל אשר: לאז דאס, לאז דאס, לאז דאס. דאס איז א וועג פון דיעלן מיט זאכן. קען זיין א וועג פון דיעלן מיט טאג-טעגליכע זאכן. וויאזוי קען מען עסן א בהמה דורך שעכטן? וויאזוי קען מען זיין מיט א פרוי דורך קידושין? אבער דאס אז מען טוט עס כתיקונו איז נאך אלץ א מצוה. און אז דו טוסט נישט על פי תיקונו, האסטו נישט געטון די מצוה. אקעי, ס'איז אמת, נישט ממש נוגע. די שאלה איז צו מ'זאל זאגן דעם איד, ער זאל זען אריינצוכאפן נאך א זיווג שני, מ'זאל טון כתקנו, כדי אזוי צו קענען...

ר' יצחק: ניין, ער זאל סתם אזוי נישט טון, ס'איז נישט קיין שיינע זאך צו גנב'ענען, און זיכער נישט צו מקדש זיין מיט יענע זאך. אונזער שאלה איז נאר למעשה, איז מקודשת אדער נישט? איך מיין, פאר דעם רעדן מיר וועגן דעם, נישט ווייל ס'איז א שאלה צו וואס טון.

ר' יואל אשר: נישט ווייל ער פרעגט א תיקון תשובה, יא.

הלכה: הנכנס לבית חבירו ולקח כלי או אוכל

ר' יואל אשר: יעצט אזוי, אקעי, ווייטער. **"הנכנס לבית חבירו"** - דער נעקסטער איז נאך א גרעסערער חוצפה'ניק. ער קומט אריין אין איינעם'ס הויז, **"ולקח כלי או אוכל"** - ער וויל עס נישט רופן גע'גנב'עט ווייל ס'איז א חבר, יא. פריער איז געווען א פרעמדער, פון א פרעמדער גזל'ט מען, פון א חבר נעמט מען.

ר' יצחק: יא.

ר' יואל אשר: דאס איז די שאלה. ער ווערט זייער באקוועם מיט יענעם'ס הויז, ער זוכט עס אויס אזוויי ס'וואלט געווען זיין הויז, און ער נעמט א כלי אדער אן אוכל, **"וכיוצא בהן"**, עפעס וואס איז ווערד, **"וקידש בו אשה"**. אן פרעגן רשות פון די בעלים, אן מאכן א קנין. א קנין וואלט נישט געהאלפן בכלל. איז יעצט, אויבן אויף פארשטייען מיר דאך שוין די שאלה. אבער יעצט איז די שאלה צו... דאס הייסט אזוי ווי גזל, ווייל אפשר האט דער בעל הבית מסכים געווען, כדומה.

דער בעל הבית'ס תגובה

זאגט די הלכה אזוי: אפילו ס'איז געשען, די מעשה האט זיך געהאט א המשך, **"ובא בעל הבית"**, און דער בעל הבית איז געקומען, און ער האט אים נישט אנגעשריגן, נאר ער האט אים געזאגט... ער האט געטראפן עפעס א וועג ארויס, ער האט געלאזט אפן. ער האט נישט געזאגט, "העי, חוצפה'ניק, וואס גנב'סטו?" ער האט אים אויך נישט געזאגט, "אקעי, איך בין עס דיר מקנה." אין די צוויי פעלער וואלט געווען זיכער. ער האט עס געלאזט אזוי עמביגיועס, זאגן מען. ער האט אים געזאגט, "פארוואס האסטו נישט גענומען מיין גאלדענע בעכער?" ס'איז אויך אזא צינישע וועג פון זאגן. ס'איז א ווירד רילעישאנשיפ וואס די צוויי מענטשן האבן. דו האלטסט זיך מיין בעסט פרענד, יא? אבער אונז ביידע ווייסן אז דו ביסט א גנב. פארוואס נעמסטו נישט מיין כוס של אליהו? ס'איז ווערד אביסל מער. ער האט אים אזוי צוגעפיקסט. סאו דו ווייסט נישט יעצט. וואלט א מענטש געקענט זאגן אז אפשר האט ער געמיינט מיט דעם צו זאגן איך בין מסכים.

ר' יצחק: מסכים איז א פאני זאך, ווייל ער האט געדארפט זאגן אז למפרע כדי ער איז נישט מקפיד. ניין, עס איז דא אזא זאך וואס הייסט מקפיד. ס'איז נישט אז ער איז מקנה, אבער ער איז מקנה נאכדעם. אזוויי דו גייסט זאגן, דבש אינו מקפיד, אין הכי נמי, ס'איז אים מקודשת מספק.

ר' יואל אשר: ס'איז דא נישט מקפיד, אבער ס'איז אויך דא ער פרייט זיך, איך פריי מיך מיט דיין שידוך, איך וויל עס דאך יעצט מקפיד.

ר' יצחק: ער פרייט זיך, זאלסט מאכן א שידוך, מיט דיין אייגענע געלט, נישט מיט מיינע געלט. די אינו מקפיד, ס'איז דא אזא

סיטואציע, ס'איז דא טאקע מענטשן וואס זענען יא לכאורה אזעלכע גוטע חברים, אז זיי זענען למעשה, זיי קענען באשטיין, וואטעווער דו ווענסט נעמען פון מיין הויז וועט ווערן דיינס. דאס איז שוין געווען למפרע אזא ידעת, אזא מין דעת, איך ווייס וואס. איך בין מסכים.

ר' יואל אשר: איך מיין אז ער וויל קומען חתונה מאכן א פרוי, און ער וויל נעמען עפעס פון מיין קיטשן דארטן אויפ'ן פלאץ. א קיטשן.

ר' יצחק: אבער נישט פון די דיינינג רום.

ר' יואל אשר: אה, אקעי. איך וויל שטיין א כלי או אוכל. אקעי, ווייטער.

ר' יצחק: איך וועל שוין זען, קוק אויף די נעקסטע זאך.

דער טעם פון דער בעל הבית'ס ווערטער

ר' יואל אשר: פארוואס? ווייל אונז זאגן **שלא אמר לו דבר זה אלא כדי שלא להתבייש עמו**, איז זיך נישט צו שעמען מיט אים.

ר' יצחק: דאס הייסט, ס'שטייט דא מיט זיין גורלפרענד יענער, וואטעווער מיט זיין קאלער.

ר' יואל אשר: אה, ניין, קוק, אונז דארפן מיר דיין די ווערטער. ער זאגט נישט שלא לביש עמו, שלא להתבייש עמו. די גאנצע סיטואציע איז געווען זייער ווערד.

ר' יצחק: זייער אומבארקוועם. ער האט געכאפט א סיטואציע. און ס'שטייט דאך די ווייב אויכעט, די ספק ווייב. ער ווייסט נאך נישט צו זיין ווייב.

ר' יואל אשר: פאר אים איז אויך א בושה, ער איז א חבר וואס איך לאז אריין, וואס דרייט זיך אין מיין הויז. ער שעמט זיך מיט אים, יא? נישט שלא לביש עמו. ווען א מענטשן זאגן שלא לבייש פון די סיטואציע, ס'איז א vulnerable ווירד סיטואציע, האט ער אים געזאגט אזא מין סיניקל, ער האט אים נישט געזאגט מען איז דערמאקן, ווייל דעמאלטס וואלט ער עס אים געגעבן. ער האט אים נישט געזאגט ס'איז אקעי, דעמאלטס וואלט אויך געווען גוט. ער האט אים אבער אויך נישט מוחה געווען, ווייל דעמאלטס וואלט מען אונז פארשטאנען אין ענין מקודשת. דא איז אזא ביסל געלאזט אפן, זאגן אונז די כלל אז אונז קענען מענטשן, מענטשן ווילן נישט מ'זאל גמר'ענען פון זיי. און אפילו ווען זיי זאגן עס אזא אינטערעסאנטע וועג, זאגן זיי עס נאר ווייל זיי ווילן נישט מאכן קיינעם אומבאקוועם. ס'איז דא אזא, ווייל לכאורה מיט דעם נוכח תחיון. נישט דראמבער וואס איך חייכתך איך. אבער א יוד וואלט ווען געדארפט, ווען א יוד פרעגט דעם רב, וואס דארף איך טון אין אזא פאל? זאל מען אים זאגן, דו דארפסט מוכן זיין און זאגן, ר' יוד, מ'גנב'עט נישט, און דער אויסגנב'עט מען נישט.

ר' יצחק: איך מיין אז דאס גייט אריין אין אסאך הלכות, איך האב נישט משפט. ס'איז דא אזא קאנצעפט אזוי ווי משתתני בך.

ר' יואל אשר: אדער...

ר' יצחק: איך דארף פארשטיין די ריאליטי פון מענטשן. יענער האלט אינמיטן נעמען זיין כלה, און ער האט איר געגעבן א זאך, און ס'פאסט דאך נישט צו זאגן, כאילו אויך איז אויסגעקומען א שלעכטער. דו לאזט נישט יענער חתונה האבן מיט דיינע איי, ער האט געצאלט פאר דעם טויזנט דאלער לעצטע יאר. בקיצור, ס'איז א פראבלעם. דו האסט מיר געגעבן עפעס א זאג עפעס, וואס זאלסטו פארווישן דעם מצב? ווייסט, כלי'ן זענען פניא בראט, זיי זענען חברים, אבער זיי זענען נישט.

ר' יואל אשר: און לכאורה, לאמיר זאגן ווען די צוויי מענטשן ענדיגן אפ אין בית דין צוויי חדשים שפעטער, צו ווען ער וויל תובע זיין פון אים צוריק די כלי, וועט ער אויך זאגן, ניין, ער האט מיר געזאגט, לאמיר נוצן תלוי. וועט ער ווייטער ענטפערן, איך האב דאך עס נאר געזאגט ווייל איך האב נישט געקענט אין די סיטואציע.

ר' יצחק: רייט, דאס איז די הלכה.

פסק: גזל - אינה מקודשת

ר' יואל אשר: והואיל וקידש בממון חבירו שלא מדעת חבירו הרי זה גזל ואינה מקודשת. אבער **ואם קידשה בדבר שאין בעל הבית מקפיד עליו,** אויב האט ער איר מקדש געווען מיט עפעס וואס אונז קענען אננעמען די כלל אז אין בעל הבית מקפיד עליו, **כגון תמרה או אגוז,** עפעס אן עסן, איז דאך דא א קלייניגקייט. אין די תורה איז דאך דא אזא תקנה, אז ווען א מענטש קומט אריין אין א פעלד איז ער מחויב דארטן מיט א "כי תבא בכרם רעך". אקעי, די גמרא זאגט אז ס'איז דוקא בארבעטער, אבער ס'איז אביסל לארדזש, אז עסן איז דא אזא כלל א מענטש צו לאזן. אויף דעם איז די ענטפערט די הלכה, **הרי זו מקודשת מספק.**

דיון: פשט אין "מקודשת מספק"

און איך ווייס אז געוויסע לערנען איין פשט, אבער איך מיין אן אנדערע פשט. אסאך מפרשי הרמב"ם זאגן מקודשת מספק, אז אפשר אז אונז ווייסן נישט אז ס'איז ווערט א שוה פרוטה. דאס הייסט אזוי: אויף וועלכע זאך איז א מענטש נישט מקפיד? די זאך וואס איז געווענליך ווייניג ווערד. סאו די כלל איז, העכער א שוה פרוטה איז א מענטש מקפיד. סאו ווייסן מיר נישט צו ס'איז א שוה פרוטה, צו ס'איז א שוה פרוטה במקום אחר, אדער צו ס'איז א שוה פרוטה בכלל. הרי זו מקודשת מספק.

אבער איך מיין אז די זאך פון א ספק שוה פרוטה ווייסן אונז שוין. איך מיין אז אפילו ווען מ'רעדט ווען די תמרה אדער אגוז איז זיכער א פרוטה. נאר די שאלה דא איז צו די "אין בעל הבית מקפיד עליו" איז נישט קיין הונדערט פראצענטיגע זאך. בדבר וואס מ'קען טראכטן אז אין בעל הבית מקפיד עליו. דא ווערט די שאלה, ס'איז נישט ווערט א טויזנט דאלער, אבער ס'איז נישט א שאלה אין שוה פרוטה, ווייל אויב יא וואלט דער רמב"ם געדארפט דערמאנען זיין פריערדיגע יראה לי.

ר' יצחק: אז א תמרה אדער אן אגוז...

קידושין בשוה פרוטה, שותפות, וגזילה — דיון בהלכות אישות פרק ה

הלכה ה (המשך) — דיון בשוה פרוטה והקפדת בעל הבית

ר' יצחק: האבן מיר געלערנט, א תמרה און אגוז זענען ממש די דוגמאות פון די גמרא פון א זאך וואס איז שוה פרוטה במדם. מ'מוז זאגן אז א תמרה

ר' יואל אשר: איז א זאך וואס ווערט קאליע.

ר' יצחק: ניין, ס'קען זיך אויסטריקענען.

ר' יואל אשר: אזוי ווי מיר האבן געטראכט דעמאלטס. ניין, אבער איך טראכט אז די ווארט דא איז מער, און דאס איז די שאלה, צו איז טאקע דער איין בעל הבית מקפיד? אדער אויף צו יא. מ'רעדט דאך, א גאנצע צייט רעדט מען דאך אויך ווען אונז ווייסן נישט, ווען דער בעל הבית איז דא און מ'קען אים פרעגן, איז אויך פרייער נישט קיין שאלה, מ'פרעגט אים, ביסט מקפיד? ביסט א מקנה? מ'רעדט דאך ווען ס'איז נישט. סאו דא איז די ווארט, אויף ווי ווייט זענען מענטשן מקפיד? וועגן דעם איז עס מקודשת מספק, אז מ'דארף א גד וכדומה, אז מ'נעמט אן לחומרא. און מ'איז מסכים ביי דיר אז ס'איז בשכל הישר.

ר' יצחק: פארוואס טאקע די אנדערע מפרשים זאגן אנדערש? ס'איז דאך אז מ'האט געהאט עפעס א סברא פארוואס ס'איז נישט גוט די פשט.

ר' יואל אשר: יא, לאמיך טרייזן.

ר' יצחק: ווייל אפשר איז טאקע דא אזא כלל אז איינער מקפיד ווערט איינס? איך פארוואס פארשטייסטו וואס איך זאג? אקעי, מיר דארפן גיין ווייטער.

ר' יואל אשר: באט, איך וועל נישט ווערן סטאק. איך וויל ווערן סטאק? ניין, ניין.

ר' יצחק: פארוואס נישט? ווי וויל א איד ווערן סטאק אז נישט

ר' יואל אשר: אין א שטיקל רמב"ם?

ר' יצחק: אבער איך וועל נישט. אקעי. איך וועל באלד קוקן אין די אנדערע טשירינגען, און מ'וועט זען וואס עס איז.

דיון: שוה פרוטה לעומת הקפדה

ר' יואל אשר: אבער איך זע נישט פארוואס דו זאלסט זיין נאכאמאל אריינברענגען די נושא פון שוה פרוטה, סתם ווייל רמב"ם וויל קאווערן די אלע זייטן?

ר' יצחק: האסטו זייער גוט מסביר געווען, ווייל די גאנצע ריזב פארוואס יענער איז נישט מקפיד, ווייל ס'איז קוים א שוה פרוטה.

ר' יואל אשר: ניין, איך וואלט געזאגט נישט אזוי. איך וואלט געזאגט אז שוה פרוטה איז איין זאך. א מענטש איז נישט מקפיד פאר... לאמיר זאגן מער ווי א שוה פרוטה. ווען א מענטש קומט אריין אין מיין הויז און ער נעמט עפעס וואס איז ווערד צוויי דאלער, בין איך ווייטער נישט מקפיד. דאס זאג איך, ס'מוז נישט זיך ווענדן אין די דין פון שוה פרוטה. ס'ווענדט זיך דא אין די דין פון ווען איז א מענטש מקפיד פאר א שידוך? איך בין גרייט צו געבן א גאנצע קאקיש קעיק פאר יענעם'ס שידוך.

ר' יצחק: אקעי, ווייסטו וואס? ער ברענגט אז רוב מפרשים זאגן אזוי ווי דיך, און דער...

ר' יואל אשר: וואס איז די פראבלעם? דער משנה למלך, דער אפן פלאץ זאגט אן אנדערע פשט. איך ווייס נישט פארוואס. אקעי.

חידוש: הסכמה שלא מדעת — אנאלאגיע צו יאוש שלא מדעת

ר' יצחק: ער ברענגט אז אנדערע האבן געטייטשט אנדערש. ער זעט נישט פארוואס. ס'קען זיין זייער גוט. ס'איז דא דאך, ער ברענגט דעם מהרי"ט, דאס איז ידוע. ס'איז דא א תוספות וועגן דעם, וועגן גזילה. ס'איז דא אזא מושג פון יאוש שלא מדעת.

ר' יואל אשר: תוספות וואס טיינערט... זייער א שיינע אויסדרוק. אזוי ווי ס'איז דא יאוש שלא מדעת, ס'איז דא הסכמה שלא מדעת.

ר' יצחק: ס'איז דא בעצם א שאלה צו מ'מעג דאס טון. אז מ'גייסט אריין אין דיין חבר'ס הויז, לאמיר זאגן דו ביסט א גוטער חבר. אקעי, אזוי האבן מיר גערעדט. ביי מיר און דיר, אויב איינער איז ביי אונז אין דרייעם, א גאס, מ'רעדט דאך שוין אז איינער האט זיך אריינגעכאפט, ער האט נישט קיין רעכט צו זיין. ער מעג ער נעמען וואס ער זעט אין די... מ'רעדט דאך בדרך אדם.

ר' יואל אשר: על כדי כל הלכות. איך זאל פרעגן פאר א מילך צו איך זאל גיין אין די פרידזש נעמען א מילך. אקעי, יעצט איז די מגלה דעת געווען.

ר' יצחק: האב איך געזאגט.

ר' יואל אשר: ס'מאכט זיך זייער אסאך מאל אזעלכע סיטואציעס, צוויי חברים לערנען איינעם'ס אויס.

דיגרעסיע: פראקטישע ביישפילן פון נהנה מחבירו

ר' יצחק: ראה, ס'איז דאך פשוט. אבער דא רעדט מען דאך נארמאל. ניין, צווישע חסידישע אידן איז נישטא קיין שאלה. די גאנצע שאלה האט פאר ליטוואקס.

ר' יואל אשר: אזוי ווי עס שטייט, שלישה לך שלישה לך שלישה לך.

ר' יצחק: אמאל, עס גייט אין מיין בית הכסא, טוסט נוצן די טישוס? נאכסטו דאך אריין, נאכסטו דאך נאריש.

ר' יואל אשר: ס'איז דא דאקע ליטוואקס, יא.

ר' יצחק: וועלן מיר מאכן א שאוער מיט מיין זייף? נישט? מאכסטו דאך נאריש.

ר' יואל אשר: ביי די סטייפלער אין הויז איז עפעס געליגן אין א זייט, עפעס אפאר טישוס וואס איינער האט אמאל געלאזט אין די טוילעט, נישט געוואוסט וואו זענען אנגעקומען די טישוס, וואו יענער האט זיי מקניב געווען. יא? קען זיין אז ס'איז געווען אריינגעלייגט. פאר א יאר לאנג האט ער, אה, די טישוס איז פון מיטל בספק. אבער צווישן רוב מענטשן איז דא איך זאג אז פראקטיש מיין איך אז צווישן נארמאלע

ר' יצחק: חסידישע וועלב-באטישע אידן איז נישט קיין שאלה. פארשטייט זיך, נעם נישט אהיים יענעמ'ס דיינינג-רום טיש, אבער אז ס'איז דא עסן אדער סתם א זאך וואס איז דרך צו נוצן איז נישט קיין שאלה. אבער לאמיר דארף מען נישט קיין שאלה, אין חסידישע וועט יא זיין א שאלה, ווייל ס'איז דא א שאלה. תוספות תענית, דאס איז א יאוש שלא מדעת, און אונז פסק'נען דאך אז יאוש שלא מדעת איז נישט יאוש. סאו, קומט דאך אויס, אז וויאזוי קענסטו זאגן? דאס הייסט, "יש לו מדעת" מיינט, ווען ער וואלט געוואוסט וואלט ער זיכער מסכים געווען, אבער למעשה האט ער נישט געוואוסט. סאו אפשר הייסט עס נישט גוט? וועגן דעם קען זיין אז דאס איז דער מהרי"ט ספק. דער מהרי"ט האט געהאט א ספק צו די הסכמה שלא דעת ארבעט.

ר' יואל אשר: קוק, לויט וויאזוי מען שרייבט היינט ספרים, בין איך זיכער אז ס'איז שוין דא א גאנצע ספר פאר א גאסט וויפיל... איך נעם אסאך גאסט. יעדער איינער פארשטייט אז... קיינער קען נישט האבן קריטיק אז א גאסט עסט זייער אסאך. אבער יעדער איינער פארשטייט, לאמיר זאגן אז מען ברענגט אריין דעזערט און ער לייגט אריין אין זיין טאש א באנטש, קוקט מען אים אן ווירד, אבער ער האט אויך נאכנישט גע'גנב'עט. די זאכן, ערגעץ וואו קען נישט די תורה מסביר זיין פאר א מענטש אלעס. ערגעץ וואו דארף א מענטש נוצן שכל. אבער מסתמא האט שוין איינער געשריבן, ווען איז איינער בעל הבית מקפיד דא?

ר' יצחק: ס'איז דא אין הלכות דרך ארץ האבן זיי געזען אזעלכע הלכות, געדענקסט? מ'מעג זאגן אז ער זאל נישט געבן פאר זיין זון, ווייל אפשר האט ער נישט געגוג.

ר' יואל אשר: ס'איז דא די... רייט.

ר' יצחק: ער האט נאך געלערנט אין הלכות דרך ארץ.

ר' יואל אשר: יא.

ר' יצחק: דאס הייסט, די אלע זאכן זענען זייער אידל, ווייל אמאל איז דא איינער וואס האט טאקע נישט. מ'דארף וויסן... לפי די סיטואציע, ס'קען נישט זיין קיין הלכות אויף דעם. אקעי, נאכדעם לערנט איינער. און נאכדעם, אפשר ביי די קאזישן אויכעט היינט, אין דיין הויז, אויב דו נעמסט מילך, איינער גייט אין בית המדרש און נעמט מילך פון בית המדרש און געבט עס פאר א פרוי, און ער איז מקדש דערמיט. מסתמא איז מקודשת.

ר' יואל אשר: ווייל איינער וועט זאגן ניין, די מילך איז געמאכט פאר די לומדים פון די בית המדרש פאר'ן דאווענען. אויב איינער קומט אריין נאכמיטאג, זאל ער טאקע נישט נעמען צו גיין ווייטער. אבער מענטשן זענען זיך יא מורה היתר, ווייל ס'איז דא אזעלכע... יא.

ר' יצחק: אקעי. די זעלבע זאך, ס'ווענדט זיך.

ר' יואל אשר: איך ווייל עפעס אן עלטער איד האט ארויסגעקומען שרייען. אקעי.

ר' יצחק: יעצט גייען מיר שוין לערנען ווייטער.

הלכה ו — שותפות: חילקה שלא מדעת חבירו

ר' יואל אשר: וואס טוט זיך אזא פאל? **"היתה סחורה בינו ובין חבירו"**. צוויי מענטשן האבן עפעס שותפות, זיי האבן עפעס א סחורה, א געשעפט צוזאמען. און דער מענטש האט זיך געמאכט אזא מין מורה היתר, ער איז געווען, לעצט ווען עס איז געווען פון אזעלכע **"וחילקה שלא מדעת חבירו"**, ער האט אפגעמאכט שנעל ביי זיך אז אונז זענען שותפים פופציג מיינס פופציג זיינס, און ער האט געגעבן אזא שנעלע אפשאץ און ער האט גענומען פון זיין חלק און מקדש געווען, פארדעם וואס מען זאל זיך פארמולי צוטיילן מיט א הלכה'דיגע געהעריגע וועג. וואלט דער מענטש געטראכט אז ס'איז בערך זיין חלק, אפשר וועט יענער נישט מקפיד זיין. איז די הלכה אזוי, **"הואיל וצריכה שומת בית דין"**, געוועגליך ווען צוויי מענטשן ווילן זיך צוטיילן, קען איינער פארלאנגען? איך האב מיר געוואונדערט אויף דעם, "שומת בית דין" מיינט אז לכתחילה דארף מען א שומת בית דין? אויב ביידע מענטשן זאגן ס'איז גוט, אונז קענען זיך צעטיילן זיך אין זיך איז דאך גוט. אויב איינער פון זיי פאדערט א שומת בית דין, קען ער דאך עס פאדערן. איז **"אינה מקודשת שאין זה נוטל לעצמו מה שירצה ויניח מה שירצה"**. שותפות ארבעט נישט אז ס'וועגדט זיך אין דעם מענטש'ס גוטע הארץ, אז ביידענס טראסט אז... איך מיין די דגוש דא פון די רמב"ם, די רמב"ם איז אביסל א יומער לשון, די "ויניח מה שירצה". ער גייט זיין נאך א גוטער נאך אויכעט, ער גייט איבערשטעלן.

ר' יצחק: און פופציג פראצענט.

ר' יואל אשר: ווען דו טיילסט פופציג, איז עס אכציג צוואנציג, גייט זיין אן אנדערע שותף טענה'ן. פארדעם דארף מען א שומת בית דין.

דיון: וואס מיינט שומא?

ר' יצחק: שומא מיינט, ער ברענגט, עס מיינט א שוה כסף. אויב ס'איז געלט, אן עקאנאמי, אויב דו גייסט מיט קעש רעדזשיסטער, דו ביסט קעש, דו קענסט קען מען ציילן. אויב יענער איז א גנב, איז דאס נישט וועגן דעם דארף מען א שומא. שומא פשט, ס'איז עפעס א הויז, וואטעווער. מ'ווייסט, מ'דארף אן עסטימעיטאר, זאל ער נאך זאגן וויפיל ס'איז ווערד.

ר' יואל אשר: אבער ס'איז דא אזא זאך, איך וווּנדער מיר, איז דא עפעס אזוי ווי א דין, אזוי ווי למשל כל איינער בארגט פון חבר אבער אידעם זאל ער נאר באצאלן מיט אידעם, וועגן איז דא אזא דין ערגעץ אז מ'זאל נוצן א בית דין? ס'זעט עפעס אויס אזוי, אזוי ווי ס'איז נישט רעקומענדער.

ר' יצחק: מיינט אזא פראפעשענעל, איינער וואס ווייסט.

ר' יואל אשר: א שומא, א שמאי, נישט די שומא פון בוגר ערות. ניין, איך זאג אז דא איז ניטאמאל דא מקודשת מספק, אפשר איז דער שותף מסכים אויף יענע שעצונג. ס'זעט אויס מער, ס'זעט אויס ווי תפילין עס נישט. ס'איז נישט רעקאמענדעד, ווייל ס'איז סופו עגמת נפש. אה.

ר' יצחק: דאס איז נישט די סדר. דאס מיינט עס. די סדר פון שותפים איז אז מ'טאר נישט אליינס זיך צעטיילן. מ'דארףווארטן אפיציעלע דעיס. אקעי. שוין.

הלכה ז — גזל ממנה וקידשה בו

ר' יואל אשר: וואס טוט זיך אזא פאל? א מענטש... דא רעדט מען... איך מיין די לעוועל פון חוצפה געט מען ארויף אין די לייטער. דא איז די גרעסטע חוצפה. א מענטש בא'גנב'עט א פרוי. ער גזל'ט, אדער ער גנב'עט, אדער ער איז חומות, אזוי ווי מיר האבן פריער גלערנט אז ער איז פארטייערטער און ער נעמט צו פון די זעלבע פרוי. וחזר, גלייך נאכדעם, ער קומט צוריק מיט א שמייכל, אנגעטון שוין מיט זיין קיטל, מיט זיין שטריימל, און ער געבט איר די געלט וואס ער האט דזשאסט געגנב'עט פון איר. "הרי את מקודשת בו". איז אזוי, **"אם קדם ביניהן שידוכין"**. אויב האבן זיי פארדעם זיי זענען שוין געווען משודכים, זיי האבן שוין געוואוסט, זיי האבן שוין גערעדט אדער וואטעווער ס'איז, זיי האבן שוין געוואוסט אז ס'קומט.

דיון: וואס מיינט שידוכין?

ר' יצחק: איך האב אביסל גערעסערטשט. שידוכים איז די טייטש בערך אזויווי ס'איז אונזער רוף שידוכים. דאס הייסט, שידוכים מיינט נישט נאר צווישן די מחותנים, אבער אסאך מאל יא צווישן די מחותנים. א שידוך מיינט, איך האב געזען אז די ראשונים זאגן אז שידוך איז מלשון, ס'שטייט "ותשקוט הארץ", זאגט דער תרגום "ושדכת ארעא". ס'מיינט מלשון מנוחה. אבער אין די ר"ן זאגט אז מנוחה מיינט, ווייל ס'שטייט א פסוק "ומצאן מנוחה", און דאס איז "ומצאן מנוחה אישה בית אישה", אז מנוחה איז ווען מ'האט א חתונה. אבער אנדערע האב איך געזען טענה'ן, היינטיגע, אז מ'זאל נישט זאגן אז מנוחה איז דער שידוך אליינס, ווייל דעמאלטס שטימט עס נישט אזוי גוט.

ר' יואל אשר: עושק בשידוכים מיינט מ'האלט נאך א סטעפ פארדעם.

ר' יצחק: ניין, שידוך, דאס זאג איך, רייט. ממילא, ס'איז מער משמע אז שידוך מיינט אזויווי כאילו מ'הגיעו להסכמה. דאס הייסט, מ'פארהאנדלט זיך אויף די געלט, דו האסט געבן אזא נכסי מלוג, איך האב געבן אזויפיל, און שידוך מיינט אז מ'ארבעט אויף אנקומען צו א געוויסע מנוחה, צו א געוויסע אזויווי מלשון אזויווי ער האט זיך אויסגעגליכן מיט די ארומיגע זאכן.

ר' יואל אשר: מיט די היינטיגע שפראך וואלט איך געזאגט, מיינט עס דוקא נאך די לחיים, אבער עס קען שוין מיינען די לעצטע צוויי דעיטס? ניין, עס איז נישט דא צווישן זייער הסכמה.

ר' יצחק: היינט איז אנדערש, מיר האבן שוין גערעדט, ווייל ביי אונז שידוך מיינט מ'האלט נישט קיין קידושין. אבער עקשלי יא. יא, מ'האט שוין דורכגערעדט, קיצור שידוך איז עפעס, מ'האט שוין אויסגעקומען אין די ארומיגע זאכן.

נטלה ושתקה — הרי זו מקודשת

ר' יואל אשר: "ונטלה ושתקה", זי האט עס גענומען בשתיקה, זי האט געשוויגן. האט זי מיט דעם ארויסגעוויזן, זי ווייסט דאך די סיטואציע, האט זי מיט דעם ארויסגעוויזן אז זי איז מסכים, **"הרי זו מקודשת"**.

ר' יצחק: און דאס וואס זי נעמט איר, דאס איז נאר א הכנה פאר די גאנצע לעבן אז זי גייט נעמען אירע זאכן.

שאלה: וואס איז דער קנין?

ר' יואל אשר: וואס איז פשט? וואס איז פשט "הרי זו מקודשת"? וואס טוט זיך וועגן קנין? דא איז דאך נישט דא די שינוי רשות.

ר' יצחק: לא, לא, לא, לא קפיד, אזוי ווי זיי האבן געלערנט, אזא סארט זאך, ניין?

ר' יואל אשר: איך האב געטראכט אפשר אנדערש. איך האב געטראכט אזא שאלה: ער גנב'עט פון איר, און נאכדעם זאגט ער איר "הרי את מקודשת", האט ער נישט מוצא געווען מיט דעם "והשיב את הגזילה", האט ער איר יעצט געגעבן, און ער דארף איר יעצט ווייטער באצאלן. זי קען אים יעצט רופן צו דין תורה און פאדערן איר געלט. אפשר וועגן דעם איז ער איז געווען מקדשת, וואס ער האט יעצט באקומען עפעס געלט, עקסטערע געלט.

קידושין בגזילה, בפקדון, ובהחזרת חוב — רמב"ם הלכות אישות פרק ה

המשך דיסקוסיע: קידושין בגזילה — האם די פרוי באקומט "עקסטערע געלט"?

ר' יואל אשר: דא איז דאך נישט דא די שינוי רשות.

ר' יצחק: לא קפיד, אזוווי מיר האבן געלערנט אזא סארט זאך, ניין?

ר' יואל אשר: ס'איז אזא מין לא קפיד? ניין, איך האב געטראכט אפשר אנדערש. איך האב געטראכט אזא שאלה: ער גנב'עט פון איר, און נאכדעם זאגט ער "הרי את מקודשת". האט ער נישט יוצא געווען מיט דעם "והשיב את הגזלה", האט ער איר יעצט געגעבן, און ער דארף יעצט ווייטער באצאלן. זי קען אים יעצט רופן צו דין תורה און פאדערן איר געלט.

אפשר וועגן דעם "הרי את מקודשת", ווייל זי האט יעצט באקומען עפעס געלט, עקסטערע געלט, זי האט באקומען דאס קידושין. דער מענטש האט זיך נאך נישט יעצט ארויסגעדרייט פון צאלן. טראכט, לכאורה, אויב ער זאגט, "דאס איז די געלט וואס איך האב גע'גנב'עט פון דיר, הרי את מקודשת לי, און איך קום דיר מער גארנישט", אפשר. אבער ווען ער לאזט עס אפ, "הרי את מקודשת לי", אקעי, דאס האב איך געגעבן פאר קידושין, און יעצט געב איך צוריק די גניבה וואס דו האסט גע'גנב'עט פון מיר. ניין?

וואס זעט אויס נישט אזוי? ס'זעט אויס אז די מפרשים זאגן "שמחלה לו את הגזלה", זי האט זיך מוחל געווען, ממילא האט ער קונה געווען.

ר' יצחק: ס'איז געווען זיינס, יא. רייט. איך טראכט אז דאס איז שכל הישר, איך ווייס נישט. קידושין איז דאך אביסל א...

ר' יואל אשר: נאך, דא האט ער א מחלוקת.

ר' יצחק: דער רמב"ם זאגט אז מ'דארף טאקע אזוי ווי דיר,

ר' יואל אשר: איך דארף טאקע יא באצאלן נאך. איך זאג, לויט דיר אמאל קען

ר' יצחק: איך פארשטיין אז

ר' יואל אשר: דו בלייבסט א גנב, אבער איך כאפ יעצט אריין געלט. יא, זי האט גע'גנב'עט פון איר א גרויסע סכום, סאו יעצט באקומט זי דאבל. זי באקומט יעצט קידושה, און אנגייט ער נאך קענען באקומען פון די חתן כפל נאך צוויי.

ר' יצחק: סאו זי איז מסכים. יא, אבער ס'מוז דאך אלץ זיין עפעס א געוויסע יאוש. ווייל וואס האט דא יאוש? וואס איז דא? וויאזוי איז געווארן זיינס?

ר' יואל אשר: וויאזוי איז געווארן זיינס? ס'דארף נישט האבן געווארן זיין, דאס איז וואס איך טראכט. זי האט צוריקבאקומען פון אים די גניבה באיזה אופן אחר.

ר' יצחק: וואס איז א חילוק? אבער יעצט, יעצט איז עס נישט זיין. בשעת די קדושין דארף דאך ווערן עפעס א קנין, און ער געבט איר עפעס וואס איז זיין, און זי נעמט עס, רייט? איז אנדערש גייט עס געשען די קדושין.

ר' יואל אשר: ניין, אבער נאכאמאל, לאמיר זאגן, אויב זי ווייסט אז אין צוויי וואכן ארום גייט מען רופן צו דעם תורה און באקומען פון אים אן אנדערע כפל, באקומט זי פון אים יעצט פרישע געלט. באקומט זי פון אים געלט וואס זי האט קיינמאל נישט געטראכט פון באקומען פון אים. ווייל דאס איז געגאנגען, האט זי נאך אינזין אז זי גייט עס צוריק אפנעמען פון אים.

ר' יצחק: זייער פאני, ווייל כאילו... בקיצור, זייער גוט, אבער פארדעם איז געווארן א יאוש ושינוי רשות. דאס איז בקדוש בגזל מקודשת.

ר' יואל אשר: מיינסטו אז זי איז מייאש? זי איז נישט מייאש. זי וויל נאך צוריקבאקומען יענע געלט.

ר' יצחק: אלע נגזלים ווילן צוריקבאקומען זייער געלט. קיינער זאגט נישט מייאש אז זי וויל נישט צוריקבאקומען זיין געלט. יאוש מיינט דאך נישט דאס.

ר' יואל אשר: יא, דעמאלטס אויך אזא סארט יאוש. אקעי, לאמיר זען.

ר' יצחק: אבער איך מיין אז דאס איז א... איך מיין אז אין די... שפעטער קומט זי אין בית דין אז זי כאפט איר צו אירע זאכן,

ר' יואל אשר: און וויסן אז זי האט זי זיך אנגעהויבן. אקעי.

"ואם לא שידך אותה מעולם" — ווען קיין שידוך איז נישט געווען

ר' יואל אשר: ניין, ס'קען זיין אז די סיבה פארוואס איך בין נישט גערעכט איז וועגן די נעקסטע שטיקל. לאמיר זען. **ואם לא שידך אותה מעולם**, אויב האט איר קיינמאל נישט מקדש געווען, אפישט איז שאו שדך געווען. סאו לויט די פשוט'ע פשט איז ווייל די... דא האט זי פשוט אוודאי נישט מוחל געווען. ווייל זי האט נישט געטון א שידוך למרוזות.

אבער לויט מיין פשט וואלט אפשר אפילו אין אזא פאל, ווייל אזוי ווי זי האט געכאפט אן עקסטערע געלט. זי האט געכאפט יעצט געלט פון קידושין געלט.

ר' יצחק: נאכאמאל, אבער זי דארף דאך מסביר זיין בכלל אז ס'איז דיין קידושין. יענער גנב'עט דיין געלט, און ער געבט דאך צוריק א לײדער גייער. א גנב. די פשט איז, זיי קענען זיך. ס'ווערט עפעס א שטיקל געים די גאנצע זאך. דו דארפסט געדענקען אז קידושין אין די ענדע פון די דעי איז נישט קיין...

ר' יואל אשר: מ'רעדט פריער, ס'איז א פארמעליטי.

ר' יצחק: ס'איז אן עכטע קנין, אבער ס'מאכט די... די אישות מאכט עס עכט, אבער ס'איז נישט פשט אז מ'איז דא עוסק און מוז עפעס מרויח זיין.

ר' יואל אשר: ס'איז אמת, ס'איז אמת. מ'וועט שפעטער זען מער, יא.

"ואם אמרה הין" — ווען די פרוי זאגט יא

ר' יצחק: איך קען דאך געבן, מענטשן זענען מקבל געווען וועמען געלאנגט דער אינגל. ס'איז זיכער אז וועמען ס'איז באלאנגט דער אינגל איז מסכים אז דער חתן זאל מאכן מיט דעם קידושין. געוועגליך דארף מען אזוי מכריע זיין, ווייל...

ר' יואל אשר: **ואם אמרה הין...** אויב האט זי געזאגט יא אויף איינע פון די פאלער, און זי האט מסכים געווען אויף די שידוך, און זי איז מקודשת, ווייל פשט אז זי איז מוחל, און ער איז עס קונה, און זי באקומט עס.

דיגרעסיע: צו די כלה זאל זאגן "הן" ביי דער חופה

ר' יצחק: ס'איז אינטערעסאנט אז קיינער פירט זיך נישט ביי די חופה אז די כלה זאל זאגן יא. ס'איז געווען די חסר פון אסאך שאלות. איך ווייס נישט צו ס'איז דא שאלות, וואס איך זאג? מ'זעט אז ס'איז דא אזא מושג, ניין, ס'איז דא א תורה פון די... בעל התניא, אז ס'שטייט "עוד ישמע... קול חתן וקול כלה". זאגט ער אז היינטיגע צייטן איז נישטא קיין קול כלה, ווייל די כלה איז שטיל. לעתיד לבוא וועט זיין עפעס א... "נקבה תסובב גבר", וועט מען הערן די קול פון די כלה. די פעמיניסטן זענען אפסעט אז די כלה שטייט ביי די חופה און זי קלאצט. זי קען זאגן, "יא, איך בין מסכים." דו זעסט אז ס'איז דא אזא מושג. איך בין נישט מסכים.

ר' יואל אשר: איך וויל פארקערט. איז דאס א וועג וויאזוי מ'העלפט די מיידל אז זי זאל נאך יא קענען זאגן "לא רציתי"? אויב מ'לערנט איר אויס צו זאגן "הן", זי גייט צו זאגן די זעלבע וועג ווי מ'האט איר געצוואונגען צו קומען צו די חתונה זאל און צו שטיין דארטן מיט די גאון. מ'האט געלייגט פרעשור, האט זי געזאגט "הן". ניין, איך זאג, דו ווילסט דא אז זי זאל אויך האבן אווארט? אקעי,

ר' יצחק: פיין. איך זאג נאר אז דו זעסט אז ס'איז דא אזא קאנצעפט. דו ווייסט אז קידושין איז עפעס א זאך וואס איז דאך אלעמאל מדעתה, סאו ס'מאכט סענס אז זי זאל קלאר מאכן איר דעת. פארוואס זאלסטו נישט מאכן דאס די טקס,

ר' יואל אשר: די ריטשועל זאל זיין אז ס'מאכט קלאר אז זי איז מסכים? יא, אמת,

ר' יצחק: אמת. אין די רמב"ם שטייט טאקע בשעת השאלה שיאמרו "הן". יא, דעמאלטס פרעגט מען זיכער נישט. אקעי. ר' נחום פרעגט מחליט פאר קליינע מיידלעך, וואטעווער, וועגן דעם וועט די סקענדעל זאל נישט זיין עובר זיין אויף די קטנה.

ר' יואל אשר: שוין.

הלכה י"א: קידושין בפקדון

ר' יואל אשר: זאגט דער רמב"ם ווייטער, **"וכן אם נתן לה פיקדון"**, דער מאן, דער מקדש, געבט פאר די פרוי א פקדון, ער וויל, איך ווייס, האלטן ביי איר א טייערע זאך. **"ואמר לה, 'כנסי פיקדון זה'"**, נעם דעם פקדון, האלט דאס פאר מיר. **"וחזר ואמר לה, 'הרי את מקודשת בו'"**. איז אזוי, **"אם אמר לה קודם שתיטלנו"**, אויב פאר זי האט עס איבערגענומען פון אים האט ער געזאגט "הרי את מקודשת בו", מיט די זאך וואס

ר' יצחק: דו גייסט קענען האבן אין דיין הויז,

ר' יואל אשר: **"ונטלתו ושתקה"**, זי האט עס גענומען און זי איז געווען שטיל, **"הרי זו מקודשת"**.

וואס ווערט מיט'ן פקדון ווען ער זאגט "הרי את מקודשת בו"?

ר' יצחק: דאס הייסט, ס'ווערט יעצט איר, ס'ווערט נישט פקדון נאר קנין.

ר' יואל אשר: ס'ווערט אירס. איך וואלט געזאגט, ס'איז ווייטער א פקדון, נאר דו האסט די הנאה אז ס'ליגט אין דיין הויז.

ר' יצחק: ניין, א פקדון איז נישט קיין הנאה. א פקדון איז אן אחריות,

ר' יואל אשר: פארקערט. אחריות, אבער דו וועסט עס קענען נוצן בשעת... ניין,

ר' יצחק: ניין, נאר נאך פארטארט. ניין, אוודאי.

ר' יואל אשר: אוודאי.

ר' יצחק: ער מיינט אז ער איז מחליט פאר איר. ער זעט אז די פראבלעם איז שפעטער, קוק וואס ער זאגט, שתיקה לאחר מתן. די אנדערע פראבלעם איז נאר די אנדערע פראבלעם.

ר' יואל אשר: דאס הייסט, זי גייט עס יעצט נעמען,

ר' יצחק: ס'גייט זיין אירס. קידושין, קידושין מוז זיין אירס. דו פרעגסט א שאלה, צו מ'באקומט א געווענליכע פקדון איז לרעת הנפקד. וואס מיין איך? וואס איז? אויב איז עפעס א שיינע שטיקל זילדער? ס'גייט צוריקן אין יענעמ'ס טשארקלאזן ביי נעקסטע צען יאר, ווארעווער. אבער איך מיין אז לשם קדושין מיינט עס, כאילו ער ציט צוריק פון די פקדון, ס'ווערט אירס. אקעי.

"ואם אחר שנטלתו" — שתיקה לאחר מתן מעות

ר' יואל אשר: אבער **ואם אחר שנטלתו**, אויב ער האט איר געגעבן בתורת פקדון. יא, דו הערסט? זי האט עס גענומען בתורת פקדון, און נאכדעם האט ער זיך אנגערופן. אה, זייער גוט. סאו ווען ער זאגט "כנסי פיקדון זה", האט ער געזאגט איין זאך. און נאכדעם ווען ער זאגט "הרי את מקודשת לי בו", האט ער אזויווי צוריקגעצויגן. "ווייסטו וואס? איך צו צוריק, איך וויל עס דיר אוועקגעבן, ס'איז א שיינע זאך, איך וויל עס זאל ווערן דיינס מיט קידושין." מאכט סענס, זאל ער עס נישט סתם געבן.

אויב אבער ווען זי האט עס גענומען, האט זי עס נאך אנגעקוקט ווי א פקדון, און נאר נאכדעם האט ער זיך אנגערופן "הרי את מקודשת לי בו", איז איינער זאל קלערן פארוואס? ווייל די שתיקה איז געווען לאחר מתן מעות. ווען ער האט איר געגעבן דעם פקדון, האט ער עס אין זינען געהאט בתורת פקדון. נאכדעם ווען ער האט געזאגט "הרי את מקודשת לי בו", האט ער עס אין זינען געהאט איר מקנה צו זיין. און איר שתיקה איז... ווילסטו מיר ארויסהעלפן דא? איר שתיקה איז גארנישט. איר שתיקה איז מסכים. זי איז מסכים אז ס'זאל ווערן...

ר' יצחק: לאמיר פארשטיין די סיטואציע.

ר' יואל אשר: ווען ער האט איר איבערגעגעבן אין אירע הענט, האט ער עס אין זינען געהאט צו געבן אלס פקדון אדער אלס קידושין? אוודאי, אוודאי. נאכדעם וואס זי האט שוין באקומען, האט ער זיך מיישב געווען אז ער האט איר מקנה געזאגט. וואס איז די פראבלעם? העלפט עס נישט. **"שכל שתיקה שלאחר מתן מעות אינה מועלת"**. אבער די מתן מעות איז געשען יעצט ווען ער האט געזאגט "הרי את מקודשת לי בו". "אחר שנטלתו".

ר' יצחק: ניין, אבער זי האט עס גענומען בתורת פקדון. סאו יעצט, ווען ער האט געזאגט "הרי את מקודשת לי בו", האט ער איר מקנה געווען.

ר' יואל אשר: דאס איז די נושא פון... וויאזוי הייסט עס? אזויווי מיר האבן געלערנט מיט די "ואם אמרה הין".

ר' יצחק: ניין, ווייל... איך ווייס נישט, וואס הייסט שתיקה לאחר מתן מעות? וואס הייסט ער האט עס שוין געגעבן בתורת פקדון, און נאכדעם האט ער עס איר מקנה געווען? ווען ער האט געזאגט "הרי את

ר' יואל אשר: מקודשת לי בו" האט ער עס איר מקנה געווען. איך מיין אז ער

ר' יצחק: מיינט צו זאגן אז

ר' יואל אשר: למפרע איז עס געווארן,

ר' יצחק: וויאזוי הייסט עס.

ר' יואל אשר: ס'זעט אויס א שתיקה לאחר מתן מעות איז נישט קיין פראבלעם פון די קנין, פון די כלי פקדון. און הכי נמי,

ר' יצחק: אויב ער וואלט געגעבן יעצט און געזאגט "איך געב דיר די פקדון", ממילא.

ר' יואל אשר: אבער ער זאגט אז דאס

ר' יצחק: וואס ער האט איר געגעבן פריער איז געווען לשם קידושין.

ר' יואל אשר: ער האט נישט געמיינט א פקדון, ער האט געמיינט א קידושין, און זי איז מסכים.

ר' יצחק: אבער די הסכמה דאזנט קאונט, ווייל די הסכמה איז שוין געשען אין די ראנגע צייט.

ר' יואל אשר: כאילו איך האב דיר שוין געגעבן, זי האט מסכים געווען פריער. ווען זי איז שותק, האב איך נישט קיין ראיה אז זי וויל נתקדש ווערן. ס'קען זיין אז זי

ר' יצחק: טראכט אז ס'מאכט סתם א ווערטל ווייל ס'איז שוין געווען א פקדון, עפעס אזוי. א שטיקל אחמת מותא איז א חסרון אין איר.

ר' יואל אשר: דאס האט נישט געמיינט אז נאכדעם וואס דער חתן געבט די פינגערל זאגט ער אריין "מקודשת לי". דאס איז נישט קיין פראבלעם. דא איז עפעס מער, דא איז עפעס ווייל בשעת ווען מ'האט עס געזאגט איז נאך נישט געווען קלאר

ר' יצחק: וואס דא גייט פאר, ווייל זי האט געטראכט... דו דארפסט געדענקען, די אלע שאלות,

ר' יואל אשר: פארוואס זאל זי נישט גלייך פארשטיין?

ר' יצחק: "שתיקה" איז נישט גוט. אבער קוק, ער פירט עס נאך,

"אבל אם אמרה הין" — ווען זי זאגט בפירוש יא

ר' יואל אשר: **"אבל אם אמרה הין הרי זו מקודשת"**, ווייל דעמאלטס ווייסט זי יא. אקעי, די שתיקה דא איז עפעס אזא, אפשר איז עס א מבוכה, זי ווייסט נישט פונקטליך וואס גייט פאר, זי איז צומישט, ווייל א מינוט פריער האסטו נאר געזאגט בתורת פקדון.

ר' יצחק: זי איז נישט צומישט,

ר' יואל אשר: זי טראכט אז ס'איז גארנישט, ס'איז נישט קלאר אבער.

למדנות פון שתיקה: צוויי חקירות — דעת און קנין

ר' יצחק: דאס הייסט, די אלע שאלות איז אביסל אינטערעסאנט אז מ'צומישט דא, די אלע הלכות צומישן אויס אזויווי צוויי חקירות. איין חקירה איז די חקירה צו ס'איז דיין, צו ס'הייסט געגעבן וכדומה. די צווייטע חקירה איז די חקירה צו זי איז מסכים.

שתיקה איז אלעמאל א... דו קענסט געוויינליך שתיקה, אזויווי דו זאגסט, רוב פון אונזערע קידושין'ס איז בשתיקה. זי זאגט נישט גארנישט, און די סימן אז זי נעמט עס איז פשט אז זי איז מסכים צו קידושין. איך געב דיר עפעס, אויב דו ווילסט נישט ווערן מקודשת זאלסטו זאגן ניין, איך נעם עס נישט. אבער אויב דו האסט שוין גענומען, איז דאס נישט קיין ראיה, ווייל דו האסט שוין גענומען פאר אנדערע ריזענס, פארשטייסט? אויב דו זאגסט קלאר. דאס איז די למדנות פון שתיקה.

אבער חוץ פון שתיקה קען זיין נאך זאכן, קען זיין זי איז שותק און מיט דעם איז נכלל אז זי איז שוין מוחל אויף די גזילה וכדומה.

הלכה י"ב: קידושין בהחזרת חוב

ר' יואל אשר: אקעי, נעקסט, הלכה י"ב. **"החזיר לה חוב שהיה לה אצלו"**. ס'טייטשט, ער איז איר געווען שולדיג געלט, סאו ער האט א חוב ביי איר.

ר' יצחק: זי האט א חוב ביי אים.

ר' יואל אשר: זי האט א חוב ביי אים. אקעי,

ר' יצחק: גוט.

קידושין במלוה ובחוב — הלכות י"ב-י"ג

הלכה י"ב: *החזיר לה חוב שהיה לה אצלו*

ר' יצחק: אבער אויב האסט שוין גענומען, דאס איז שוין גענומען פאר אנדערע ריזענס. פארשטייסט? אויב זי זאגט קלאר. דאס איז די לימוד פון שתיקה. אבער חוץ פון שתיקה קען זיין נאך זאכן, קען זיין אז זי איז נישט תוסס, און מיט דעם איז נכלל אז זי איז שוין מוחל אויף די גזילה וכדומה.

ר' יואל אשר: אקעי, נעקסטע הלכה י"ב. **החזיר לה חוב שהיה לה אצלו.** ס'טייטש, ער איז איר געווען שולדיג געלט, סא ער האט א חוב ביי איר. זי האט אים געבארגט געלט,

ר' יצחק: און ער האט צוריקגעברענגט די

ר' יואל אשר: געלט וואס ער איז איר שולדיג. **ואמר לה הרי את מקודשת בו.** אויב איז עס קודם שתיטלנו, נאך פאר זי האט עס גענומען, האט ער געזאגט הרי את מקודשת בו, און זי האט עס גענומען און געשוויגן.

צוויי פראבלעמען: שתיקה און "איר געלט"

ר' יצחק: סא דא איז דא צוויי פראבלעמען, איין פראבלעם איז די שתיקה, און די צווייטע פראבלעם איז אז ס'איז דאך איר געלט.

ר' יואל אשר: ער געבט צוריק איר געלט וואס ער דארף עניוועי באצאלן,

ר' יצחק: וואס איז נישט קיין גזילה,

ר' יואל אשר: אבער ס'איז איר געלט. איז די זעלבע הלכה, אזוי ווי פריער, אויב זיי האבן שוין גערעדט וועגן שידוכים, ס'איז שוין געווען צווישן זיי א קשר פון שידוכים, הרי זו מקודשת, ווייל אונז קוקן עס אן אז זי איז אים מוחל די חוב, און זי נעמט עס יעצט אן בתורת מתנה,

ר' יצחק: בתורת קידושין. ואם לא שידך,

ר' יואל אשר: אבער אויב איז נישט געווען קיין שידוך צווישן זיי, אינה מקודשת, ווערט זי נישט מקודשת. עד שתאמר הין, ווייל די שתיקה איז גארנישט,

ר' יצחק: ווייל די שתיקה איז נישט קלאר.

פארוואס העלפט נישט "הין" נאך מתן מעות

ר' יואל אשר: די שתיקה איז אויף געלט וואס ער דארף איר געבן, סאו ס'איז נישט קלאר. **ואם אמר לה אחר שנטלה החוב שלה,** דאס איז אלעס ווען ער האט געזאגט הרי את מקודשת לי אין די ריכטיגע צייט, און זי האט געשוויגן אין די ריכטיגע צייט. אבער אויב ער האט איר געגעבן די חוב וואס ער קומט איר, און נאר נאכדעם וואס זי האט עס איבערגענומען האט ער געזאגט הרי את מקודשת לי, איז דעמאלטס העלפט נישט אפילו אמרה הין, אפילו אויב זי זאגט יא, איך וויל מקודש ווערן, אינה מקודשת, פארוואס? **שהרי לא הגיע לידה ממנו כלום,** זי האט גארנישט באקומען פון אים. **אלא שלה נטלה,** זי האט גענומען אירס, זי האט גענומען געלט וואס ער דארף איר באצאלן, **וכבר נפרע חובו משעה שנטלה,** זיין חוב איז געווארן באצאלט ווען זי האט עס גענומען. **ואינה יכולה לחזור ולתבעו בחוב פעם אחרת,** זי קען זיך נישט יעצט קומען נאכאמאל תובע זיין די חוב נאכאמאל.

דיון: צי קען מען זאגן אז דער חוב בלייבט?

ר' יואל אשר: סא דאס זעען מיר קלאר אזוי, ווייל דא וואלט איך אויך געקענט פרעגן די זעלבע שאלה. מ'וואלט ווען געקענט טראכטן אז ווען א מענטש איז שולדיג פאר איינעם געלט, ער איז שולדיג דארטן טויזנט דאלער, און ער ברענגט צוריק טויזנט דאלער, און ער זאגט "הרי את מקודשת לי בו", וואלט איך געטראכט אז זי קען אים א חודש ארום צוריק בעטן די חוב. וואס טוט זיך וועגן די חוב? אה, דאס וואס דו האסט מיר געגעבן, יענץ איז געווען א קידושין. די חוב ביסטו מיר ווייטער שולדיג. ס'זעט אויס אז דאס איז זיכער א נישט, אז אונז פארשטייען מיר אז דאס איז די געלט פון די חוב. נאר וואס דען?

ר' יצחק: ווען ס'וואלט געווען שידוכים,

ר' יואל אשר: איז זי מוחל אפשר? אפשר איז דא עפעס א הכרת הטוב אז ער האט צוריקגעברענגט די געלט?

ר' יצחק: מ'דארף טראכטן. ניין. הכרת הטוב, דאס הייסט ריבית.

ר' יואל אשר: אז למעשה, ער געבט איר גארנישט, פארוואס זאל זיין צווישן זיי די הסכמה שבשתיקה?

ר' יצחק: איך זאג א קלאר אזא...

ר' יואל אשר: ער מיינט, עפעס א הנאה איז דא, עפעס א גוטע זאך איז דא דא.

ר' יצחק: ניין, די הנאה, זי איז מסכים. פשוט'ע פשט איז, עגעין, דארפסטו ווייטער פרעגן צו ער ווערט פטור פון די חוב. פשוט'ע פשט, ער ווערט פטור פון די חוב.

ר' יואל אשר: ס'שטימט נישט אנדערש. ניין, ווייל קוק ביי די ענטפער, דער רמב"ם זאגט, "שלה נטלה ואינה יכולה לחזור ולתבעו בחוב פעם אחרת". זי קען אים נישט צוריקגיין אפנעמען די חוב. סא דאס איז וואס דו זאגסט, אז ווען ס'וואלט געווען געווען אן הוה אמינא אז דאס איז עקסטערע געלט, דאס איז נאר קידושין געלט, דעמאלטס וואלט אפילו ווען די "הין" איז געווען נאכדעם, וואלט עס אפשר געווען, ווייל דאס איז עקסטערע געלט פון די חוב. אבער היות אז מ'קען דאך נישט גיין תובע זיין, איז דאך נאר די שאלה צו זי פרייט זיך אז

דער יסוד: לפני מתן מעות קען מען מאכן הסכמה, נאך מתן מעות נישט

ר' יצחק: זי באקומט שוין די געלט, ממילא איז זי מסכים אויף די שידוך אדער אז זי איז מבטל פון אים. די פראבלעם דא איז זייער סימפל. פריער האבן מיר גערעדט אז ס'איז דא צוויי נושאים, צו זי איז מסכים און צו זי באקומט עפעס. נאכדעם וואס זי איז מסכים, אמאל די הסכמה איז אזוי גוט אז ס'מאכט כאילו זי באקומט עפעס. אבער דאס, ביידע זאכן קענען נאר העלפן לפני מתן מעות. קודם כל, לפני מתן מעות העלפט. נאך מתן מעות, שתיקה מיינט דאך נישט אז דו ביסט מסכים, ס'קען דיך גארנישט, ס'איז נישט קיין ראיה אז זי איז מסכים. האבן זיי אבער פריער געלערנט אז דיבור לאחר מתן מעות העלפט יא, רייט?

סא דא קומט די הלכה און ער זאגט אז ביי א חוב איז אנדערש. ווייל ביי א חוב אפילו זאגן נאך מתן מעות, ס'העלפט נישט. פארוואס נישט? ווייל זי באקומט נישט גארנישט. ווען ער געבט איר עפעס וואס איז טאקע זיינס, איז יעצט למעשה זאגט ער, איך געב דיר, ס'איז נישט קיין פקדון, ס'איז דיינס. האט זי באקומען עפעס, שאלה נאר צו זי איז נאכדעם. אבער זאגט, זי ווייסט קלאר אז זי איז מסכים. דאס איז דאך אירס, ער געבט איר גארנישט, זי האט איר געלט הונדערט פראצענט. ס'איז נישט דא וואס צו טון, ס'איז נישט דא וואס צו זאגן אז ער האט איר מפרע געגעבן, אדער זי איז מסכים אז ער זאל געבן. וואס איז זי מסכים? זי איז נישט מסכים גארנישט.

ר' יואל אשר: אויב באקומען אירס.

ר' יצחק: איי, קענסטו ווייטער זאגן אז יעצט למפרע זי זאגט אז זי גייט עס נעמען בתורת קידושין און זי איז מוחל אויף די חוב? ס'איז נישטא קיין חוב מער צו מוחל זיין, דאס זאגט דער רמב"ם. וואס ביסטו מוחל? דו ביסט גארנישט מוחל. ס'איז נישטא קיין חוב וואס צו מוחל זיין,

ר' יואל אשר: ס'איז שוין געווען נאכדעם. פארוואס זאל מען נישט זאגן אז "הרי את מקודשת לי" מיינט אז די חוב איז ווייטער א חוב, און דאס איז קידושין? ס'זעט מיר אויס ווי זייער א גוטע סברא, אבער דאן דארף מען מחייב זיין צו באצאלן די חוב עקסטער.

ר' יצחק: נאכאמאל, לאמיר זאגן לאחר מתן מעות. נאכדעם קען מען דאס זיכער נישט טון. וואס הייסט קידושין? ס'איז שוין נישטא קיין חוב. איך האב דיר גענומען שולדיג די דאלער, און געענדיגט. ס'איז נישטא קיין חוב, ס'איז געווען א געוועזענער חוב, ס'איז היסטאריע. דו ווילסט וויסן פארדעם? דאס איז טאקע לויט די רמ"א וואס דו האסט פריער געברענגט, אפשר איז יא אזוי, אבער דא זעסטו קלאר אז ס'שטימט נישט אזוי. ס'מוז דאך זיין אז ס'ווערט אויס חוב.

די צורה פון נתינת ממון איז נויטיג

ר' יואל אשר: אבער ס'איז אינטערעסאנט אז די זאך צו זאגן אז זי איז מסכים איז אויך נאר ווען ס'איז דא א פארמאליטעט אז דער מאן געבט עפעס. וואס איז דא געשען? געלט האט זי נישט באקומען, ווייל זי האט באקומען איר חוב. דא, אין די הלכה.

ר' יצחק: ניין, זי האט אויך באקומען געלט.

ר' יואל אשר: זי האט נישט מער קיין חוב? ניין. ס'איז איר געלט. ווען זי איז... שלום נאכדעם. אזוי ווי דער רמב"ד ענטשׁ.

ר' יצחק: נאכדעם, נאכדעם, ווייל ס'איז שוין געווען דארט אין די פאל ווען ס'איז בשעת מעשה, איז פשט אז זי באקומט נישט יעצט קיין פירעון חוב, יעצט באקומט זי קידושין. וואס איז מיט די חוב? זי איז עס מוחל, זי געבט עס צוריק פאר אים פארדעם, כאילו ס'ווערט זיינס. אדער וועסטו מאכן עפעס אן אנדערע חשבון, וויאזוי ס'ארבעט דעקליגעס?

ר' יואל אשר: מיר זעט עפעס אויס אזוי ווי איר רצון צו ווערן נתקדש אין פאל ווען ס'איז דא א מעשה נתינת ממון, אפילו אונז ווייסן אז אין טאך דערפון איז גארנישט דא ווייל ער געבט איר צוריק אירס, ס'איז דאך געווען עפעס א צורה פון נתינת ממון, ווייל אז נישט, פארוואס זאל העלפן איר ווערן מקדש ווערן?

ר' יצחק: האט די חלק געזאגט אז זי איז מוחל דעם חוב און זי נעמט אויס נישט קיין קידושין. אזוי מוז מען זאגן, אזוי זאגט רש"י, איך האב אויסגעטראכט דעם פשט. אז נישט איז דאך זייער שווער. מיינט, קענסטו סתם אזוי זאגן, זי האט געלט? כאילו נתקדשתי בו. ס'גייט דאך נישט.

הלכה י"ג: המקדש במלוה

ר' יואל אשר: לאמיר פארן ווייטער צו מקדש במלוה.

ר' יצחק: זאגט דער הייליגער רמב"ם,

ר' יואל אשר: ערגעצוואו אין כיתה ו', ז', ח', ט', האט מען געלערנט "איש מקדש", און מ'האט געהארעוועט אויף די סוגיא פון "מקדש במלוה". **המקדש במלוה**, איינער איז מקדש מיט דעם אז ער האט איר געבארגט געלט.

ר' יצחק: איין מינוט, לאמיר מסביר זיין וואס טייטש "מקדש במלוה", אקעי? ווייל ס'איז דא א גאנצע מחלוקת וואס איז די טייטש בכלל. זאגט דער רמב"ם קודם די לשון:

דער רמב"ם'ס לשון און ביאור

ר' יואל אשר: "המקדש במלוה אפילו היתה בשטר" - אפילו אויב ס'איז געווען א שטר הלוואה אויף די מלוה, ער האט איר געבארגט געלט און מ'האט געמאכט א שטר דערויף - **"אינה מקודשת"**. ס'איז נישט מקודש. און דער רמב"ם איז מסביר, **"כיצד? כגון שהיה לו אצלה חוב דינר"** - זי איז אים שולדיג געלט, ס'ליגט זיין געלט ביי איר - **"ואמר לה: הרי את מקודשת לי בדינר שיש לי בידך"** - זאלסט זיין מקודש מיט די דינר וואס ליגט ביי דיר, מיט די געלט וואס דו ביסט מיר שולדיג. **"אינה מקודשת"**. זי איז נישט מקודשת.

וואס לכאורה וואלט א מענטש געקענט ווען זאגן? אז ער האט איר דאך געגעבן יעצט עפעס, ער האט איר געגעבן די ווערט פון די דינר וואס ליגט ביי איר. אבער ס'איז דא אזא הלכה, חכמים זאגן: **"המלוה להוצאה ניתנה"**. ווען א מענטש בארגט פאר איינעם געלט, איז עס נישט געמאכט אז יענער זאל עס האלטן אינדערהיים. ווען איינער בארגט געלט, איז דאך ווייל ער דארף נוצן די געלט. סאו מלוה איז געמאכט געווארן אויסצוגעבן. **"ואין כאן דבר קיים ליהנות בו מעתה"**. אונז רעכענען אז ווען א מענטש באקומט א הלוואה, פינף מינוט ער באקומט עס, רעכענען מיר ווי ער האט עס שוין אויסגעגעבן. מ'טשעקט נישט צו ער האט עס יא אויסגעגעבן צו נישט אויסגעגעבן. א הלוואה איז געמאכט אויסצוגעבן, איז עס עפעס וואס ווערט אויסגעגעבן. ממילא איז נישטא דא קיין געלט מיט וואס ער איז מקדש. **"שכבר הוציאה אותו דינר ועברה הנאתו"**. ס'איז שוין אדורך, ס'איז שוין נישטא. יעצט איז נאר א חיוב, א חיוב אז דו גייסט דארפן באצאלן, אבער ס'איז נישטא קיין שום דבר ממשי. ממילא האסטו נישט מקדש געווען מיט קיין כסף,

ר' יצחק: האסטו נישט מקדש געווען מיט א זאך.

ר' יואל אשר: ס'טייטש, אפילו אויב די געלט איז נאך באמת יא דא, אבער די "מלוה להוצאה ניתנה" מאכט עס כאילו ס'ליגט שוין אין וועג ארויס.

דער למדנ'ישער פשט אין "מלוה להוצאה ניתנה"

ר' יצחק: דו קענסט אזוי זאגן. דו קענסט זאגן מער למדנ'יש, אזוי ווי איך טראכט געווענליך, אז "מלוה להוצאה ניתנה" מיינט אז ווען איך בארג דיר געלט, ווערט עס גלייך דיין געלט. די גאנצע געלט איז דיין געלט. איי, איך בין דיר שולדיג? ס'איז דא "יש לו אצלה", אזוי רופט מען עס. דאס מיינט צו זאגן אז איך קען דיר תובע זיין, דו דארפסט מיר צאלן, אבער ס'ליגט נישט מיין געלט ביי דיר. געלט איז דיינס.

ר' יואל אשר: לאמיר טראכטן, ווען ער געבט דיר יעצט די געלט, איז דאך אויך די זעלבע זאך, יא? מ'רעדט דא דוקא "היה לו אצלה חוב". וואס טוט זיך ווען א מענטש קומט מיט טויזנט דאלער און זאגט "איך בארג דיר דאס געלט, והרי את מקודשת לי"?

ר' יצחק: גייט מען שוין זען. לאמיר ענדיגן די גאנצע רמב"ם'ס פרטים פון מקדש במלוה, נאר מ'האט נערוון צו זוכן אנדערע פשטים וואס מ'זעט דא. קודם, דער רמב"ם זאגט מקדש במלוה מיינט ווען זי האט שוין די געלט, ממילא "מלוה להוצאה ניתנה",

ר' יואל אשר: אז די הנאה -

דער רמב"ם'ס לשון פון "הנאה"

ר' יצחק: דער רמב"ם לייגט אריין די לשון הנאה - לאמיר שוין יא זאגן אז ס'איז דא הנאה אויף באקומען א מלוה, אבער ס'איז שוין געווען נעכטן. היינט האט זי טאקע א חוב, אבער מוחל זיין א חוב הייסט נישט קיין הנאה. עפעס אזא זאך? פארוואס מוחל זיין א חוב הייסט נישט קיין הנאה? אויך א זאך וואס מ'דארף פארשטיין, אבער אזוי זאגט מען. ס'איז א גרויסע הנאה, איך דארף נישט צאלן, יא? איך האב געהאט א איד, איך האב געמאכט א... בקיצור,

ס'מאכט זיך, יא? א מענטש זאגט אנשטאט איך וועל דיר געבן עפעס, איך וועל דיר מוחל זיין א חוב וואס דו האסט. ס'איז א גרויסע הנאה,

ר' יואל אשר: אבער... מ'וועט זען שפעטער וועגן הנאה, דארף מען אויך עפעס געבן. לאמיר זען. איך מיין...

ר' יצחק: זייער גוט וועט זיין קלאר. יעצט, וואס איז מיט... דאס איז די נארמאלע מלוה,

מלוה על המשכון

ר' יואל אשר: רייט? דאס איז א געווענליכע מלוה ווען ער האט געבארגט געלט. אבער וואס טוט זיך ווען ער האט געבארגט געלט און ער האט באקומען א משכון? **"היה לו אצלה מלוה על המשכון"**, דאס הייסט, זי האט געבארגט פון אים טויזנט דאלער,

ר' יצחק: און ער האט איר געגעבן א שייטל,

ר' יואל אשר: און יעצט האט ער איר געגעבן א לייכטער, יא? **"וקידשה באותה מלוה והחזיר לה את המשכון"**, ער האט געזאגט "איך בין דיר מוותר אויף די טויזנט דאלער, און דא האסטו צוריק דיין לייכטער". **"הרי זו מקודשת"**, ווייל... פארוואס? ווייל... ער איז נישט נאר מקדש, לכאורה דער עיקר טראכט ער אין די מלוה, אבער למעשה באקומט זי א משכון. **"שהרי היא נהנית במשכון מעתה"**, זי גייט יעצט הנאה האבן שוין פון די משכון וואס ער האט צוריקגעברענגט. ממילא, **"והרי הגיעה הנייה לידה"**, האט זי באקומען הנאה אין איר געלט.

ר' יצחק: ווייל דער רמב"ם קוקט נאר, דער עיקר פראבלעם איז אז יעצט בשעת ער זאגט "הריני מוחל לך את החוב" כביכול, באקומט זי נישט דעמאלטס האט זי נישט באקומען. יעצט באקומט זי יא. דאס הייסט למעשה, זי פארט, זי גייט אהיים מיט'ן לייכטער,

ר' יואל אשר: אזוי ווי דו זאגסט. דאס אז מ'האט איר מוותר געווען אויף די מלוה איז אסאך א גרעסערע ביג דיל. אמת. און ממילא יענץ איז וואס זי טראכט פון, אבער...

המקדש בהנאת מלוה — דער רמב"ם'ס פשט און דער מחלוקת מיט זיינע רבי'ס

המשך הלכה ז: הנאת זמן במלוה במשכון

ר' יואל אשר: זי גייט יעצט הנאה האבן שוין פון די משכון וואס ער האט צוריקגעברענגט. ממילא "הרי הגיעה הנייה לידה", דארט האט זי באקומען הנאה אין איר געלט.

ר' יצחק: ווייל דער רמב"ם קוקט אויס אז די עיקר פראבלעם איז אז יעצט, בשעת ער זאגט איר "הריני מוחל לך את החוב כאילו", האט זי נישט באקומען. יעצט באקומט זי יא. דאס הייסט למעשה, זי גייט אהיים מיט'ן לייכטער, אזוי ווי דו זאגסט.

ר' יואל אשר: אינטערעסאנט, דו וואלסט געקענט טראכטן אזוי, אז דאס וואס זי האט מוותר געווען אויף די מלוה איז אסאך א גרעסערע "ביג דיעל", און ממילא יענץ איז וואס זי טראכט פון. אבער מ'זאגט נישט אזוי. מ'זאגט, למעשה באקומט זי הנאה.

ר' יצחק: אוודאי, מוחל זיין געלט איז געלט, מער ווי די הנאה פון... דער משכון איז דאך איר משכון, טעכניקלי. אבער דא האסטו די ראיה אז וואס דו האסט נישט יעצט קיין הנאה, ווייל "למדה שלא ליהנות", יעצט האסטו יא הנאה. דאס איז דער רמב"ם'ס פשט.

ר' יואל אשר: איך וויל מיר געבן אויפצוגיין א רגע.

המקדש בהנאת מלוה — דריי הלכות מוסכמות אין דער גמרא

ר' יצחק: "המקדש בהניית מלוה", דא זענען מיר. דעמאלטס, דו קענסט פארן דארט פאר א סעקונדע. "הרי זו מקודשת". איז דער רמב"ם מסביר. יא, דאס איז קלאר געזאגט. לאמיר נישט... ניין, ניין, דער רמב"ם גייט מסביר זיין. אבער קודם לאמיר זאגן, די גמרא שטייט אזא לשון. לאמיר מאכן אזויווי דריי הלכות, דאס איז מוסכם. די לשון איז מוסכם, די שאלה איז נאר די פשט פון זיי, רייט?

נאמבער וואן, "המקדש במלוה אינה מקודשת". דאס איז די מסקנת הגמרא, יא?

נאמבער טו, "מלוה במשכון מקודשת".

"המקדש בהניית מלוה" אויכעט "מקודשת".

אזוי שטייט אין די גמרא, יא? דאס איז אלעס זאכן וואס קומט ארויס פון די גמרא, וואס איך מיין אז זיי זענען מוסכם. די שאלה איז אבער וואס איז די טייטש "המקדש במלוה"?

דער רמב"ם'ס טייטש אין די גמרא

דער רמב"ם האט געטייטשט, אויף דעם האט דער רמב"ם געזאגט "כיצד". ווי "כיצד" האט דער רמב"ם געזאגט אין זיין פשט. דאס הייסט, דער רמב"ם איז טאקע נישט קיין יחידאי, ס'איז דער רמב"ם'ס טייטש אין די גמרא, אבער אנדערע מפרשים גייען אנדערש טייטשן אויף די אלע זאכן.

אבער דער רמב"ם האט געטייטשט, "המקדש במלוה" הייסט אז זי איז מוחל א מלוה וואס זי האט שוין. דאס איז נישט "מקודשת". דאס הייסט, זי האט שוין, ער האט איר שוין געבארגט. און "המקדש בהניית מלוה" איז טייטש אזוי. יא,

דער רמב"ם'ס ביאור: "כגון שהלוה אותה עתה מאתים זוז"

ר' יואל אשר: "כיצד". **"כגון שהלוה אותה עתה מאתים זוז"**, ער בארגט איר יעצט צוויי הונדערט זוז. **"ואמר לה"**, און ער זאגט איר אזוי: **"הרי את מקודשת לי בהנאת זמן שארויח לך במלוה זו"**. איך גיי דיר געבן מער צייט וויפיל מ'האט אפגעשמועסט.

ר' יצחק: נישט וואס מ'האט אפגעשמועסט, ער האלט יעצט ביים אפשמועסן,

ר' יואל אשר: רייט? סאו, פרישט האב איך נאך א שפעטער. אפשר וויפיל איז די סטאנדארד? כאילו, יעדער ווייסט אז ס'איז א... הלוואות פאר א חודש, איך גיי דיר מרויח זיין, **שתהיה בידך כך וכך יום**, ס'וועט קענען זיין אין דיינע הענט מער, לענגערע צייט, **ואיני תובעה ממך עד זמן פלוני**, איך גיי עס נאר תובע זיין

ווען ס'וועט קומען יענע כך וכך יום. דעמאלטס, וואס האט מען יעצט געגעבן? האט מען יעצט געגעבן עפעס א נייע זאך, מ'האט געגעבן עפעס א הרווחת זמן. **הרי זו מקודשת, שהרי יש לה הנאה מעתה להשתמש במלוה זו**

ר' יצחק: עד סוף זמן שקבע. דער רמב"ם לייגט נישט... דער רמב"ם לייגט דא אריין, ס'איז נישט קלאר וויאזוי צו פארטייטשן דעם רמב"ם, ווייל דער רמב"ם לייגט דא אריין די נושא פון מרויח זיין זמן. דאך מרויח זיין זמן איז אויך א זאך וואס שטייט אין די גמרא אז מ'מוז אריינלערנען. אבער ביי דער רמב"ם, די ווארט איז נישט די עיקר די הרווחת זמן. די ווארט איז די זעלבע זאך ווי א מלוה. יעדע מלוה הייסט דאך א גראנאטע, די צייט וואס דו האסט די געלט.

ר' יואל אשר: מ'וועט דיר זיין אינגאנצן, איז דאך מרויח געווען אסאך זמן, מער זמן, עד אין סוף זמן. ניין,

ר' יצחק: מ'וועט דיר זיין אינגאנצן

ר' יואל אשר: איז די פשט

דיסקוסיע: הנאת מלוה איז די עצם הלוואה אליינס

ר' יצחק: אז דו באקומסט געלט. מלוה, וואס איז דאס? הרווחת זמן של מלוה איז ריבית. דאס איז די טייטש פון א מלוה. ווען איך געב דיר מיין געלט פאר א וואך, וואס געב איך דיר? איך געב דיר די זכות פון נוצן די וועלט געלט פאר א וואך. צוויי וואכן, וואס איז א חילוק? דאס איז די הנאה פון א מלוה אליינס. ס'איז נישט די געלט.

פריער, די פראבלעם פון א מקדש במלוה איז אז די מלוה אליינס איז דאך שוין נישט ווערד געלט, ווייל ס'איז דיינס, כאילו ס'איז נישט קיין געגעבן גארנישט. אבער די הנאת מלוה, דאס איז ווערד געלט. ווייסטו איך האב א ראיה אז ס'איז ווערד געלט? מ'צאלט אויף דעם ריבית אפילו, רייט? מלוה איז ווערד געלט. צו האבן יענעמ'ס געלט פאר

ר' יואל אשר: א וואך איז

ר' יצחק: ווערד א געוויסע סכום. פאר דעם, דאס האלט דער רמב"ם אז ס'איז גוט. דאס וואס דער רמב"ם זאגט הנאת זמן שהרווחתי לך איז נישט מער צייט ווי עפעס, ס'איז גארנישט. די הנאה פון האבן...

ר' יואל אשר: דו קענסט נוצן מיין געלט, דו קענסט האבן מיין געלט

ר' יצחק: פאר א שטיק צייט.

דיסקוסיע: ווען זאגט ער די קידושין — בשעת ער געבט די געלט

ר' יואל אשר: סאו איך וויל אביסל פארשטיין. כגון שהלוה אותה עתה מיינט, נאכדעם זאגט ער.

ר' יצחק: ניין, נישט נאכדעם.

ר' יואל אשר: נישט בשעת ער געבט דיר יעצט די קעש. יא, בשעת. ווייל דאס וואלט אוודאי געהאלפן. און ווען ער זאגט דא האסטו די מלוה און איך בין דיר מוחל, וואלט עס אוודאי אויך געהאלפן.

ר' יצחק: ניין, נישט מוחל גארנישט.

ר' יואל אשר: ניין, איך זאג די פריערדיגע פאל פון מלוה, איך בין מוותר אויף די מלוה, און איך געב דיר יעצט די געלט, וואלט עס אוודאי אויך געהאלפן.

ר' יצחק: ווייל דעמאלטס איז נישט מלוה להוצאה ניתנה, ווייל יעצט געב איך עס דיר, און איך בין מוותר. אדער דורך די הנאת מלוה. לויט דער רמב"ם, ביידע רעדט פון די צייט. ס'איז נישט קיין חילוק. דאס הייסט, פריער רעדט מען נאכדעם סתם ווייל צו מסביר זיין אז מלוה להוצאה ניתנה. אויב מ'געבט עס אין יענע צייט און מ'איז מקדש בהנאת מלוה איז, ס'איז דא וואס רעדן אז מיט די עצם וואס איך געב דיר די הלוואה אויף אידיש, דאס איז מקודשת, דאס איז די רמב"ם'ס הבנה.

ר' יואל אשר: איך וואלט געלערנט אין רמב"ם, "כגון שהלוה אותה עתה מאתים זוז". ער האט איר געבארגט יעצט,

ר' יצחק: א שעה צוריק,

ר' יואל אשר: און יעצט דארף מען אפשמועסן פונקט אויף די תנאי.

ר' יצחק: ניין, ניין, ניין.

ר' יואל אשר: יעצט לייג איך צו צייט.

ר' יצחק: ניין, מ'איז נישט מסכים, ווייל דער רמב"ם איז מחולק אויף דעם פירוש אז ס'איז דא א חילוק ווען מ'טוט עס. דאס איז נישט אן אנדערע פירוש פון די ריפות, אז דער רמב"ם זאגט אז ס'איז אין ראוי לשמוע. דער רמב"ם'ס טייטש איז, אז מקדש במלוה מיינט מען אז ער איז מוחל די מלוה, און מקדש בהנאת מלוה מיינט מען מיט די עצם הלוואה.

ר' יואל אשר: און ער געבט עס איר יעצט,

ר' יצחק: אלעמאל.

ר' יואל אשר: און נישט מקדש מיט עפעס וואס ער האט איר שוין געגעבן.

ר' יצחק: ער געבט איר יעצט די געלט. ניין,

דיסקוסיע: פארוואס איז דאס בעסער ווי מוחל זיין די מלוה?

ר' יואל אשר: דעמאלטס גייט מען צוריק צו די פריערדיגע שאלה. ער געבט איר די געלט, אבער ער געבט איר נאר א הלוואה. אבער איך געב דיר די הנאה, אויסער דעם וואס איך געב דיר, ס'איז דא עפעס א צורה וואס איך געב געלט, געב איך דיר די הנאה אז דו גייסט קענען נוצן די געלט פאר אפאר וואכן. משא"כ ווען איך געב דיר די הנאה, אבער די געלט ליגט שוין ביי דיר,

ר' יצחק: דעמאלטס האסטו עס נישט. קענסט אזוי זאגן, אבער דעמאלטס געבסטו אויך נישט קיין הנאה. Just to be clear, ווען איך געב דיר, בין איך מוחל, ס'וועט דיין געלט.

ר' יואל אשר: איך געב דיר נישט קיין מלוה. ס'איז נישט גרעסער,

ר' יצחק: ס'איז וויניגער, ווייל ס'איז געגעבן געלט, און די מלוה לא

ר' יואל אשר: תנאה האט נישט פאר אים אויפגעגעבן.

ר' יצחק: ס'איז נישט קיין... עגזעקטלי, ס'איז איר געלט. דו ביסט מוחל אז דו דארפסט נישט צאלן. דאס איז די פראבלעם פון די מלוה אליינס, לויט דער היינט. זאגט דער רמב"ם,

ואסור לעשות כן — כריבית

ר' יואל אשר: ואסור לעשות כן, אבער למעשה טאר מען נישט טון אזוי ווייל ס'איז כריבית. פארוואס? ווייל רבית מיינט דאך אייביג אז מ'צאלט געלט פאר די צייט וואס דו האסט מיין געלט, איך גיי דיר צוצאלן אויף די חוב. דא פארדינט איר א פרוי פון די צייט. זאגט ער, איך גיי צולייגן מער צייט, א רוחה זמנים, וואס באקום איך פון דעם? באקום איך א פרוי. ממילא איז עס כרבית.

דיסקוסיע: פארוואס נאר "כריבית" און נישט ממש ריבית?

פארוואס? נישט ממש רבית. ממש רבית איז עס, נישט אז איך האב געזען ברענגען זיי פון דעם אירי, ווייל דער מאן דארף געבן זאכן פאר דער פרוי, די פרוי דארף געבן זאכן פאר דער מאן. ס'איז דאך נישט ממש א קנין אז ער האט הנאה פון איר, זי האט דאך הנאה פון אים. זאל מען לערנען שפעטער, ס'איז דאך דא שייכות וואינען, ס'איז דאך דא אלע סארט זאכן. סאו בעצם איז עס כרבית, נאר ס'האט די צורה ווי ס'זעט אז זי זאל קויפן נאך עפעס מיט די געלט.

ר' יצחק: די פוינט איז אזוי, ס'איז ריבית אינגאנצן אנדערע ווערטער. ער איז זי מקדש מיט די זאך וואס ריבית צאלט פאר, לויט די רמב"ם'ס פשט, הונדערט פראצענט ריבית. נאר ס'איז כרבית, ווייל איך וואלט געזאגט, אפשר די מירי זאגט בעיסקולע דאס, אבער איך וואלט געזאגט פשוט אז ס'איז ווי אונז לערנען א גאנצע צייט. קדושה איז נישט קיין אמת'דיגע קדושה. דאס איז נישט קיין מקח וממכר. רבית איז ווען מ'קויפט עפעס. קויפן א פרוי איז א פארמאליטעט, כביכול אזוי ווערט דער קנין, אזוי ווערט זי דיין פרוי,

ר' יואל אשר: אבער דו האסט נישט געקויפט עפעס. ניין, איך וואלט פארשטאנען אז דער וואס האט געזאגט אז ס'איז נישט עיקר רבית איז פשט ווייל ער באקומט דאך יעצט א פרוי. סאו אויסער וואס ער באקומט געלט, וואס ער גייט נאך צוריק באקומען די געלט ווען ס'ענדיגט זיך, האט ער יעצט הנאה

ר' יצחק: אז ער האט א פרוי.

ר' יואל אשר: דאס וואלט געווען ממש רבית ווען דער מאן האט ממש נאר הנאה פון די פרוי און די פרוי איז א שפחה. לאמיר זאגן אזוי, ווען ס'וואלט געווען א שפחה וואלט טאקע געווען רבית.

ר' יצחק: לאמיר זאגן,

ר' יואל אשר: יא. אבער א פרוי איז דאך נישט, ס'איז דאך אזוי ווי דו זאגסט, ס'איז א...ביידע האבן הנאה איינער פון אנדערן, אבער אויך איז עס נאר א פארמאל קנין. יא, אקעי, ביידע זענען נהנה.

ר' יצחק: דאס איז אפשר די זעלבע זאך, דאס זאג איך. לויט דעם רמב"ם'ס פשט איז דאס די זעלבע זאך. ער איז מקדש מיט די זאך וואס רבית צאלט פאר, נאר קידושין הייסט נישט רבית. דאס איז די בחירה דקרי רבית.

"ופירשו רבותי" — דער רמב"ם'ס קריטיק אויף זיינע רבי'ס

ר' יואל אשר: זאגט דער רמב"ם, די פשט וואס איך האב דיר יעצט געגעבן אין די סוגיא פון המקדש במלוה וורסוס המקדש בהנאת מלוה איז מיין פשט.

ר' יצחק: אבער **"ופירשו רבותי"**,

ר' יואל אשר: מיינע רבי'ס, דאס הייסט די מפרשים פון די גמרא פאר דעם רמב"ם, די רי"ף און אנדערע, **האבן מפרש געווען אין די ענין פון הנאת מלוה "דברים שאין ראוי לשמען"**. זיי האבן מפרש געווען נישט גוטע פשטים. דאס הייסט, דער רמב"ם האלט נישט פון זייער פשט, און נישט נאר ס'איז נישט גוט פשט געלערנט אין די גמרא, נאר ס'איז ממש נישט גוט, "דברים שאין ראוי לשמען".

דער רי"ף'ס פשט: ארכה לזמנו כפשוטו

ר' יצחק: ער טייטשט, דער רב, מגיד משנה, דער מגיד משנה און אלע לערנען אזוי ווי דו זאגסט, אז דער רמב"ם מיינט רי"ף'ס פשט. רי"ף'ס פשט איז געווען אז די ארכה לזמנו איז כפשוטו, אז טאמער ער איז שוין פריער בארגן געלט און ער לייגט יעצט צו צייט אויף די הלוואה, דעמאלטס איז עס עפעס בעסער ווי די ערשטע הלוואה לכתחילה. ס'איז נישט קלאר צו פארשטיין פארוואס ס'איז בעסער. דאס איז די פראבלעם. ממילא האט דער רמב"ם געלערנט אינגאנצן אנדערש, און מיר גייען נישט יעצט אריינגיין.

דער ראב"ד האט אויך געברענגט די פשט פון די רבותיו של הרמב"ם, און ער זאגט אזוי האבן די ראשונים מפרש געווען, און דאס איז אפשר בעסער. דער ראב"ד זאגט אז ער איז מסכים אז דער רמב"ם'ס סארט קנין וועט ארבעטן, אבער אפילו מ'טוט נישט דאס, אפילו מ'לייגט נאר צו צייט שפעטער, העלפט עס אויכעט.

ר' יואל אשר: אה, ס'קומט מיט א תנאי אז זי האט שוין די געלט גרייט צו צאלן, און יעצט קען זי נוצן די געלט נאכאמאל, ווייל נישט איז ווייטער דא די פראבלעם פון מלוה להוצאה ניתנה?

ר' יצחק: די פריערדיגע פראבלעם? איך הער. יא. אקעי. מעיבי.

וואס מיינט "דברים שאין ראוי לשמען"?

על כל פנים, איך מיין אז "דברים שאין ראוי לשמען" איז פשוט, ווען נישט וואלט דער רמב"ם געדארפט ברענגען די פשט און זאגן "ואני אומר". ער זאגט אז ס'איז אזא שלעכטע פשט, ס'איז נישט ראוי עס צו הערן, דארפסטו אפילו נישט אריינשרייבן אין רמב"ם.

ר' יואל אשר: אבער פארוואס זאגט ער עס יא? ווייל ס'איז זייער מעגליך אז דו לערנסט רי"ף.

ר' יצחק: אלע פלעגן לערנען רי"ף. אויך, "לשמען" קען זיין, מיר האבן פריער געטראכט אז ס'איז יום טוב, ער זאגט אז ס'איז כפירה, טארסטו נישט וועלן הערן. קען זיין "לשמוע", איך זע אזוי טייטשט דער טייטשער דא. "לשמוע" קען זיין אזוי ווי, איך וועל זען אין די תרגום, "לאדם אמר כי שמעת לקול אשתך". וואס טייטש "כי שמעת"? וואלסטו געהערט? ניין, ס'האט דיר אויסגעהערט. "שמיעה", די תרגום טייטשט "קבלת".

ר' יואל אשר: "שמע" אסאך מאל מיינט "לקבל",

ר' יצחק: נישט "שמר". "שמע". "שמיעה" אין די תורה קען אסאך מאל מיינען פאלגן, מקבל זיין. "ראוי לשמען" מיינט אפשר מ'זאל נישט מקבל זיין. אוודאי מעג מען לערנען די רי"ף, ס'איז נישט קיין עבירה צו לערנען די רי"ף פשט.

ר' יואל אשר: שוין, "ראוי לשמען" מיינט זיי צו פאלגן, זיי צו פאלגן, ווייל באמת וועט עס נישט זיין קיין גוטע קידושין לויט די רמב"ם.

ר' יצחק: ס'קען זיין אז ס'וועט גראדע יא זיין, ס'איז דאך נישט קלאר אז די רמב"ם איז מחולק אויף די הלכה.

ר' יואל אשר: אה, ער לערנט אז ס'איז נישט גוט אפגעלערנט די גמרא?

ר' יצחק: יא, מ'דארף וויסן. אפשר מסתמא, ס'סאונדט פאני אויב ס'איז "אינו ראוי לשמען", מסתמא איז ער נישט מסכים מיט די גמרא. בקיצור,

ר' יואל אשר: דער רמב"ם לכאורה, דער וועג וויאזוי ער זאגט עס איז פשט אז ער וואלט געזאגט אז זי איז איינע מקודשת, ער זאגט אז מן התורה וואלט זי נישט געווען מקודש.

ר' יצחק: אבער דער רמב"ם גייט נישט אריין אין וואס איז דער דין פון יענע אנדערע קעיס וואס זיינע רבי'ס האבן געזאגט פשט.

ר' יואל אשר: ער זאגט אז ער מיינט נאר דיר מרמז צו זיין אז דו זאלסט נישט אפלערנען פשט פאלש אין די גמרא, ער איז דאך א הלכה ספר, אזוי ווי ער מיינט יא אפצוווענדן.

ר' יצחק: דער רמב"ם איז א ספר פון אלע הלכות וואס שטייען אין די גמרא, די וואס שטייען נישט אין די גמרא,

ר' יואל אשר: שטייען נישט, ער דארף נישט זאגן.

סיכום: די גרויסע שאלה — וואס איז מער ווערד?

מ'דארף פארשטיין, ס'איז מיר נאך אלץ א גרויסע... ס'איז מיר זייער שווער. אויב קוק איך אלעס אן, צו ער געט איר יעצט עפעס, צו ער איז נאר מותר עפעס וואס מ'האט שוין געספענדט, וועט אלעס מער ווייניגער שטימען. ווייל הגם ווען איינער איז מוותר א חוב, געט ער דאך די מערסט, ער געט מער ווי ווייניגער.

רמב"ם הלכות אישות פרק ה — המשך: מקדש במלוה, בחוב שיש לו ביד אחרים, בפקדון ובשאלה, בהנאה, ובמלאכה

הלכה: מקדש במלוה ופרוטה — דעתה אפרוטה

ר' יואל אשר: ער זאגט אז ער מיינט נאר צו מרמז זיין דו זאלסט נישט אפלערנען פשט פאלש אין די גמרא. ער איז דאך א הלכה ספר, אזוי ווי ער מיינט יא אפצוווענדן. עניוועי.

ר' יצחק: דער רמב"ם איז א ספר פון אלע הלכות וואס שטייען אין די גמרא. די וואס שטייען נישט אין די גמרא, שטייען נישט.

ר' יואל אשר: ער דארף נישט זאגן. מ'דארף פארשטיין, ס'איז מיר נאך אלץ א גרויסע... ס'איז מיר זייער שווער. אויב קוק איך אלעס אן צו ער געבט איר יעצט עפעס, צו ער איז נאר מבטל עפעס וואס מ'האט שוין געספענדט, וועט אלעס מער ווייניגער שטימען. ווייל הגם ווען איינער איז מבטל א חוב, געבט ער דאך די מערסטע, ער געבט מער ווי ווען ער געבט א הנאת מלוה.

ר' יצחק: דער רבי איז געווען די סברות רבותיו של הרמב"ן, אז ס'איז דא א חילוק אויב ס'איז שוין די נאכט, אבער ער געבט יעצט.

ר' יואל אשר: ממילא, זי האט די געלט יעצט גרייט, הייסט עס ווי ער געבט איר עס. ער ווארט איר און ער לאזט עס איר האלטן, הייסט עס אז ער גיבט איר עס.

ר' יצחק: ווייל די שאלה איז אז דעמאלטס קען מען שוין זאגן לכתחלה. דאס איז בעיסיקלי וואס דער רמב"ם זאגט. ווען ער געבט דיר לכתחלה, קענסטו אויך זאגן אז ער געבט דיר די מלוה. פארוואס הייסט דאס הנאת מלוה און דאס... פארשטייסטו?

ר' יואל אשר: ס'קען זיין ווען דער רמב"ם זאגט דברים שאין ראוי לשמען, וואלסטו פארשעמט מיינע רבי'ס. ס'זענען געווען אזא ריזיגע תלמידי חכמים. דא האבן זיי זיך טועה געווען. ס'איז א בושה, ס'איז א בושה, ס'איז מאך א שוואך. אנדערע וואלטן געזאגט תלמוד תורה כתבו. דער רמב"ם זאגט נישט תלמוד תורה כתבו, באט דערמאן עס נישט. ס'איז א בושה פאר זיי.

ר' יצחק: דער הייליגער רמב"ם זאגט ער פארשטייט נישט וואס דער רבי איז אזוי... דער רמב"ם איז אים פרוגז אויף דעם. אקעי.

דער רמב"ם'ס לשון: אמר לה הרי מקודשת לי בפרוטה זו ובחוב שיש לי אצליך

ר' יואל אשר: זאגט דער רמב"ם ווייטער, **אמר לה, אזא פאל, הרי מקודשת לי בפרוטה זו ובחוב שיש לי אצליך.** איך האב אבער דיר א חובה, מלוה, מלוה, פריטה. **הרי זו מקודשת.** די גמרא רופט עס מלוה, פריטה, דעתה, פריטה.

זאגט שוין, הגם די מלוה איז מער, אבער היות מלוה להוצאה ניתנה, אבער די פריטה וואלט—

ר' יצחק: דאך יא עפעס באקומען.

ר' יואל אשר: די אנדערע שברים וואלטן געווען, היות דאס איז דאך א קליינע פריטה, ווערט עס בטל צו די מלוה, און מלוה איז אינה מקודשת. זאגט ער נישט אזוי. **וכן אם אמר לה, אבער במלוה שיש לי אצליך ובפרוטה.** פריערדיג איז קודם הילוה—

ר' יצחק: איז דאטא א פרוטה.

הלכה: חוב שיש לו ביד אחרים — במעמד שלשתן

ר' יצחק: דאס איז נאך אן ענליכע שאלה פון א מלוה. אבער נישט א מלוה וואס זי איז אים שולדיג, נאר...

ר' יואל אשר: יא, **היה לו חוב ביד אחרים.** אן אנדערע מענטש איז אים שולדיג געלט. א דריטער איד איז שולדיג געלט. וואלט ער געזאגט, לאמיר זאגן איר קרוב אדער וואס? און ער זאגט איר, **הרי את מקודשת לי בחוב שיש לי ביד זה,** איך בין דאך שולדיג געלט פאר יענער און יענעם מענטש.

ר' יצחק: יענער איז מיר שולדיג געלט.

ר' יואל אשר: אה, שולדיג. אה, יענער איז דאך מיר שולדיג געלט. אנטשולדיג, איך וועל נישט מיט זיין א קרוב. אזא פאל. יענער איז מיר שולדיג געלט, און ער זאגט אז מ'איז מקודש מיט די חובות וואס יענער האט. יענער דארף עס באצאלן, ער דארף עס דיר באצאלן. אנשטאט מיר באצאלן, האט יענער דארפן דיר באצאלן.

און ער זאגט אז **ס'איז במעמד שלשתן.** ס'איז דא דארטן דער מאן, די פרוי, און דער מענטש וואס איז שולדיג די געלט. במעמד שלשתן, מיין איך אז ס'איז דא א שיטה אין גמרא אז פון יענעמאל איז ער שוין שולדיג פאר יענעם. ס'איז נישט אז ווען יענער גייט קומען צוריקבערענגען די געלט, ס'איז נישט נאר א הבטחה, איך זאג צו אז ווען יענער גייט מיר אריינגעבן די געלט, גיי איך אים זאגן אה, טראג עס צו יענעם. נאר די חיוב אויף די דריטע מענטש, אויף די בעל חוב'ה, איז צו באצאלן פאר דעם מענטש. מ'איז שוין קונה פון דעמאלטס.

ר' יצחק: איז ממילא—

ר' יואל אשר: כאילו ער געבט איר א...

דיון: פארוואס ארבעט חוב שיש לו ביד אחרים, הגם מלוה להוצאה ניתנה?

ר' יצחק: איי, מלוה להוצאה ניתנה, דאס איז נאר ווען ס'איז ביי איר. ווען ס'איז ביי יענעם, באקומט זי די עכטע שוה פרוטה. דאס שטימט וואס איך האב געלערנט מלוה להוצאה. מלוה להוצאה מיינט, ס'איז נישט דא קיין געלט, ס'איז נאר דא א חוב. א חוב איז ווערט געלט, אבער יעצט געבט ער איר א חוב וואס ליגט ביי יענעם, איז עס ווערט געלט.

ר' יואל אשר: ס'איז א טשעק, ס'איז א טשעק.

ר' יצחק: ווען איינער געבט א טשעק, יא? א טשעק איז בעיסיקלי א מלוה, רייט? א טשעק זאגט פאר די באנק, וואס איך האב געבארגט פאר די באנק געלט, רייט? ער בארגט פאר יעדן איינעם געלט, און איך שרייב א טשעק. ער טייטשט, איך הייס פאר די באנק, איך שרייב א שטר, וואטעוווער, סוף איך הייס פאר די באנק, די צאל איז פאר יענעם. יא? דאס איז די טייטש, חוב שיש לי ביד אחרים, דאס שטייט אז מיט א טשעק קען מען מקדש זיין. און פרעגן די רבונו של עולם—

ר' יואל אשר: דאס הייסט אז ס'איז מעמד שלשתן. וואס טייטשט מען?

ר' יצחק: ניין, ס'קען זיין אז מיט א שטר ארבעט אפילו, נישט מען א מענטשער שטייט אין א וויסן. אזוי ווי איך האב געזען דא אונטן.

ר' יואל אשר: אקעי, ווייטער.

הלכה: קידשה בפקדון או בשאלה שבידה

ר' יואל אשר: קידשה בפיקדון שיש לו בידה.

ר' יצחק: איך טעק איז וויסקלי א שטר. ס'איז דא אסאך חקירות וועגן טעם.

ר' יואל אשר: אקעי, ער האט אים מקדש געווען מיט א פקדון. ס'טייטש, ער איז איר שולדיג געלט, און ער האט איר פקדון. פארקערט, אנטשולדיגט. ער איז אים שולדיג געלט, און ער האט געגומען איר... איר לאכט.

ר' יצחק: נישט קיין געלט, סתם א פקדון. **פיקדון שיש לו בידה,** ער האט געגעבן צו היטן זיין טיש.

ר' יואל אשר: אה, נישט א משכון, אנטשולדיגט, א פקדון. אקעי, **שיש לו בידה. אויב איז שאלה שהשאילה** מיט עפעס וואס זי האט אים געבארגט, א חפץ וואס זי האט אים געבארגט.

ר' יצחק: אויף וואס ער האט איר געבארגט? יא. חילוק ביי א פקדון איז שאלה נאר אז פקדון איז א שומר, שאלה איז א שואל.

ר' יואל אשר: אקעי, זייער גוט. סאו, געלט, נאכאמאל, בעיסיקלי ענליך צו מלוה, ס'טייטש געלט אדער עפעס וואס ליגט ביי איר.

ר' יצחק: נישט געלט, מלוה מיינט געלט, און פקדון מיינט נישט געלט.

ר' יואל אשר: איך ווייס נישט געלט, אדער א פקדון אדער א חפץ וואס ליגט ביי איר. אבער ס'ליגט ביי איר בפקדון אדער בהלוואה. איז **אם היה הפיקדון והשאלה או שוה פרוטה מהם קיים ברשותה, אויב די פקדון אדער שאלה, אדער לכל הפחות א חלק דערפון, ליגט אין איר רשות, איז הרי זו מקודשת,** ווייל זי האט באקומען עפעס א דבר ממשי.

ר' יצחק: ס'איז אריבערגעגאנגען צו איר די זאך.

ר' יואל אשר: אנדערש ווי מלוה וואס להוצאה ניתנה, און די זאך איז דאך דא אן עכטע זאך, און די זאך האט זי יא באקומען. וואס טוט זיך אין אזא פאל?

ר' יצחק: מ'קען גיין זאגן מער ענינים פון...

ר' יואל אשר: דא גייען מיר עפענען זאכן וואס איז הנאה אזוי ווי... נישט א חפץ אדער נישט קיין עקטשועל געלט.

ר' יצחק: מאכן עפעס אזא קעפל, הנאה? הנאה איז שוה פרוטה? עפעס אזא... יא. אקעי.

הלכה: מקדש בשכר שאדבר עליך לשלטון – ההנאה שבאה לה מדבריו הרי היא כמלוה

ר' יואל אשר: וואס טוט זיך ווען א מענטש זאגט אזוי, **הרי את מקודשת לי בשכר שאדבר עליך לשלטון?**

ר' יצחק: איך וועל זאגן גוטע זאכן פאר דיר—

ר' יואל אשר: פאר די שלטון אז דו זאלסט נישט דארפן באצאלן טעקסטעס למשל. **ודיבר עליה לשלטון, ער האט גערעדט טאקע, והניחה השלטון ולא תבעה,** די שלטון האט טאקע איר אפגעלאזט און נישט גענומען פון איר געלט וואס זי איז געווען שולדיג. האט זי באקומען יעצט א גרויסע ווערד, א גרויסע הנאה. אבער **אינה מקודשת,** זי איז נישט קיין מקודשת. פארוואס? **אלא אם נתן לה פרוטה משלו.** אויב ער האט צוגעלייגט נאך א פרוטה, דעמאלטס יא, איז זי מקודשת מיט די פרוטה. אבער מיט די הנאה אליין קען מען נישט מקדש זיין.

פארוואס? **שההנאה שבאה לה מדבריו הרי היא כמלוה.** די הנאה וואס איז אנגעקומען דורך זיין שתדלנות איז אזוי ווי א מלוה. דאס הייסט, אז זי האט געהאט א פרעשור, און די רעגירונג האט יעצט אראפגענומען די פרעשור. אבער ס'איז נישט פשט אז די רעגירונג האט איר געגעבן געלט. ווען די רעגירונג האט איר געגעבן די געלט, אין אזא פאל וואלט עס געארבעט. ער וואלט געווען אריינגעקומען מקדש איר מיט געלט וואס א צווייטער געט איר. אבער סך הכל האט ער אראפגענומען א פרעשור, אראפגענומען א חוב. איז די זעלבע זאך ווי א מלוה. ווען איינער איז מקדש במלוה, וואס האט ער געטון? ער האט אראפגענומען די פרעשור אז דו דארפסט מיר באצאלן. המקדש במלוה אינה מקודשת. אינטערעסאנט. איך דארף פארשטיין דעם מהות פון מלוה.

דיון: פארוואס געשפארט איז נישט געגעבן — דער יסוד פון צורת הנתינה

ר' יצחק: די זעלבע זאך, מוחל זיין געלט הייסט נישט.

ר' יואל אשר: די גאנצע צייט קומען מיר צוריק צו דעם, ביי די אלע זאכן וואס דער צד השוה איז אז ס'פעלט א צורה פון געבן עפעס. ווייל מ'קען דאך זאגן אז באופן מופשט באקומען מען אסאך מער. לאמיר זאגן, ס'האט איר געשפארט הונדערט טויזנט דאלאר אין טעקסעס. אבער ס'איז נישט געווען קיין צורה פון געבן געלט.

ר' יצחק: געשפארט איז נישט געגעבן.

ר' יואל אשר: געשפארט איז ער האט געגעבן אסאך מער ווי געגעבן א פרוטה.

ר' יצחק: ס'איז זייער פיין, אבער נישט פאר קידושין. געב א פרוטה.

ר' יואל אשר: געב צו א פרוטה משלו. פארוואס זאל א מענטש, א נארמאלער מענטש קערט דאך אסאך מער וועגן די הונדערט טויזנט דאלאר ווי וועגן די פרוטה. וועגן דעם טראכט ער אז די ווארט איז די צורה. ס'איז דא א צורה ווי מ'געבט געלט און מ'איז קונה.

ר' יצחק: איך ווייס נישט. ס'איז נישט אריבערגעגאנגען קיין שום געלט פון אים צו איר. איך ווייס נישט צו דאס, ס'איז נישט אריבערגעגאנגען גארנישט פון אים צו איר. דו דארפסט נישט קיין צורה, דו דארפסט עפעס געבן. ס'איז גארנישט געקומען פון אים צו איר. ס'איז געווען עפעס וואס זי איז טעארעטיש, קענסטו זאגן.

דאס איז דער סוד אז ס'איז דא מענטשן וואס ווען, לאמיר נישט זאגן דעם סוד, לאמיר עס האלטן אין סוד.

ר' יואל אשר: וואס מ'זאגט אויף קעמערע, יא? יא. אפשר דארף מען מאכן אז די...

ר' יצחק: איך האב א סוד דא, ספעציעל סובסקרייבערס.

ר' יואל אשר: די פריים סובסקרייבערס, די וואס הערן אויס יעדע שיעור, זאלן קענען באקומען אפאר סודות.

ר' יצחק: יא, אבער נאר אפאר... ניין, א סוד איז נישט ווייל מ'צאלט נישט קיין געלט, ס'איז א סוד ווייל מ'דארף האבן א ראיות צו הערן.

ר' יואל אשר: א סוד, די עיקר טייטש סוד מיינט ווען מענטשן קומען זיך צוזאמען, "סוד חכמים ונבונים". סאו די סוד זאגט מען נישט אויף א סקרין, סוד דארף מען זיך צוזאמקומען.

ר' יצחק: און שפעטער מ'רעדט, און מ'וועט וויסן. אקעי.

הלכה: מקדש במלאכה — השכירות יזכה בה הפועל מתחילה ועד סוף

ר' יואל אשר: ווייטער. **"הרי את מקודשת לי במלאכה זו שאעשה עמך",** אן ענליכע הלכה, א נייע פאל וואס האט אן ערליכקייט. דו ביסט מקודש מיט, איך גיי ארבעטן פאר דיר, איך בין א הענדי מען, איך גיי דיר בויען א קיטשן.

וואס איז די הלכה? **"אינה מקודשת, אלא אם כן נתן לה פרוטה משלו",** ער האט צוגעגעבן נאך א פרוטה. פארוואס? זאגט דער רמב"ם אן אינטערעסאנטע זאך. ווען א מענטש ארבעט פאר איינעם, א פראדזשעקט, איז **"השכירות יזכה בה הפועל מתחילה ועד סוף".**

דיון: פארוואס שכירות איז ווי מלוה

ר' יצחק: ס'הייסט, ס'איז נישט פשט ווען ווערט די חיוב. די חיוב איז אזוי, דאס איז א חיוב פון מתחילה ועד סוף. ער דארף באצאלן ווען מ'האט אפגעשמועסט אז מ'דארף באצאלן. אבער למעשה איז, אז ווען איך ארבעט פאר דיר, ווען ווערט אביסל געלט פון דיינס כאילו מיינס, אדער איך בין שולדיג? ווען ווערסטו מיר שולדיג די געלט? קענסטו זאגן אז ס'ווערט שולדיג? סוף די גאנצע ארבעט באקומסטו הונדערט דאלאר. ניין, די תירוץ איז, אז איך בוי דיר א הונדערט דאלאר'דיגע הויז, יעדע פעני וואס איך בוי דיר—

ר' יואל אשר: ווער איך שולדיג. דו ווייסט אז די גאנצע צייט איז ער זוכה אין די געלט. ס'טייטש אזוי: ער גייט איר בויען עפעס, יא? ער גייט איר בויען א שיינע טיש. אויב וואלט מען ווען געזאגט אז ביז ער ענדיגט בויען איז עס נאך קיינעמ'ס נישט, לאמיר זאגן, און יעצט איז ער איר עס מקנה.

ר' יצחק: מיר רעדן יעצט פון די טיש. מיר רעדן יעצט פון די שכירות. ס'איז איר טיש. ער בויעט אויף איר האלץ, וואטעווער. ער בויעט איר א טיש, און נישט די שאלה.

ר' יואל אשר: אקעי, דער וואס געבט איר א מתנה. אקעי, ער בויעט אין איר הויז עפעס.

ר' יצחק: ער מאכט איר. ער ארבעט פאר איר. די שאלה, די ארבעט איז עפעס ווערט. אבער די שאלה איז צו ער געבט—

ר' יואל אשר: איר עוואר א פרוטה אזוי ווי בשעת... ווערט ער נאך נישט מחויב צו ווערן באצאלט, נאר ביי די ענד, ווען ער האט געענדיגט זיין ארבעט. דאס געבט ער איר יעצט דעמאלטס די ווערט פון אזויפיל און אזויפיל געלט. אבער א דין אז שכירות איז זוכה מתחילה ועד סוף, אז א גאנצע צייט ווען ער ארבעט, ווערט מען אים עפעס שולדיג.

ר' יצחק: איי, מ'דארף נישט צאלן. פשט איז א הלוואה.

ר' יואל אשר: ביי די ענד דארף מען אים באצאלן פאר אלעס פון אנהייב. פשט ווען ער האט געארבעט צוועלף שעה, צאלט מען אים יעצט א הלוואה פון צוועלף שעה צוריק, און א הלוואה פון צען שעה צוריק, און אויך א הלוואה פון פינף מינוט צוריק. אבער די פינף מינוט צוריק איז שוין זייער ווייניג, איז שוין ווייטער על מלוה. ס'ווערט זיך זייער ענליך צו מקדש מלוה. **כל זמן שיעשה מקצת מן המלאכה, יזכה במקצת מן השכר. ונמצא קומט אויס אז השכר כולו איז מלוה.** איז אזוי ווי א מלוה ביי איר, ווייל זי דארף אים יעצט באצאלן אויף די אלע ארבעט.

ר' יצחק: ער איז כולל אויף די מלוה.

ר' יואל אשר: מלוה אויף די מלוה, מלוה אויף די מלוה.

הלכה: תן דינר לפלוני ואתקדש אני לך

ר' יואל אשר: לאמיר גיין ווייטער. **האשה שאמרה, תן דינר לפלוני, מתנה,** געב פאר יענעם, געב פאר מיין טאטע, לאמיר זאגן, א דינר פאר מתנה, **ואתקדש אני לך,** און איך וועל ווערן נתקדש צו דיר. **ונתן** האט געגעבן, **ואמר לה,** און איך האב געזאגט, **הרי את מקודשת לי.**

קידושין דורך הנאה: מתנה צו דריטע, משכון, און על מנת להחזיר

הלכה ה (המשך) – קידושין דורך הנאה פון מתנה צו א דריטן

ר' יצחק: לאמיר גיין ווייטער.

ר' יואל אשר: האשה שאמרה תן דינר לפלוני מתנה, גיב פאר יענעם, גיב פאר מיין טאטע לאמיר זאגן, א דינר פאר א מתנה, **ואתקדש אני לך,** און איך וועל ווערן נתקדש צו דיר. **ונתן,** און ער האט געגעבן, **ואמר לה,** און ער האט צו איר געזאגט, **הרי את מקודשת לי בהנאת מתנה זו שנתתי על פיך,** דו זאלסט ווערן מקודש צו מיר מיט די הנאה פון די געלט וואס איך האב געגעבן פאר יענעם.

איז הרי זו מקודשת, איז זי יא מקודשת, **אף על פי שלא הגיע לה כלום, הרי נהנת ברצונה שנעשה, ונהנה פלוני בגללה,** אז זי האט הנאה דאס אז מ'האט געגעבן פאר יענעם מענטש געלט, קען זי ווערן נתקדש מיט די הנאה.

וכן אם אמרה תן דינר לפלוני מתנה ואתקדש לו, איך וועל מקודש ווערן נישט

ר' יצחק: פאר דיר נאר פאר יענעם. דאס הייסט, פארקערטע פאל פון דאס.

ר' יואל אשר: נו, יענער דארף ווייטער זאגן "הרי את מקודשת לי",

ר' יצחק: ווייל מ'קען נישט זאגן סתם אזוי.

ר' יואל אשר: און מ'האט געטון אזוי, **ונתן לו וקידשה אותו פלוני ואמר לה הרי את מקודשת לי**

ר' יצחק: בהנאת מתנה זו שקיבלתי ברצונך, דו ביסט מקודש מיט

ר' יואל אשר: דעם וואס איך האב באקומען.

ר' יצחק: יא, ווייל איינער אנדערש האט געגעבן א קידושין פאר איר. וואס האט ער געגעבן פאר איר? ער האט געגעבן פאר איר די הנאה אז יאנקל האט געלט,

ר' יואל אשר: ער האט באקומען א מתנה. ס'איז אן אינטערעסאנטע זאך.

ר' יצחק: הרי זו מקודשת מיט די הנאה.

קידושין דורך הנאה וואס קומט פון דעם מקדש'ס צד

ר' יצחק: אמר לה,

ר' יואל אשר: הא לך דינר זה מתנה והתקדשי לפלוני, באקום די דינר א מתנה און ווער נתקדש צו פלוני. אבער ער זאגט עס נישט בתורת שליח, ער איז נישט קיין שליח. ער טוט זיך זיין, ער געט איר א מתנה.

און נאכדעם קומט **פלוני ואמר לה הרי את מקודשת לי בהנאה זו הבאה לך בגללי,** וועגן מיר. **איז הרי זו מקודשת אף על פי שלא נתן לה המקדש כלום,** דער מקדש האט גארנישט געגעבן, יענער האט געגעבן. אבער למעשה האט זי באקומען די געלט, און ס'איז געווען פאר זיינעטוועגן. ס'איז אזוי ווי א זכות, ניין?

ר' יצחק: ס'איז די זעלבע זאך,

ר' יואל אשר: ארבעט ביידע וועגן.

ר' יצחק: אזוי ווי ער קען געבן לכבוד איר פאר א צווייטן, און מיט דעם באקומט זי, קען זי באקומען פון א טאטן.

אדם חשוב: ווען די פרוי גיט דעם מאן

ר' יואל אשר: וואס טוט זיך אזא אינטערעסאנטע פאל? **אמרה לו,** זי איז א פעמיניסט, זי זאגט פונקט פארקערט, איך גיי דיר געבן געלט. **אמרה לו, הא לך דינר זה מתנה ואתקדש לך,** איך געב דיר א דינר א מתנה, און איך וועל ווערן מקודש צו דיר.

ולקחו, ער פאלגט, ער נעמט די דינר, **ואמר לה, הרי את מקודשת לי בהנאה זו שקיבלתי ממך מתנה,** זאלסט ווערן מקודש צו מיר מיט די הנאה אז איך האב באקומען פון דיר א מתנה.

איז אם אדם חשוב הוא, אויב איז ער אן אדם חשוב, און דאס אז ער האט באקומען פון איר א מתנה איז פאר איר א הנאה, א כבוד,

הרי זו מקודשת, שהנאה יש לה בהיותו נהנה ממנה. זי האט הנאה אז ער האט הנאה פון איר, **ובהנאה זו תקנה עצמה לו.** מיט די הנאה איז זי זיך מקנה.

ר' יצחק: זי האט דאך עפעס באקומען. אבער וואס באקומט זי? זי באקומט אז איך נעם איר מתנה. נעמען א מתנה איז אויך א געוויסע נתינה.

דיסקוסיע: קען "אדם חביב" ארבעטן אנשטאט "אדם חשוב"?

ר' יואל אשר: אדם חשוב הוא, אבער איך טראכט צו מיר, אונז קוקן עס אן אזוי ווי אלעס וואס איז דא איז דא כבוד, אבער ס'קען מען אויך זיין אם אדם חביב הוא. זי האט אים זייער שטארק ליב, און זי האט אזא הנאה אז ער האט באקומען פון איר א מתנה. וועט זיין לכאורה די זעלבע זאך. ס'מוז זיין אדם חשוב וואס האט א וועליו, כאילו דער רב וואס מענטשן קויפן פון אים מפטיר יונה?

ר' יצחק: אפשר דארף עס זיין א זאך וואס מען קען פארקויפן פאר א צווייטן. דאס הייסט,

ר' יואל אשר: אזא נאר אדם חשוב כאילו, מען קען פונקט אז ער זאל זיין חביב ווי חשוב. ניין,

ר' יצחק: חביב מיינט אז פאר איר ווערט, אבער פאר איר ווערט איז נישט קיין זאך וואס מען קען...

ר' יואל אשר: נישט קיין שוויות פון א שווה פרוטה. איך ווייס, איך ווייס נישט. דאס וואס א מענטש קען געבן פאר זיין באליבסטער מענטש, א מתנה, עס האט א וועליו. איך ווייס אז די גמרא זאגט אדם חשוב, מען קוקט עס אן אזוי ווי פאליטיש, אזוי ווי די חשוב'ע מענטשן פון די שול. די ווארט איז דאך די הנאה, ס'איז דאך דא די הנאה פון נהנה ממנו.

ר' יצחק: איך האב דיר געזאגט, איך ווייס נישט.

ר' יואל אשר: ניין, איך זאג, לויט דעם קען אויסקומען אז ס'קומענט אייביג. ווייסטו, דער ר' משה האט א שאלה צו אויב די מיידל האט געגעבן פאר די יונגל די רינגל?

ר' יצחק: וואס איז די פראבלעם? ס'איז נישט קיין שאלה,

ר' יואל אשר: ס'איז נישטא קיין שאלה. ס'איז דא א שמועס פון אדם חביב. איך מיין, איך רעד נישט דארטן ווי ביידע געבן. אבער איך וועל זאגן אז איינער געבט פונקט ווי אדם חשוב, איינער געבט פאר איינעם וואס זי האט זייער ליב, און זי נעמט, ער שטייט זיין די זעלבע זאך.

ר' יצחק: איך האב געהערט דיין סברא. ס'איז נישט וואס ס'שטייט אין די גמרא. אבער די גמרא רעדט פון אדם חשוב. יא. ווייטער. וואס דו מיינסט,

ר' יואל אשר: ס'ווערט ווייטער סטאק. ניין, איך פרעג די שאלה וואס איז מער נאנט צו אונזער מציאות. פארוואס איז היינט נישט דא קיין אדם חשוב? א מענטש וויל נישט חתונה האבן צו די ראש ישיבה. מענטשן האבן חתונה ווען זיי זענען אכצן,

ר' יצחק: ניינצן, צוואנציג. וואס האט זי צו טון? א שיינע יונגערמאן.

ר' יואל אשר: ס'איז אן ענין פון חביבות. זי פרייט זיך אז דאס איז ביי איר ווערד אז דער מאן האט גענומען פון איר.

ר' יצחק: וואס האט זי צו טון אז ס'איז נישט דא אדם חשוב? סאו וויפיל איז דא געווען אמאל? ס'איז דא אזא זאך חשיבות. ס'איז דא א מענטש וואס איז...

ר' יואל אשר: יעדע כלה איז עקסייטעד פאר איר חתן,

ר' יצחק: און דא שטייט אז דאס איז נישט גענוג.

ר' יואל אשר: אקעי.

הלכה ו — קידושין מיט משכון

ר' יואל אשר: האומר לאשה התקדשי לי

ר' יצחק: בדינר והרי זה

ר' יואל אשר: המשכון בידך עד שאתן הדינר, ער זאגט איר, "זאלסט ווערן מקודש צו מיר מיט א דינר", אבער ער געבט איר נישט יעצט א דינר. ער געבט איר א משכון, "עד שאתן הדינר, דא האסטו די משכון אין דיינע הענט, ביז איך וועל געבן די דינר קענסטו האלטן מיין הוט".

אינה מקודשת, זי איז נישט מקודש. פארוואס? **לא הדינר הגיע לידה,** זי האט דאך נישט באקומען די דינר. מ'קען נישט מקדש זיין מיט צוזאגן א דינר. זי האט נישט באקומען למעשה די דינר. איי, זי האט באקומען די משכון, אבער **ולא המשכון נתן להיותו שלה,** די משכון איז דאך נישט באמת געווארן אירס. ס'איז דאך נאר געווארן עפעס א סימן אז... א משכון. ס'איז אן הודעה אז איך מוז דיר געבן געלט. דאס איז דאך נישט די געלט וואס ער האט איר געגעבן. האט זי גארנישט באקומען.

בעל חוב קונה משכון

און ווייטער אזוי: **היה בידו משכון על חוב שיש לו אצל אחרים,** ער האט א משכון וואס א צווייטער מענטש האט אים געגעבן. א מענטש האט געבארגט פון אים געלט און ער האט אים געגעבן א משכון. ער האט גענומען דעם משכון און עס געגעבן פאר די פרוי. דער משכון איז דאך נישט זיין, ס'באלאנגט דאך פאר א געוויסע בעל חוב.

אף על פי שאינו שלו הרי זו מקודשת, לפי שבעל חוב יש לו מקצת קנין בגופו של משכון. א בעל חוב האט א געוויסע קנין, א געוויסע רעכט, אדער א געוויסע אונערשיפ, אין די גופו של משכון. ס'איז טייטש, מען מעג עס נוצן אדער וואס? אדער עפעס א געוויסע קנין אויף דעריף?

דיסקוסיע: וואס מיינט "מקצת קנין" אין משכון?

ר' יצחק: ער קען עס נעמען אויב ער גייט נישט צאלן. סאו דאס הייסט אז ער האט א געוויסע קנין.

ר' יואל אשר: אויב ער גייט נישט צאלן.

ר' יצחק: דאס איז איינע פון די נפקא מינות. וואס איז א משכון?

ר' יואל אשר: א משכון וועט עפעס באקומען. וואס וועט באשטיין, ווען ער געבט איר די משכון, איז פשט אז זי גייט

באקומען די חוב? אדער לאו דוקא? זי גייט דאך האבן ביז מ'ברענגט עס.

ר' יצחק: זי באקומט די רעכטע זכות המשכון, ביז יענער ברענגט די געלט. איך ווייס נישט צו מ'קען עס נוצן. וואטעווער די קנין איז, הייסט א געוויסע...

ר' יואל אשר: דאס הייסט מ'האט געקומען א משכון, יא. איך שטעל מיר פאר אז די מקצת קנין דארף זיין ווערט א שוה פרוטה.

ר' יצחק: מ'רעדט דאך, ס'איז נישט קיין...

ר' יואל אשר: איך זאג, דאס אז די זאך איז ווערט א מיליאן דאלער העלפט מיר נאך נישט. אז די הנאה אז ס'ליגט אין מיין שאנק, אדער אז ער קען עס נוצן, מוז זיין ווערט א שוה פרוטה.

ר' יצחק: ס'שטייט נישט דא ווייל ער קען עס נוצן. איך ווייס נישט וואס דו ווילסט זאגן. ס'שטייט נישט דא גארנישט וועגן נוצן. צו ער קען עס נוצן, דארף מען פרעגן אן אנדערע שאלה. וואס ס'שטייט דא איז אז ער האט א געוויסע זכות, און ס'איז א געוויסע... סתם אזוי, ס'איז... קען ער מיט דעם געבן א... קען ער מיט דעם געבן א...

ר' יואל אשר: ניין, איך מיין אפשר די ווארט איז עפעס אנדערש. די "יש לו מקצת קנין בגופו" מיינט צו זאגן, ממילא מעג ער עס געבן פאר א צווייטן. ס'הייסט נישט אזוי ווי ער איז מקדש געווען מיט גזל אדער עפעס. ווייל איז... וואטעווער ס'איז ווערט, אויב די השתמשות איז ווערט א שוה פרוטה, איז עס מקודשת.

ר' יצחק: ניין, איך בין נישט מסכים. ס'מיינט עקזעקטלי דאס, אז ס'איז דא א למדנות אז א בעל חוב קונה משכון. דאס איז א למדנות'דיגע זאך. ס'געהערט פאר די בעל חוב.

ר' יואל אשר: ס'איז נישט קיין הנאה,

ר' יצחק: ס'איז זיינס. ער גיט איר זיינס. אה, זי דארף עס צוריקגעבן אויב יענער צאלט צוריק די חוב? נו פראבלעם. דעמאלטס וועט זי דארפן צוריקגעבן איר זאך. ניין, אבער דעמאלטס וועט עס ווערן למפרע...

ר' יואל אשר: נישט למפרע גארנישט.

ר' יצחק: ס'איז נישט... ס'איז זיינס, ס'איז זיינס. ס'איז נישט למפרע.

ר' יואל אשר: אויב יענער קומט א שעה שפעטער און ער ברענגט צוריק די געלט, און ער נעמט די געלט און זי בלייבט אן די משכון, מיט וואס איז זי געווארן מקודשת? זי האט געהאט א משכון פאר א שעה. זי האט געהאט א משכון פאר א שעה.

ר' יצחק: די השתמשות דארף זיין א תשמיש וואס איז ווערט א פרוטה.

ר' יואל אשר: ס'שטייט נישט דא גארנישט קיין תשמיש.

ר' יצחק: ווי?

ר' יואל אשר: ער זאגט אז ס'איז דא א מקצת קנין, און ממילא מעג ער עס...

ר' יצחק: אויב ס'איז ווערט א שוה פרוטה. ניין, נישט אמת. דו זאגסט נישט אמת. ווייל "בעל חוב קונה משכון" איז אן אלטע זאך, ס'מיינט אז א משכון באלאנגט פאר דיר. נישט אינגאנצן, ווייל דו דארפסט עס צוריקגעבן, אבער ס'איז כאילו דיינס. ווען יענער גיט א משכון, כאילו ער האט געטוישט מיט דיר די משכון מיט זיין געלט פאר יעצט. אויב מ'האט א דיעל, כאילו, קענסטו זאגן מ'האט א דיעל אז אויב ער וויל קען ער עס צוריקטוישן, אבער יעצט איז עס דיינס, ס'איז דיין משכון. טראכט אריין, די געלט פון די משכון באלאנגט דאך פאר אים, רייט? כאילו, וואס איז די געלט וואס איז קעגן דעם משכון? ס'ליגט דאך נאר ביי יענעם, וואס איז זיין געלט כאילו. יעצט האט ער די משכון.

הלכה ז — על מנת שתחזיריהו לי

ר' יואל אשר: אקעי. **"האומר לאשה הרי את מקודשת לי בדינר זה על מנת שתחזיריהו לי אינה מקודשת"**. אבער א "על מנת שתחזירי לי", מ'מאכט אזא תנאי, זאל מען נאכנישט גיין קיין תנאי.

ר' יצחק: שפעטער גייט מען רעדן מער וועגן תנאי.

ר' יואל אשר: אבער דאס... אבער דו גייסט עס צוריקגעבן. ס'ווערט גערופן אז מתנה על מנת להחזיר. זאל מען האבן געהאט מיינעך אין הלכות אתרוג. אין הלכות אתרוג, יא. **"אינה מקודשת". בין החזירה בין לא החזירה**, סיי זי האט געפאלגט און צוריקגעגעבן, און סיי זי האט נישט צוריקגעגעבן. איז אזוי, פארוואס? פארוואס?

זאגט דער רמב"ם אזא שיינע אופן. **שאם לא החזירתו**, אויב זי האט עס נישט צוריקגעגעבן, **הרי לא נתקיים התנאי**, איז דאך נישט מקיים געווארן דער תנאי, איז זי דאך נישט מקודשת וועגן זי האט נישט צוריקגעגעבן.

ר' יצחק: זי האט גארנישט באקומען.

ר' יואל אשר: נאכאמאל, אויב זי האט נישט צוריקגעגעבן, האט זי קיינמאל גארנישט באקומען און זי איז נישט געווארן מקודשת. סיי דער תנאי איז נישט געשען, זי איז איינע מקודשת וועגן ס'איז נישט געווען א גוטע אמונה'סט, זי האט נישט געפאלגט די אמונה'סט, און זי האט גארנישט באקומען.

ואם החזירה, אויב זי האט יא צוריקגעגעבן, **האט זי דאך גארנישט געהאט הנאה פון דעם דינר, ולא הגיע לידה כלום**, ס'איז גארנישט געקומען צו איר. איך וועל טראכטן יעצט וועגן... יעצט מאכט מען מיר נאכאמאל טראכטן וועגן משכון,

דיסקוסיע: חילוק צווישן משכון און על מנת להחזיר

ר' יצחק: ווייל ביי משכון איז נישט קיין נתינה על מנת להחזיר. א משכון איז דיין.

ר' יואל אשר: ס'איז נישט קיין נתינה על מנת להחזיר. אבער, אקעי, ולא הגיע לידה כלום.

ר' יצחק: די ווערטער ולא הגיע לידה כלום איז ווייטער די... ניין, על מנת להחזיר מיינט ער צוריקגעגעבן.

ר' יואל אשר: ער האט באקומען עפעס, אבער אקעי. מ'דארף וויסן וועגן די ענין פון... יא, ס'שטייט. אקעי. מ'דארף וויסן וויפיל מ'דארף עקטשועלי הנאה האבן פון די מתנה.

ר' יצחק: מ'דארף נישט גארנישט הנאה האבן. איך פארשטיי נישט וואס ער זאגט, ס'שטייט נישט גארנישט פון די הנאה.

ר' יואל אשר: ווען מ'געבט געלט דארף מען נישט הנאה האבן, איז די געלט אליין. אבער ווען מ'איז מקדש מיט הנאה, דאס איז כאטשיג...

ר' יצחק: דאס הייסט, ער געבט איר א דינר. דינער איז געלט.

ר' יואל אשר: די משכון, איך רעד דעם. אקעי, לאמיר גיין ווייטער.

ר' יצחק: א דינר איז געלט. איך פארשטיי נישט די פראבלעם.

הלכה ח — הדסים און באהאלטענע מטבעות

ר' יואל אשר: זאגט דער רמב"ם ווייטער: **נתן לה אגודה של הדס,** האט ער געגעבן א בינטל פון הדסים,

ר' יצחק: **וכיוצא בה,** ס'איז א זאך וואס איז נישט ווערט אפילו קיין שוה פרוטה.

ר' יואל אשר: אקעי, גיי טשעק אויס וויפיל ס'קאסט הדסים אין די גאס. יא, הדסים נאך יום טוב. **ואמר לה הרי את מקודשת לי בזו,** מיט דעם, **וקיבלה אותו,** זי האט עס גענומען. **אמרו לו,** האט מען געזאגט צו אים, **והלא אין בה שוה פרוטה. ואמר,** ווייסטו וואס, **תתקדש...** ער מאכט אזא טריק, אזא פרענק. אסאך מאל מענטשן באהאלטן די רינגל וואס מ'געבט פאר די כלה, עפעס אזא מין סטייל זאך. זאגט ער, **תתקדש דעמאלטס בארבעה זוזים המוחבאים בתוך האגודה.** קוק גוט.

קידושין בספק: אגודה מיט באהאלטענע מעות, תמרות, און כוס מיט פארשידענע אינהאלטן

הלכה: קידושין מיט אגודה וואס האט באהאלטענע מטבעות (המשך)

ר' יצחק: דעמאלטס איז אזוי,

ר' יואל אשר: **אם אמרה הין,** אויב האט זי געזאגט אז זי איז מסכים אויף די שידוך, אויף די קידושין פון די ארבעה זוזים, **הרי זו מקודשת. אם אמרה הין, הרי זו מקודשת,** וואס זי איז מסכים אויף די קידושין, און עס איז געווען דא געלט. אבער **ואם שתקה אינה מקודשת במעות אלו,** פארוואס? **שהשתיקה שלאחר מתן מעות לידה אינה מועלת.** איז דא דאך געווען אזוי, דא איז געווען, ער האט געגעבן א קידושין וואס איז אבער נישט געווען קיין שוה פרוטה בשעת ער האט געזאגט הרי את מקודשת לי. נאר נאכדעם האט זיך ארויסגעשטעלט אז ער האט עקטשועלי יא געגעבן, אויסער די בזו וואס האט נישט געארבעט, איז געווען עפעס א נייע זאך, די סורפרייז וואס ער האט אריינגעבאלטן אין די אגודה.

ר' יצחק: אבער בשעת ער האט געזאגט,

ר' יואל אשר: אויב זאגט זי הין, און די הין קאנעקט זיך מיט די ווערטער פון ארבעה זוזים המוחבאים בתוך האגודה, ס'געשעט דא עפעס. אבער אויב ס'איז נאר געווען א שטיל שווייגן, איז ווען ער האט געזאגט, איז דאך נישט געווען די ארבעה זוזים. און וואס איז יא געווען? איר שווייגן. אסאך מאל זאגן זיי אין זיין שתיקה כהודאה, אבער שתיקה שלאחר מתן מעות אינה מועלת. וואס גייט געשען? **ותהיה מקודשת בספק מפני האגודה שמא תשוה פרוטה במקום אחר.** די אגודה האט ער יא געזאגט, אויף די הדס אליין האט ער געזאגט הרי את מקודשת לי בזו, און אויף דעם האט זי געשוויגן, געוועגליך שווייגן העלפט. נאר וואס איז די פראבלעם? אז אפשר ווערט קיין שוה פרוטה. איז אויב איז עס זיכער נישט ווערט א שוה פרוטה, וועט נישט העלפן די ארבעה זוזים, ווייל איר שתיקה פון נאך די צווייטע, די תתקדש בארבעה זוזים איז דאך שוין געווען נאכ'ן מעות, איז שוין געווען נאכ'ן געבן. ותהיה מקודשת בספק, שמא תשוה פרוטה במקום אחר. דארף מען אויך קראכטן צו די הלכה פון די פריערדיגע הלכה פון די רמב"ם, אז ס'איז טאקע נאר אין א פאל ווען מ'קען עס גיין פארקויפן.

ר' יצחק: אקעי, אבער דאס איז די הלכה.

הלכה: התקדשי לי בתמרה זו — תמרות איינציגווייז

ר' יואל אשר: דער רמב"ם, **האומר לאשה...**

ר' יצחק: נאך אן אינטערעסאנטער מענטש.

ר' יואל אשר: ס'איז דא אסאך אינטערעסאנטע מענטשן אויף די וועלט. אבער ווען ס'קומט צו מענטשן טרעפן ווייבער, ווערן אלע זאכן פון זיי אינטערעסאנט, טראכט איך. **האומר לאשה התקדשי לי בתמרה זו,** מיט די טייטל, און נאכדעם געבט ער איר נאך איינס און נאך איינס, און ער זאגט התקדשי לי בזו, התקדשי לי בזו. איז אזוי, **אם יש באחת מהן שוה פרוטה,** אויב איינס פון זיי אליין איז א שוה פרוטה, **הרי זו מקודשת. ואם לאו,** אויב נישט, ווערט עס די שאלה אזוי, אפשר האט ער געמיינט צו זאגן דאס און דאס און דאס, אלע דריי צוזאמען. אבער למעשה האט ער געזאגט עקסטער, התקדשי לי בזו, התקדשי לי בזו, כאילו אז איינס פון זיי אליין דארף זיין גענוג א קידושין. **אינה מקודשת מספק, שמא תשוה תמרה אחת פרוטה במדינה אחרת.**

ר' יצחק: ווען ער זאגט התקדשי לי בזו, התקדשי לי בזו, עקסטער, דעמאלטס זיכער מיינט ער איינס עקסטער. מ'דארף מאכן זיכער אז איינס איז א שוה פרוטה. פארשטייט זיך, מ'גייט צוריק צו די נושא, אזוויו מיר האבן געלערנט די כלל פריער, און מ'האלט אלץ אין איין חזר'ן, אז עני זאך וואס איז א שוה כסף, איז דא א שם פון שוה פרוטה. אבער טאמער זאגט ער, אמר לה,

ר' יואל אשר: התקדשי לי בזו ובזו ובזו,

הלכה: התקדשי לי בזו ובזו ובזו — תמרות צוזאמען

ר' יצחק: ער זאגט נישט התקדשי לי בזו, התקדשי לי בזו,

ר' יואל אשר: ער זאגט אזויווי איין פעקל, איין קידושין מיט אפאר חפצים דערין, דעמאלטס קען מען זיי יא אלע צוזאמען

רעכענען. דאס הייסט, ס'איז אפאר תמרות, איז **אם יש בכולם שוה פרוטה**, צווישן די אלע דריי טייטלען איז דא שוה פרוטה, איז **מקודשת. ואם לאו, אינה מקודשת אלא מספק.** מספק פון שמא שוה, יא. וואס טוט זיך אזא פאל? **היתה אוכלת ראשונה ראשונה**, ער גיבט איר התקדשי לי בזו, און זי עסט עס אויף, און אזוי ווייטער.

הלכה: היתה אוכלת ראשונה ראשונה

ר' יצחק: איז אזוי,

ר' יואל אשר: אם יש באחרונה שוה פרוטה, אויב די לעצטע וואס זי האט נאך נישט אויפגעגעסן איז א שוה פרוטה, איז **מקודשת** מיט די שוה פרוטה. **ואם לאו, אינה מקודשת אלא מספק.** פארוואס? **שאותן תמרים שאכלה**, הרי איז דאך שוין אויפגעגעסן געווארן.

ר' יצחק: נו וואס איז דא?

ר' יואל אשר: זי דארף באצאלן. זי דארף באצאלן, ס'איז דא עפעס פון די...

ר' יצחק: דאס דארף מען וויסן, מ'דארף באצאלן. יא, אוודאי דארף מען באצאלן. ס'איז דאך נישט קיין קידושין. אוודאי. אזוי אז אותן תמרים

ר' יואל אשר: שאכלה הרי הן כמלוה. ער וויל צום סוף...

ר' יצחק: ער וויל צום סוף אז די אויפגעגעסענע טייטל זאל ווערן פארט פון זיין קידושין פון יעצט. דאס איז אויפגעגעסן, ס'איז נאר געבליבן דא א מלוה. מ'איז אים מקדש מיט דעם אז איך גיי עס דיר נישט צוריקבעטן. **והמקדש במלוה אינה מקודשת.** די פריערדיגע כלל, ער וויל אז די אויפגעגעסענע טייטל זאל ווערן פארט פון זיין קידושין פון יעצט. דאס איז אויפגעגעסן, ס'איז נאר געבליבן דא א מלוה. **ונמצא שאין הקידושין אלא בתמרה אחרונה**, און וואס ווייטער איז דא א ספק אז אפשר די

ר' יואל אשר: תמרה אחרונה איז עפעס ווערד. און אפשר די הנאה אז זי איז יעצט זאט? דאס קען מען נישט זאגן, ס'איז אויך ווערד א חלק פון א פרוטה, אבער די הנאה... ער האט זיך נישט מקדש געווען בהנאה, ער האט זיך מקדש געווען בכסף אזוי ווי איך פארשטיי.

הלכה: אמר לה באלו — און זי עסט ראשונה ראשונה

ר' יצחק: אמר לה,

ר' יואל אשר: אמר לה הרי את מקודשת לי באלו, און ער גיבט איר א גרופע פון תמרות. ער זאגט נישט בזו בזו בזו,

ר' יצחק: אבער ער גיבט איינס אויף איינמאל,

ר' יואל אשר: ער זאגט באלו. **אם יש בכולן שוה פרוטה מקודשת, אף על פי שהיא אוכלת ראשונה ראשונה, שלה היא אוכלת**, זי עסט שוין אירע, ווייל ער האט איר געזאגט באלו און דעמאלטס גיבט ער עס איר.

ר' יצחק: פריער האט מען גערעדט אז ער זאגט בזו

ר' יואל אשר: בזו בזו אויף איינמאל.

ר' יצחק: איך האלט דאך אינמיטן זאגן. א נייע הלכה. זאגט דער רמב"ם אזוי,

הלכה: התקדשי לי בכוס זה — כוס מיט פארשידענע אינהאלטן

ר' יואל אשר: האומר לאשה הרי את מקודשת לי בכוס זה, מיט די כוס. ווערט יעצט די שאלה צו מיינט מען די כוס, צו מיינט מען וואס

ר' יצחק: ס'ליגט אין די כוס.

ר' יואל אשר: איז דא גייט מען זאגן אז אלעס ווענדט זיך אין די קאנטעקסט און אין די תוכן הדברים. **אם היה מלא מים**, אויב איז די כוס ווערד וואסער, וואסער איז נישט ווערד קיין סאך, **הרי זו מקודשת בו ובמה שבתוכו.** רעכנט מען ביידע, די וואסער פלאס די כוס צוזאמען. אויב צווישן זיי ביידע צוזאמען איז דא א פרוטה, איז גוט. **ואם היה מלא יין**, איז די ווין ווערד אסאך מער ווי די כוס. **הרי זו מקודשת בו**,

ר' יצחק: סאו ממילא דארף לכאורה זיין כוונה. ער מיינט, ווען איך גיב דיר א גלאז ווין, מיין איך נישט די גלאז, איך מיין די ווין. ווען איך גיב דיר א גלאז וואסער, מיין איך ביידע.

ר' יואל אשר: פארקערט, **הרי זו מקודשת בו**, מיט די כוס, **ולא במה שבתוכו**, נישט די ווין וואס איז אינעווייניג.

ר' יצחק: איך ווייס נישט. אה, סארי, פארקערט, יין איז בו ולא במה שבתוכו.

ר' יואל אשר: איך האב אויך געדענקט אז ביי וואסער, וואסער איז גארנישט ווערד, גייט מען אויף די כוס.

ר' יצחק: ניין, מ'גייט אויף ביידע לויט די רמב"ם.

ר' יואל אשר: אזוי זאגט די רמב"ם.

ר' יצחק: וואס איז פשט? און ביי די יין, איך ווייס נישט. ער איז נישט מסביר. דאס איז א גמרא וואס דער רמב"ם האט אזוי געלערנט. אזוי געלערנט. טייטש,

ר' יואל אשר: ווען איך האב געלערנט די גמרא, אויב איך געדענק גוט, האט מען געזאגט פשוט, אויב איז עס וואסער, איז עיקר די כוס,

ר' יצחק: ווייל וואסער איז נישט ווערד. איך מיין אז רש"י און אנדערע האבן א מחלוקת אין די פשט. יא. נאכאמאל, וואס איז דעת הרמב"ם? מים איז בו ובמה שבתוכו, יין איז בו ולא במה שבתוכו, און שמן, זעט אויס דער רמב"ם האט געהאלטן אז יין איז אויך נישט ווערט אזויפיל.

ר' יואל אשר: ווין איז זיכער ווערט מער ווי וואסער.

ר' יצחק: נישט אזויפיל ווי שמן.

ר' יואל אשר: גוט, אבער פארוואס זאל עס זיין שוואכער ווי וואסער?

ר' יצחק: ווייל וויין טרינקט מען גלייך אויס. אזוי זאגט ער, מ'האלט עס נישט. אזוי זאגט ער א טייטש, איך ווייס נישט.

ר' יואל אשר: ווען מ'געבט א כוס וויין, מיינסטו צו געבן די טרינק. אבער ער זאגט דאך פונקט פארקערט.

ר' יצחק: פארקערט, דו מיינסט אז דו זאלסט אויסטרינקען, אבער דו געבסט עס נישט. איך ווייס נישט. ווייל די וויין איז חשוב, ס'ווערט נישט בטל. ממילא, אז ס'ווערט נישט בטל איז עס אן עקסטערע זאך. ער זאגט דאך בכוס, ער זאגט נישט ביין. **ואם היה מלא שמן,**

ר' יואל אשר: דעמאלטס **הרי זו מקודשת במה שבתוכו**, מיט די אויל, **ולא בו**, נישט מיט די כוס. **לפיכך, אם לא היה בשמן שוה פרוטה**, אויב די שמן אליין איז נישט געווען ווערט א שוה פרוטה, **הרי זו מקודשת בספק** אז אפשר אין אן אנדערע פלאץ איז עס

ר' יצחק: ווערט א שוה פרוטה.

ר' יואל אשר: ואם היה בשמן שוה פרוטה, הרי זו מקודשת ודאי ואין משגיחין על הכוס. אינטערעסאנט אז ער זאגט נישט די זעלבע זאך אויף די כוס, די שאלה איז צו די כוס איז ווערט א שוה פרוטה. ער האט פארשטאנען פשוט אז די כוס איז אייביג ווערט א שוה פרוטה? פארוואס? מ'האט געדארפט זאגן במים, יא? הרי זו מקודשת בו אם יש בו שוה פרוטה.

ר' יצחק: סתם א כוס איז אלעמאל ווערד א שוה פרוטה, ניין? איך ווייס נישט. א כוס? נישט קיין פלעסטיק קאפ. א בעכער?

ר' יואל אשר: א כוס פון חרס? איך ווייס נישט.

ר' יצחק: אפשר. דער רמב"ם'ס פשט איז דאס. אין די גמרא איז נישט געשטאנען וועלכע איז וואס. דער רמב"ם האט אזוי געטייטשט. און די מגיד משנה איז מסביר, מים אינן חשובים און זיי זענען בטל, ממילא מיינט ערביידע. וויין איז נישט חשוב און נישט בטל, ממילא מיינט ער בו. שמן איז אזוי חשוב און מ'טרינקט עס נישט, ממילא איז עס פשוט א זאך וואס איז איינס, אבער מ'מיינט די שמן. איי, זאל מען מיינען ווייטער בו ובמה שבתוכו? מאכט ער דעם חילוק. ער זאגט אז רש"י האט טאקע געטייטשט אנדערש. I don't know, ס'איז שווער צו פארשטיין אביסל די רמב"ם'ס פשט.

ר' יואל אשר: שוין, האבן מיר געענדיגט מיט דעם די פיפטע פרק פון הלכות קידושין.

ר' יצחק: הלכות אישות, יא.